

Katolički list

ZVONIK

GOD: IX BR. 6 (92) Subotica, lipanj (juni) 2002. 40,00 din

NADA U MATERIJALNO BLAGOSTANJE

Ovih dana otisnuo sam se malo iz gradske vreve u širinu drage mi ravnice. Vidio sam zreli ječam, jedre, zelene klasove žita... I kukuruz je već prilično porastao.

Želim u ovom uvodniku podijeliti s vama nekoliko misli o nadi u materijalno blagostanje. Čovjek je duhovno-tjelesno biće. Bez nekih materijalnih dobara jednostavno ne može. Ne može bez hrane i pića, ne može bez odjeće, bez krova nad glavom; ne može bez higijene tijela... Sve je to nužno da bi živio jednim normalnim i čovjeka dostojnim životom. Uz ono što mu je nužno potrebno za život, čovjek se veseli i lijepoj kući, prikladnom namještaju, dobrom autu. Svaki čovjek voli imati i dovoljno novca u rezervi. Sve mu to daje određenu sigurnost za život.

Mi u ovim krajevima već dugo samo maštamo o materijalnom blagostanju. Mnogi ljudi više nemaju ni ono najnužnije za život. O nekom višem standardu mnogi mogu samo maštati. Srednje "klase" kao da je nestalo. Sve je više siromašnih i jaz između njih i onih koje nazivamo bogatima sve je veći.

Pa, ipak, većina ljudi ovdje još uvijek nije izgubila nadu. S demokratskim promjenama sinuo je tračak nade i u neko bolje materijalno stanje, ako i ne odmah u blagostanje. Kako netko domišljato reče: "Teže se živi, ali se lakše diše!" Čovjek se jednostavno ne može odreći želje i čežnje da mu u materijalnom smislu bude bolje i da lakše dolazi do potrebnih sredstava za život.

Biblija je prožeta Božjim obećanjima u blagostanje, pa i materijalno. Osobito u Starom zavjetu. Stoljećima će Izraelovo nadanje ostati u istom, zemaljskom redu: "zemlja kojom teče med i mlijeko" (Izl 3,8.17), to jest svi oblici blagostanja. Vrlo je zanimljiva u tom smislu Jakovljeva oporuka u kojoj nad svakim od svojih sinova izriče poseban blagoslov (usp. Post 49). No, obećanje takvog ovozemaljskog blagostanja uvjetovano je vjernošću Božjim zakonima: "Budete li živjeli prema mojim zakonima, održavali moje zapovijedi i u djelo ih provodili, davat ću vam kiše u pravo vrijeme te će zemlja rađati rodnom a stabla po polju donositi plodove. Vršidba će vam stizati berbu, a berba stizati sjetvu. Jest ćete kruh svoj do sitosti i u svojoj ćete zemlji živjeti u sigurnosti. Zemlji ću dati mir; tako ćete počivati a da vas nitko ne plaši..." (usp. Lev 26,3-13; vidi i Izl 23,27-33; Pnz 28).

No, valja naglasiti da ovaj snažni uzlet prema dobrima ovoga svijeta ipak ne stvara od religije Izraela puki moral blagostanja. Zemaljska su dobra, kako ih shvaća Izrael, blagoslovi Božji. Tako je u Egiptu, kada je povjerio upravu Josipu, faraon uživao blagostanje: "Blagoslov Jahvin bijaše na svemu što je imao - u kući i u polju" (Post 39,5; usp. 49,25). Ta dobra su i Božji darovi: "jer svu zemlju što je možeš vidjeti dat ću tebi i tvome potomstvu zauvijek" (Post 13,15; usp. 24,7; 28,13). Da bi bio dionik tih blagoslova i darova, narod mora biti vjeran Savezu: "Iskazujte štovanje Jahvi, Bogu svome, pa ću blagosloviti tvoj kruh i tvoju vodu i uklanjati od tebe bolest" (Izl 23,25; usp. Pnz 28,2). Osobit znak i dar Božje naklonosti i njegovog blagoslova u Starom zavjetu bilo je potomstvo: "K vama ću se okrenuti te vas rodnima činiti i razmnažati" (Lev 26,9; usp. Post 12,1 sl.). (O ovome ću posebno pisati u sljedećem broju!).

Već i Stari zavjet daje prednost duhovnim dobrima. Treba, bez oklijevanja, žrtvovati zemaljska dobra kad to zahtijeva vjernost Jahvi (usp. Jš 6,17-21; 1 Sam 15). U tom smislu je Abrahamova žrtva bila primjer savršene nade u obećanje Svemogućega (Post 22). To je stanje davalo naslutiti da će Izrael jednoga dana saznati za "bolju nadu" (Heb 7,19) prema kojoj Bog polako vodi svoj narod. /usp. Rječnik biblijske teologije, stupac 614/.

Isus je jasno očitovao prednost duhovnih dobara pred materijalnim, ali je i jasno obećao da će oni koji budu vjerni njegovom evanđelju imati sve što im treba. On je jasno rekao da se za materijalno trebamo brinuti, ali ujedno da ne smijemo biti zabrinuti. "Pogledajte ptice nebeske! Ne siju, ne žanju, niti sabiru u žitnice, pa ipak ih hrani vaš nebeski Otac. Zar niste vredniji od njih? A tko od vas zabrinutošću može svome stasu dodati jedan lakat?" (Mt 6,26-27).

Na naslovnoj stranici: Isus i obitelj - vitraž u bazilici Srca Isusova u Zagrebu /snimio: Zvonimir Atletić, GSIM, br. 2/2002/.

Na drugoj stranici: Oltarnik u župnoj crkvi Srca Isusova u Tavankutu

"Nemojte dakle zabrinuto govoriti: Što ćemo jesti? Ili: Što ćemo piti? Ili: U što ćemo se obući? Ta sve to pogani ištu. Zna Otac vaš nebeski da vam je sve to potrebno. Tražite stoga najprije Kraljevstvo i pravednost njegovu, a sve će vam se ostalo dodati" (Mt 6,31-33).

Onima pak koji se budu odricali u korist njegova imena obećao je veliku nagradu: "I tko god ostavi kuće, ili braću, ili sestre, ili oca, ili majku, ili ženu, ili djecu, ili polja poradi imena mojega, stotruko će primiti i život vječni baštiniti" (Mt 19,29).

Neka nam Gospodin učvrsti nadu da će Bog ispuniti svoja obećanja, ali neka nam podari i snagu da možemo ispuniti ono što on od nas očekuje, da bismo uživali u ispunjenju njegovih obećanja.

Iskreno se nadam da će vam ovaj broj "Zvonika" u tome bar malo pomoći. Moleći Gospodina da vam svima poveća materijalno blagostanje, želim vam ugodan početak ljeta!

Vaš urednik

MEDITACIJA

PUT SRCA

Vjerujem da je dobro biti na putu.
Ići, napredovati,
mijenjati vidike i
imati pred sobom cilj.

Vjerujem da je biti na putu ujedno i dio cilja.
Dobro je imati hrabrosti biti na putu,
ne željeti da se već jednom stane,
da završi neizvjesnost.
Dobro je ići prema drugima, s drugima, za njih.

Ali je dobro imati i stalne pratitelje,
pomoć na putu za dane kad se korak umori,
kad oči ne raspoznaju svoj put među mnogim drugima.
Dobro je imati svjetionik:
svjetlo pred sobom i u sebi.

Srce je svjetionik.
Srce Božje preda mnom i za mene,
srce moje u meni,
kao luč upaljena Njegovim svjetlom.

Gledam Njegovo Srce.
Pokušavam razumjeti zašto je probodeno,
zašto izručeno nama u beskrajnu ljubavi:
do zadnje kapi krvi.
Htjela bih tom vatrom ljubavi biti zapaljena,
tim plamenom vođena, tom snagom obdarena.
Tada moj put ne bi nikad bio neizvjestan,
nikad uzaludan.

Put za Srcem, i sa Srcem, vodi kroz bol i krv,
kroz opraštanje i predanje, kroz ljubav do kraja.
Vodi sigurnim putem kojim je prošao Čovjek Srca:
putem od Boga k ljudima, od ljudi natrag ka Bogu.

Na putu želim biti,
na putu Srca.

s. Martina Koprivnjak

Piše: mr. Andrija Kopilović

9. 06. 2002. - 10. NEDJELJA KROZ GODINU

Hoš 6,3-6; Rim 4,18-25; Mt 9,9-13

Vjerom smo spašeni

Pavao uspoređuje kršćaninovu vjeru s vjerom Abrahama, praoca naše vjere. Predmet naše vjere jest "Onaj koji je od mrtvih uskrisio Isusa, Gospodina našega". Time vjera dobiva udio u samoj Božjoj sili. Često puta upadamo u napast da vjeru prihvatimo na razini spoznaje, tj. da vjeru gledamo kao popis objavljenih istina za koje dajemo svoj pristanak. Vjera tako puno puta za nas biva kao neki "iznuđeni" "Amen" na objavu Božje riječi. A zaboravljamo da se vjerom zapravo postiže osobni susret Boga i čovjeka - čovjeka i Boga, snagom međusobnog prihvaćanja osoba. Vjera je čin susreta i oslanjanja na Boga kao na prijateljsku osobu kojoj vjerujemo radi nje same a ne radi "uvjerljivosti" argumenata ili "logike" objave. Abraham nije gledao svoje godine, nije poput Sare gledao svoju nemoć, nego je gledao snagu onoga koji daje obećanje a to je Svemogući. Isus na križu je izgledao satrven i za oči izabranoga naroda neprihvatljivi i nevjerovatni Mesija, a ipak smo otkupljeni njegovom krvlju. Ono što je u očima ljudi nevjerovatno i slabo, vjerniku je, snagom Božjom, na spasenje. Tako zapravo vjerom, oslanjajući se na Boga, sudjelujemo u samoj Božjoj sili kojom nam se očituje i kojom nas dariva. Vjera je dakle susret, dar i božanska sila u nama.

23. 06. 2002. - 12. NEDJELJA KROZ GODINU

Jr 20,10-13; Rim 5,12-15; Mt 10,26-33

Nova uzajamna povezanost

Do Kristova dolaska ljudi su se prepoznavali po Adamu, čovjeku neposluha i grijeha. Od Krista pa dalje svi koji u njega vjeruju pozvani su međusobno životom milosti i vjernosti. Adamova odluka bila je vlastita ali i sudbonosna za sve njegove potomke jer je u sebi nosila odluku čije posljedice nosi svaki čovjek koji je Adamova porijekla. Čovječanstvo je zamišljeno i stvoreno da uistinu bude tako povezano da potječe od Boga stvoritelja po rađanju od Adamova potomstva. No, kako je on na sebe neposlušnošću navukao smrt, tako je i nama prenio smrtnost kao nasljeđe grijeha. Svi smo se našli u smrti i u grijehu. Bog je obećavši oslobođenje od grijeha obećao i novoga Adama, što je znak Božje dobrote i njegov je dar. Pavao se duboko upušta u raspravu o nasljeđu istočnoga grijeha i o Zakonu kao obliku pravednosti. Ali Krista kao novoga Adama vidi kao dar i stoga je dar daleko iznad pravednosti Zakona. Ako smo dakle u smrt uvučeni padom jednoga - Adama, daleko više smo spašeni darom Onoga koji je čovjeka od grijeha spasio. Stoga smo mi djeca milosti te pozvani na vjernost koja nam je darovana u Isusovu primjeru, djelu i spasenju.

7. 07. 2002. - 14. NEDJELJA KROZ GODINU

Zah 9,9-10; Rim 8,9.11-13; Mt 11,25-30

Kristov Duh jest život

Uskrsnuti znači primiti novu snagu Duha koji u nama boravi. Ta snaga jest pobjednica grijeha. Apostol nas u poslanici Rimljanima sve dublje i dublje vodi otajstvu našega preporođenja tj. krštenja. To djelo krštenja nije samo smrt grijehu i uskrsnuće u milosti, nego je to djelo Božje u nama izvedeno snagom Duha do te mjere da Duh Sveti u tom "nanovo rođenom" čovjeku prebiva kao u svom hramu. Tako bismo mogli usporediti krštenje kao "pranje" jedne vrlo vrijedne zlatne posude ukrašene dragim kamenjem koja je sva u blatu, izvan upotrebe. Krštenjem je tako oprana da je zasjala u svoj svojoj ljepoti i trajnoj vrijednosti. Ali je prazna. Duh Božji dolazi i ispunja tu Božju "posudu" - čovjeka i on prebiva u nama. Na taj način mi postajemo Božja ne samo stvorenja nego i prebivališta. Pavao dapače vidi da će se i naše preobraženje u uskrsnuću tijela dogoditi snagom tog istog Duha čijega smo sada hramovi. Zato i tijelo naše ovozemaljsko već sada živi, ne po zakonu tjelesnosti, dakle grijeha, nego po zakonu Duha, koji je pobjednik nad grijehom i u našoj tjelesnosti. Stoga je čovjek posve novi stvor jer je potpuno nov, hram i svetište, pa će od njegovog grešnog i smrtnog tijela Bog učiniti na zemlji svoje prebivalište a u vječnosti i uskrsnuću mrtvih će ga preobraziti i učiniti ga sličnim svome proslavljenom tijelu.

16. 06. 2002. - 11. NEDJELJA KROZ GODINU

Izl 19,2-6a; Rim 5,6-11; Mt 9,36-10,8

Opravedani krvlju Kristovom

Dokaz da Bog ljubi sve ljude jest njegov sin koji je umro da bi otvorio put povratka k njemu. Onima koji su s njime povezani posvjedočuje svoju ljubav i neprestano im prenosi novi život uskrslog Krista. Pavao dovodi svoje vjernike do spoznaje da je Bog uvijek prvi inicijator i onaj koji nudi spasenje. On je predao svoga sina za nas upravo zato da nas grešne od grijeha oslobodi i tako nas učini svojim subaštinicima, sugovornicima i prijateljima - svojim narodom. I druga poruka čovjeka nuka na poniznost i zahvalnost a to je činjenica da je Bog svoga sina za nas i nama darovao dok još bijasmo grešnici. Pavao iz života uzima primjer i postavlja pitanje da li bi se netko od nas žrtvovao za grešne, zle i nevjerne, a nama se upravo to dogodilo. U tome je i treći dio poruke koji nas poziva na suradnju milošću pomirenja i spasenja. Otkupljeni čovjek je obnovljena slika Božja, ali ta obnovljena slika je toliko lijepa da je zapravo ljepša od satrtoga originala. I zato je preporođeni čovjek sada u Kristu dika i slava Božja. Vjernik je dakle ponizan, zahvalan i raspoložen biti odsjaj tog velikog spasiteljskog Božjeg djela.

30. 06. 2002. 13. NEDJELJA KROZ GODINU

2 Kr 4,8-11.14-16a;

Rim 6,3-4.8-11; Mt 10,37-42

Novi nam je život darovan

Biti kršten znači s Kristom umrijeti grijehu te s njime uskrsnuti na novi život. Ta milost jest nada: ona se ostvaruje prema tome do koje je mjere prihvaćamo. Pavao, imajući pred sobom praksu Pracrkve, ne samo da se nadahnjuje na obredu krštenja u Pracrkvi, nego daleko više gleda u dubinu činjenice po kojemu je krštenje u isto vrijeme smrt za jednu stvarnost i rođenje za drugu stvarnost. Ne može se krstiti a da se ne napusti grijeh i grešni život. Dakle, odlaze se stari čovjek i pokapa u smrt Kristovu. To ukapanje biva samo zato da bi krštenjem čovjek oživio na novi život koji više nije u smrtnosti i grijehu nego u novosti i milosti. Zato je krštenje stvarno uskrsnuće na nešto novo koje više ne umire a to je besmrtnost koja nam je milošću darovana. Ono što umire to je istočni grijeh i svi ostali grijesi su pokopani zauvijek a i život je darovan zauvijek. Novost je dakle naše uskrsnuće s Kristom. Cijela mudrost kršćanske vjerničke prakse je da uvijek svjesnije i dublje živi otajstvo svoga krštenja i zato nije čudo da su se prkršćani i sahranjivali u krsnom odijelu da bi naznačili svoju nadu da su životom opravdali rađanje na novi život.

DUH BOŽJI OBNAVLJA LICE ZEMLJE (2)

Još uvijek se čuju odjeci o boravku kardinala Kaspera u našoj sredini. Ovih dana sam slušao i gledao razgovor s njim na prvom programu RTS-a. Zanimljivo i doista osvježujuće. U kratkim crtama prikazat ću na ovom mjestu drugi dio bogatog programa njegovog boravka u Srbiji.

Na liturgiji u hramu sv. Save

U nedjelju, 12. svibnja, kardinal Kasper je prisustvovao liturgiji u pravoslavnom hramu sv. Save u Beogradu koju je predvodio patrijarh Pavle u nazočnosti pravoslavnog patrijarha Aleksandrije Petra VII., a potom je s pratnjom posjetio sabornu crkvu i ondje se pomolio.

S predstavnicima vlasti

U sklopu svoje posjete kardinal Kasper susreo se 13. svibnja s potpredsjednikom srpske Vlade **Žarkom Koraćem**. U razgovoru je posebno bilo riječi o odnosima Crkve i države, te o mjestu religije u javnosti. Kardinal se susreo i s predsjednikom SRJ **dr. Vojisavom Koštunicom**, s **Bogoljubom Šijakovićem**, predsjednikom Sekretarijata za vjere pri vladi SRJ, te ministrom vanjskih poslova SRJ **Goranom Svilanovićem**.

S redovnicama

Istoga dana u jutarnjim satima kardinal Kasper susreo se s manjom skupinom redovnica koje djeluju u Srbiji i Vojvodini. Redovnice su najprije s njim te s **nadbiskupom Hočevarem** i **nuncijem Sbarbarom** molile Jutarnju a zatim su ga upoznale sa svojim djelovanjem na ovim prostorima. Broj redovnica se u vrijeme rata na prostorima bivše Jugoslavije znatno smanjio, no one i danas žele djelatno sudjelovati u obnovi redovništva cjelokupne Crkve, u nastojanjima za dijalog među različitim vjerama, kulturama i nacijama a nadasve žele u svome svakodnevnom životu izvršiti i ekumensko poslanje, radeći na jedinstvu kršćana različitih Crkava. Kardinal je u svom govoru istaknuo važnost redovnica u životu Crkve, a zatim govorio o duhovnoj dimenziji ekumenizma. On je zahvalio redovnicama za sve što su do sada činile na ovim područjima a osobito za ekumenizam svakidašnjice koji je često važniji od svih velikih rasprava.

Na ovom susretu nazočne su bile sestre iz 6 kongregacija i 5 nacionalnosti.

U Nišu

Istoga dana poslijepodne kardinal je pohodio najjužniju katoličku župu u Beogradskoj nadbiskupiji - župu Presvetog Srca Isusova u Nišu. U prepunoj novoj crkvi, kardinal je predvodio koncelebriranu euharistiju, zajedno s apostolskim nuncijem u Beogradu **mons. Eugenijem Sbarbarom** i **nadbiskupom Stanislavom Hočevarem**. U propovijedi je **kardinal Kasper** govorio o važnosti ekumenizma, a na misi su bili nazočni i srpsko-pravoslavni **episkop Irinej** i čelnici gradskih vlasti u Nišu. Nakon mise za kardinala i ostale uglednike bio je priređen prijem u Skupštini grada Niša, gdje mu je izložen rad Odbora za pripremu proslave Milanskog edikta i postavljanja spomenika caru Konstantinu. Uz spomenik caru, koji je rođen u Nišu, priprema se i izgradnja svjetlećeg monograma Isusa Krista, kopije freske iz ranokršćanskog Niša. U sklopu jubileja u sljedećih jedanaest godina priredit će se istraživanja ranokršćanskoga Niša, te seminari i simpoziji o caru Konstantinu i kršćanstvu na tome prostoru, a u pripremi je i izdanje knjige **Joela Schmidta** "Memoari Konstantina Velikog". Iste je večeri kardinal Kasper održao pre-

Priopćenje za javnost u povodu posjeta kardinala Kaspera

Posjet kardinala Waltera Kaspera, predsjednika Papinskog vijeća za unapređivanje jedinstva među kršćanima od 10. do 15. svibnja ne samo da se održavao prema predviđenom programu, nego u izvanredno velikoj i srdačnoj atmosferi na svim razinama: unutar Katoličke crkve, u susretu s većinskom Pravoslavnom crkvom kao i u susretima s vlastima na republičkoj i saveznoj razini, ističe se u priopćenju za javnost Biskupske konferencije SR Jugoslavije. /KA/

"Uvaženi gost mogao je dobro upoznati našu stvarnost, a sa svojom odgovornom kompetencijom i velikom komunikativnošću probudio je interes za velika pitanja čovječanstva uopće, kao i našega društvenog, kulturnog, političkog, duhovnog i crkvenog života. U mnogim predavanjima i govorima uputio nas je prema istinskoj nadi za budućnost", kaže se u priopćenju.

Kardinalov posjet posebice je obogatio vjernike Katoličke crkve. Vjernici su doživjeli ohrabrenje i učvršćenje u vjeri i uvjerenju koliko je put dijaloga važan dio poslanja Katoličke crkve, kaže se u izjavi BK SRJ.

davanje u prepunom Domu vojske Jugoslavije (oko 600 prisutnih) o Crkvi i ekumenskom dijalogu između katoličke i pravoslavne Crkve. Na kraju predavanja niški episkop pozvao je kardinala Kaspera na proslavu jubileja Milanskog edikta g. 2013.

U Novom Sadu

U utorak, 14. svibnja, kardinal Kasper je u novosadskom kazalištu "Ben Akiba" održao predavanje za svećenike, redovnike, redovnice, katehete i katehistice Subotičke i Zrenjaninske biskupije te srijemskog vikarijata. Na predavanju su bili nazočni uz već kardinalovu stalnu pratnju i subotički biskup **mons. Ivan Péntzes**, koji je na početku pozdravio dragog gosta, te biskup zrenjaninski **mons. László Huzsvár**, biskup kotorski **mons. Ilija Janjić**, nadbiskup barski **mons. Zef Gashi** i biskup prizrenski **mons. Mark Sopi**. Na predavanju su bili također i polaznici Teološko-katehetskog instituta Subotičke biskupije. Kardinal je u vrlo sadržajnom predavanju govorio o suvremenom katoličkom pogledu na problem "Filioque" i Petrovog primata. Poslije toga je posjetio grkokatoličku crkvu sv. Petra i Pavla. Crkvu i grkokatoličku zajednicu u Novom Sadu kardinalu Kasperu je predstavio župnik **mr. Roman Miz**. On mu je tom prigodom darovao nekoliko svojih knjiga. Kardinal je također pohodio i crkvu Imena Marijina, gdje je nakon molitve okupljenim vjernicima podijelio svoj blagoslov.

Poslijepodne kardinal Kasper je posjetio monašku zajednicu u Kovilju.

U crkvi sv. Ante u Beogradu

U večernjim satima kardinal je predvodio svečanu euharistiju u crkvi sv. Ante u Beogradu, u okviru pobožnosti 13 utoraka u čast sv. Antunu.

Papa bi u Beogradu rado zagrlio patrijarha Pavla

Na završetku svoje posjete kardinal Kasper je održao konferenciju za novinare u kojoj je vrlo pozitivno ocijenio svoj posjet Biskupskoj konferenciji Jugoslavije i R. Srbiji rekavši da je on bio vrlo uspješan i plodonosan. On je naglasio da je u razgovoru s patrijarhom Pavlom zaključeno da dvije Crkve žele "više izražavanja zajedništva". Kao daljnje korake u tom izražavanju zajedništva on je naveo: posjet izaslanstva Svetog sinoda SPC Rimu, ponudu teološkog učenja na katoličkim fakultetima u Rimu i drugdje te otvaranje centra za razmjenu istočne i zapadne kulture, umjetnosti i medija.

Za mogući Papin pohod Beogradu kardinal Kasper je rekao: "Sveti Otac bi bio sigurno jako radostan da može doći i zagrliti patrijarha Pavla", ali ne zna jesu li se za to ostvarile sve pretpostavke i zato to treba prepustiti vremenu.

Prema IKI i GK priredio Andrija Anišić

Prijem kod patrijarha Pavla

TIJELOVO

Isus pod prilikama kruha

U četvrtak, 30. svibnja 2002. godine, u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije svečano je proslavljena svetkovina Pre-svetog tijela i krvi Kristove - **Tijelovo** ili **Brašanjevo**, kako se u narodu naziva ova svetkovina. Svečanu pontifikalnu misu predvodio je subotički biskup **mons. dr. Ivan Péntzes** uz asistenciju i nazočnost svećenika i redovnika grada Subotice i okolice te uz sudjelovanje čas-nih sestara, sjemeništaraca i mnoštva vjernika koji su i ove godine došli zahvaliti Isusu za veliki dar Euharistije. Đakon-sku službu vršili su oženjeni đakoni **Ferenc Sótányi** i **László Karo**.

Na sv. misi bili su nazočni i grado-načelnik Subotice g. **István Ispánovics**, potpredsjednik SO Subotica **mr. Bela Tonković**, **Géza Kucsera**, novi predsjednik Izvršnog odbora općine, kao i **Imre Kern**, stari predsjednik istog Odbora te **Mirko Ostrogonac**, potpredsjednik Izvršnog odbora SO Subotica. U ovom slavlju sudjelovala je i **dr. Jasmina Kovačević**, generalna konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, te predstavnici Generalnog

konzulata Republike Mađarske u Subotici.

Isusu prisutnom pod prilikama kruha i ove godine štovanje su na poseban način iskazali mladi u bunjevačkim narodnim nošnjama te djeca u prvopričesničkim haljinama, zatim skauti i predstavnici Franjevačkog svjetovnog reda sa svojim barjakom. Na ovoj misi okupljenim vjernicima su predstavljene bandaš i bandašica Dužijance 2002. godine. Ove godine za tu čast katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** izabrao je **Marina Bašića** i **Biserku Jaramazović**.

U prigodnoj propovijedi **biskup Péntzes** je podsjetio na značaj ove svetkovine te naglasio kako se slava i čast Isusu prisutnom pod prilikama kruha najbolje iskazuje dostojnim i čestim primanjem tog "Kruha života" u svetoj pričesti.

Poslije sv. mise održana je tijelovska procesija, koja je i ove godine, po preporuci biskupa, bila širim putem oko katedrale a ne ulicama grada. Tijelovskom procesijom u kojoj se nosi tijelo Kristovo pod prilikama kruha na najsvečaniji način - u pokaznici ili monstranci,

vjernici iskazuju štovanje ovoj tajni katoličke vjere te ujedno žele očitovati kako je Isus neprestano s nama na putu dok ovom zemljom kročimo prema vječnoj domovini. Tako se ujedno obistinjuje Isusova riječ: "Evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta" (Mt 28,20).

Misa je bila dvojezična - na hrvatskom i mađarskom jeziku. Na misi su pjevali katedralni zborovi "Albe Vidaković" i "Sv. Terezija" pod ravnanjem **mons. Józsefa Miocsa** a za orguljama je bila **s. Mirjam Pandžić**.

Poslije sv. mise biskup Péntzes priredio je za ugledne goste i svećenike večeru u sjemeništu "Paulinum". /A. A./

DUHOVI U SUBOTICI

Duhovska bdjenja

Uoči svetkovine Duhova u župi Marije Majke Crkve bilo je Duhovsko bdjenje koje je trajalo 48 sati. Iz sata u sat izmjenjivale su se obitelji i pojedinci koji su klanjajući se prisutnom Kristu u presvetom Sakramentu molili za svoje potrebe i za potrebe svoje župne zajednice.

U župi sv. Roka bdjenje je trajalo 24 sata. I ondje su se svako-ga sata izmjenjivali vjernici koji su upućivali žarku molbu Kristu da im pošalje Duha Svetoga. Zajednička nakana ovog bdjenja bila je: ZA MLADE DA PREUZMU NA SEBE ODGOVORNOST PRENOŠENJA I ŽIVLJENJA KRŠĆANSTVA U NOVOM TISUČ-LJEĆU, a napose ZA KRIZMANIKE - da prestane dugogodišnja praksa da za većinu njih primanje sakramenta Potvrde bude odlazak iz Crkve. Molba je bila Duhu Svetom za njih da im kriz-manje bude NOVI POČETAK, početak zanosnog i radosnog življenja svoje vjere i ponosnog svjedočenja za Krista Gospodina.

Na bdjenje su se u posebne sate okupili prvopričesnici, ministranti, te članovi molitvenih zajednica "Betlehem" i "Emanuel", koji su više sati pjevali, meditirali, molili na gornju nakanu kao i na osobne nakane.

Krizmanje u subotičkoj katedrali

Na svetkovinu Duhova u katedrali-bazilici sv. Terezije biskup **Ivan Péntzes** podijelio je sakrament Potvrde u osam sati na mađarskom jeziku, a 10 sati na hrvatskom jeziku. Sv. misu u 8 sati izravno je prenosila mađarska redakcija TV Novi Sad. Toga dana oko 350 mladih primilo je darove Duha Svetoga, a katedrala je dva puta bila prepuna vjernika.

U svojoj poruci mladima na koncu sv. mise biskup je poručio:

"Vi ste sada kao punoljetni članovi Crkve pozvani svjedočiti za Isusa Krista. Vaše svjedočenje neka bude vidljivo, kako u vašim obiteljima, tako i među prijateljima i u školi. Toplo vam stavljam na srce da se svakim danom nastojite susretati s Isusom Kristom i produbljivati svoje poznavanje vjere. To će se događati kroz vjersku pouku kako u župnim zajednicama tako i u okviru škole. Zato, dragi mladi, nemojte se bojati upisati i pohađati vjeronauk u vašim školama. A vaša susretanja s Isusom Kristom najodličnije će se događati ako budete sudjelovali u slavlju sv. mise. Stoga nemalu važnost u vašem životu neka ima i sv. misa."

Hrvatski sveci i blaženici na devetnici

U subotičkoj župi Marije Majke Crkve ovogodišnja devetnica uoči proštenja bila je vrlo zanimljiva. Naime, župnik **mr. Andrija Kopilović** ove je godine odlučio da se sudionici bolje upoznaju s hrvatskim svecima, blaženicima i kandidatima za oltar. Stoga su propovjednici obradili određenog sveca odnosno blaženika ili kandidata za oltar prikazujući u kratkim crtama njegov život, s posebnim osvrtom na njihov odnos prema Blaženoj djevici Mariji.

Tako su vjernici ove župe kao i hodočasnici iz drugih subotičkih župa kroz devet dana bolje upoznali sv. Nikolu Tavelića, sv. Marka Križevčanina, sv. Leopolda Mandića, bl. Alojzija Stepinca, bl. Graciju iz Mua, bl. Ozanu Kotorku, bl. Augustina Kažotića te službenicu Božju Mariju Propetog Isusa Petković i Slugu Božjega Ivana Merza.

Ova duhovna priprava imala je uobičajeni tijek. U 17 sati su se na Službu čitanja i prigodnu propovijed okupljali vjernici

Mađari, a u 18 sati vjernici Hrvati na Krunicu, pa potom na misu i prigodnu propovijed.

Zanimljivost ovogodišnje devetnice je bila i ta što su uz svećenike i redovnike propovijedale i dvije redovnice i to s. **Blaženka Rudić**, dominikanka (o bl. Augustinu Kažotiću) i s. **Silvana Milan** iz Družbe "Kćeri milosrđa" o SB Mariji Petković.

Vjernici su se na poseban način molili i za što skorije proglašenje blaženim i svetim SB Ivana Merza i SB Marije Petković.

Na dan proštenja, u ponedjeljak poslije Duhova, bile su tri mise. U 7,30 na mađarskom jeziku, u 9,30 na hrvatskom. Bila je to misa s blagoslovom djece. U 18 sati bila je svečana sv. misa proštenja koju je u zajedništvu s domaćim župnikom mr. **Andrijom Kopilovićem** i desetak svećenika predvodio beogradski nadbiskup **mons. Stanislav Hočevar**.

On je pozdravljajući okupljene vjernike i hodočasnike istaknuo da je došao usprkos brojnim obavezama i umoru da podijeli svoju radost jer je kao redovnik salezijanac uvijek štovao na poseban način Majku Božju i kao Majku Crkve ali i da zahvali župniku za njegovo neumorno zalaganje oko provođenja vjeronauka u školi kao i u organiziranju posjeta kardinala Kaspera.

Nadbiskup Hočevar je održao i prigodnu homiliju u kojoj je istaknuo tri momenta u kojima se posebno očitovala Marijina majčinska briga poput neke "simfonije": u Kani Galilejskoj, pod Isusovim križem i u zajednici koja je iščekivala silazak Duha Svetoga. On je također naglasio njezinu trajnu i neprolaznu skrb za Crkvu i za svakog pojedinca u njoj te je stoga s pravom nazvana Majkom Crkve.

Na misi je pjevao župni zbor kojim je ravnala s. **Imakulata Baić**. Na koncu mise slavlju se pridružio i subotički biskup **mons. Ivan Péntzes** s tajnikom **Slavkom Večerinom**.

Poslije sv. mise nadbiskup Hočevar se zadržao u razgovoru s vjernicima pred crkvom a potom i s članovima Pastoralnoga vijeća. U razgovoru kod stola nadbiskup Hočevar je naglasio kako voli doći u subotičku biskupiju jer ovdje uvijek susreće živu

Crkvu, ali i brojniju nego li onu u njegovoj nadbiskupiji te istaknuo značaj povezanosti na različite načine među biskupijama metropolije.

Andrija Anišić

Blagoslov žita u Svetozar Miletiću

Na spomendan sv. Marka evanđeliste i u Svetozar Miletiću je do prije pedesetak godina bio običaj blagoslova žita. Da on nije zaboravljen vidi se i po tome da ga i danas prepričavaju stariji žitelji sela. Ove je godine KUD "Lemeš" odlučio obnoviti blagoslov žita. Članovi KUD-a su na sv. misu donijeli košaru s mladim žitom. Među njima je bila i prošlogodišnja bandašica **Ida Mačuš**, koja je pročitala prvo čitanje, kao i ovogodišnji "bačo", tj. domaćin dužijance **Lajčo Kemenj**. "Nana" je bila odsutna jer je upravo stigla iz rodilišta s kćerkom Kristinom. Sv. misu i blagoslov je je vodio župnik **Antal Egedi**.

Ovim danom i zvanično je počelo slavlje 250. obljetnice crkve i sela koje će završiti 3. i 4. kolovoza kada će biti sv. misa i kulturni programi.

Prva pričest i krizma u Svetozar Miletiću

Na blagdan Presvetog Trojstva, 26. svibnja, u župi Rođenja BDM u Svetozar Miletiću je 31 dijete primilo Prvu sv. pričest. Djeca su se za ovaj dan marljivo pripremala uz pomoć župnika, **Ane** i **Ele**. Da bi radost prvopričesnika bila potpuna, za tu prigodu mnogo su doprinijeli i njihovi roditelji koji su uredili i crkvu i njenu okolicu. U spremanju crkve, čak i krečenju, sudjelovali su zajedno i roditelji prvopričesnika i krizmanika.

Prvopričesnici su svoju radost podijelili s mnogobrojnom rodbinom, a nakon sv. mise počašćeni su u župnoj dvorani kiflama i sokovima.

I krizmanici su imali svoj svečani dan, 1. lipnja kada je 103 krizmanika dočekalo svog biskupa Ivana Pénzesa. Biskup je proveo sat vremena u razgovoru s njima. Sljedećeg dana, 2. lipnja krizmanici su po rukama biskupa Ivana opečaćeni Duhom Svetim. Sami krizmanici su bili oduševljeni razgovorom koji su imali s biskupom.

Na sv. misi bili su i biskupov tajnik **Slavko Večerin**, somborski kapelan **Károly Szabadi** i župnik iz Telečke **Árpád Pasztor**, prior karmelićanskog samostana iz Sombora o. **Bernardin Vismeg**, pravoslavni svećenik iz Stanišića otac **Branko Vujić** a na kraju misnog slavlja stigao je iz Bačkog Brega Davor **Kovačević**. Domaćin ovog slavlja župnik **Antal Egedi** bio je ponosan jer je crkva bila ispunjena vjernicima kao rijetko kada.

www.lemes.co.yu

Na ponos i diku je gest jednog entuzijaste iz Lemeša, **Ivana Horvata**, koji je Svetozar Miletić predstavio i na internetu. Za sve one koji žele saznati što se nalazi na ovom sajtu, adresa je u naslovu!

"Kraljice" krenule sa Kerskoga groblja

Duhovska je nedjelja, 19. svibnja, obilježena cvijetom zove koja je ukasila prozore i kapije kuća, ali i zamamnim izgledom i pjesmom bunjevačkih "kraljica" koje obilaze naše domove i zativaju blagoslov na kuću domaćina. Ovaj prastari običaj ponovno je oživljen prije desetak godina u okviru crkve (u Keru, Aleksandrovu i Tavankutu) a okuplja sve veći broj, uglavnom djevojčica, koje u prekrasnoj nošnji s "krunama" na glavama, predvođene pastirima, raduju "pismom" one domaćine do kojih stignu.

"Kerske kraljice" pred crkvom

I ove su godine "kraljice" pjevale u Tavankutu, u Aleksandrovu i u Keru. Ipak, ovo je prva godina kako "kraljice" nije pratio i **prof. Bela Gabrić** koji je "kraljice" zabilježio s **Antom Pokornikom** u knjizi "Bunjevačke kraljičke pisme". Stoga su "kerske kraljice" nakon što su otpjevale nekoliko pjesama župniku, krenule na grob prof. Gabrića. Tamo su, položivši cvijet zove, otpjevale "kraljičku pismu" **Kate Ivanković** koju je ona posvetila upravo **Beli Gabriću** te predložila da kraljice ove godine krenu s njegova groba. Odužile su se "kraljice" našem velikom ljubitelju i čuvaru narodne baštine koji o kraljicama ovako piše: "U Bačkoj, kako kod drugih naroda tako i među Bunjevcima - Hrvatima, bile su poznate kraljičke pisme kao sastavni dio velike zbirke hrvatskih narodnih pisama i sveukupne hrvatske narodne kulture."

Katarina Čeliković

Šesti duhovski koncert subotičkih zborova

U srijedu, 22. svibnja, u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije održan je VI. Koncert subotičkih zborova. I ove godine organizator koncerta bio je Glazbeni odjel Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" iz Subotice na čijem čelu je g. **Stipan Jaramazović**.

Zbor župe sv. Jurja

Na početku je sve članove zborova i njihove ravnatelje kao i brojnu publiku pozdravio **mr. Andrija Kopilović**, predsjedatelj Instituta. On je izrazio svoju radost što ovaj koncert očituje na ovako lijep, konkretan i svečan način da Duh Sveti djeluje u našem gradu. On je posebno naglasio ekumenski duh ovog koncerta jer su i ove godine nastupili kako katolički tako i

pravoslavni i svjetovni zborovi.

Na ovom šestom koncertu sudjelovali su sljedeći zborovi:

1. Mješoviti zbor udruženja penzionera pod ravnanjem **Pétera Varge**
2. Zbor župe sv. Jurja pod ravnanjem **s. Blaženke Rudić i gđice Nele Tonković**
3. Ženski omladinski zbor pod ravnanjem **Mátyása Murényija**
4. Katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem **s. Mirjam Pandžić**
5. Zbor "Musica viva" pod ravnanjem **Zoltána Gábora**
6. Zbor župe Isusova uskrsnuća pod ravnanjem **Miroslava Stantića**
7. Mješoviti zbor Srpskog kulturnog centra "Sv. Sava" pod ravnanjem **Veselina Jevtića**
8. Kamerni zbor "Pro musica" pod ravnanjem **Irene Križak**
9. Mješoviti zbor "Slavenska" pod ravnanjem **Dragane Ristić**

Na kraju koncerta svim ravnateljima zborova prigodnu plaketu-zahvalnicu uručio je u ime Instituta "Ivan Antunović" **mr. Andrija Kopilović**.

Koncert je i ove godine završio zajedničkim nastupom svih zborova koji su otpjevali himan "Canticorum jubilo". Ovim zajedničkim nastupom svih zborova ravnala je **Dragana Ristić**. /A. A./

SUSRET ČLANOVA FRANJEVAČKOG SVJETOVNOG REDA U BAČU

Izgradimo zajedništvo

Susret bratstava Franjevačkog svjetovnog reda u Vojvodini pod geslom "Izgradimo zajedništvo" održan je 25. svibnja u Baču. Susretu su prisustvovali članovi FSR-a iz Bača, Novog Sada, Iloka i Subotice. Nakon zajedničke svete mise skup je pozdravio brat **Mato Batorović**, ministar FSR za područje sv. Antuna Padovanskoga sa sjedištem u Osijeku, u koje spadaju sva spomenuta bratstva. On je održao predavanje na temu praktičnih zbivanja u bratstvima FSR-a u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i SR Jugoslaviji. Brat Mato je nabavio literaturu za trećorece i svima na dar donio po jedan znak Tau. Predavanje na temu "**Crkvenost franjevačkog reda**" održao je **o. Tadej Vojnović OFM**, duhovni asistent FSR-a u Novom Sadu.

Na kraju je uslijedio bratski agape i druženje na ruševinama starog dvorca u Baču.

Cs. Kovács

Proslava proštenja u Tavankutu

Župna crkva u Donjem Tavankutu posvećena je Srcu Isusovu. Zato se svetkovina Srca Isusova proslavlja na svečani način u ovoj župnoj zajednici. Proslava ovogodišnjeg proštenja započela je u petak na sam dan svetkovine Srca Isusova. U jutarnjim satima lijepi broj župnjana pristupio je sakramentu sv. Ispovijedi. U večernjim satima bila je također prilika za sv. Ispovijed. Župnik **Franjo Ivanković** predvodio je misu mladih za mir u 20 sati. Na ovoj misi bilo je oko stotinu mladih iz Subotice, Male Bosne i Tavankuta.

Mladi pred crkvom Srca Isusova

Vrhunac slavlja bilo je nedjeljno misno slavlje u 10,30 kada je kao gost među nama bio **preč. Josip Pekanović**, somborski župnik i dekan. On ove godine slavi svoj srebrni jubilej svećeništva i to je bio razlog da je on bio pozvan za predvoditelja proslave proštenja. U svojoj nadahnutoj propovijedi on je potaknuo na razmišljanje mnoge vjernike. Posebno je naglasio da Bog u svojoj ljubavi uvijek prihvaća svakog čovjeka i daje mu priliku za promjenu na bolje. Na pojedincu je da se opredijeli za pozitivan ili negativan odgovor na Božju ponudu prijateljstva.

Na kraju mise župnik je zahvalio predvoditelju slavlja i čestitao mu srebrni jubilej svećeništva, a **Jozefina Skenderović**, pročelnica Likovnog odjela HKPD-a "Matija Gubec" iz Tavankuta, darovala je slavljeniku prigodnu sliku od slame te je pozvala okupljene da sa slavlja proštenja odu kupiti suvenir od slame koji su izradili djeca i mladi Tavankučani.

Ovogodišnje slavlje proštenja obilježila su i dva lijepa događaja. Uoči proštenja tavankutska crkva u cijelosti je osvijetljena izvanjskom rasvjetom, a vjernici su mogli nesmetano prići crkvi jer su sve šatre bile pomjerene na glavnu ulicu. Tako su crkva i prostor oko nje postali mjesto susreta vjernika koji u miru mogu sudjelovati na misnom slavlju.

F. I.

Humanitarna pomoć za učenike

Na adresu Hrvatskog akademskog društva, točnije Komisije za dodjelu pomoći učenicima i studentima u Subotici, stigla je humanitarna pomoć u hrani i sanitarijama. Kako stoji u popratnom pismu, ovo je pomoć Vlade i poreskih obveznika Republike Mađarske osigurana uz posredovanje Sekretarijata za odnose s Mađarima van granice i Ekumenske humanitarne organizacije. Pomoć je podijeljena po subotičkim župama i okolici, a istu je dobilo i sjemenište "Paulinum".

U ime onih koji će pomoć primiti Komisija za dodjelu pomoći najtoplije zahvaljuje. /K.Č./

NA REĐENJU NOVOG BISKUPA U PERUU

U zemlji "sinova Sunca" - Inka, u dalekom Peruu, naši franjevci o. **Andrija Matić**, o. **Amat Lotspich** i o. **Karlo Harmath** sa svojim provincijalom o. **Lucijem Jagecom** sudjelovali su u posveti novog biskupa, subotičkog franjevca o. **Gerarda Žerdina**.

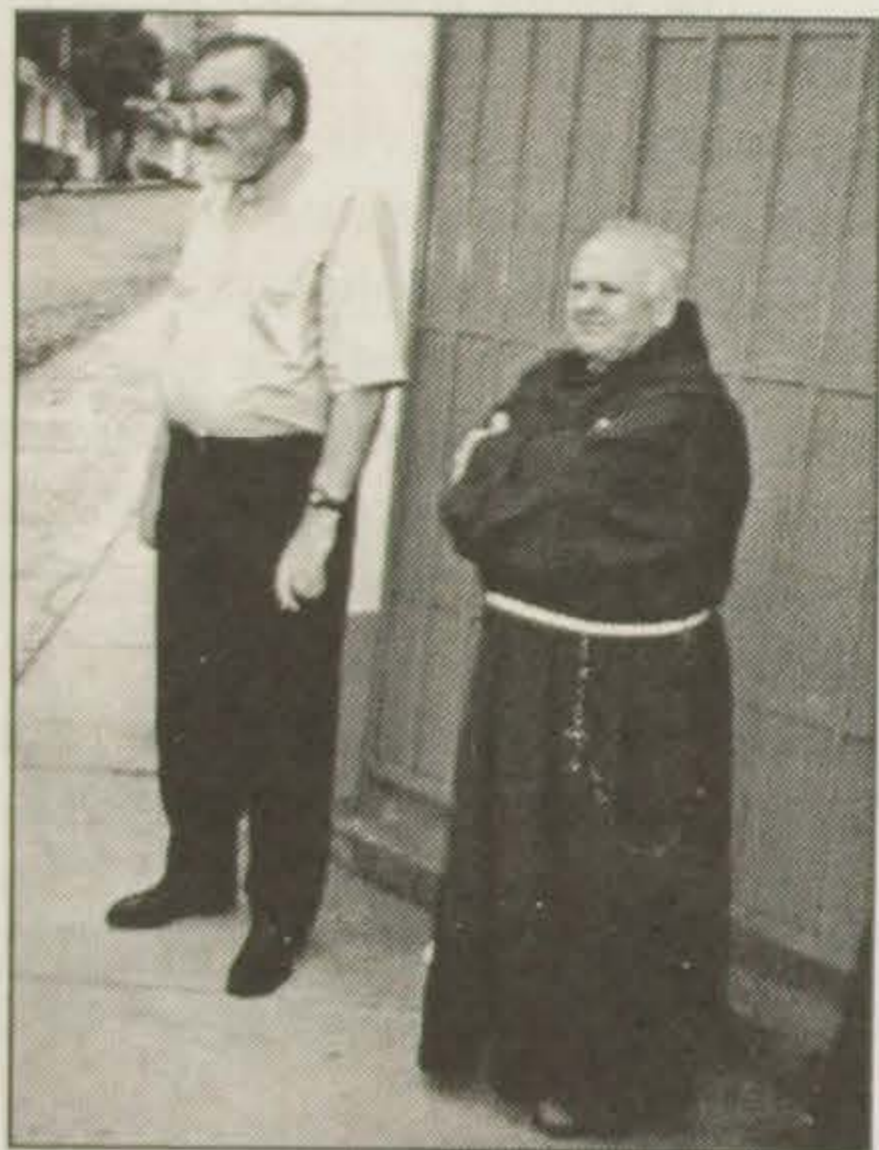
Kao što smo već pisali, papa Ivan Pavao II. imenovao ga je 19. siječnja ove godine za naslovnog biskupa biskupije Tucca Terebentin i pomoćnog biskupa koadjutora Apostolskog vikarijata San Ramon u Peruu.

Za biskupa ga je u San Ramonu 14. travnja zaredio biskup spomenutog vikarijata **Julio Ojeda Pascual** u zajedništvu s apostolskim nuncijem Rinom Passigatom.

Osim spomenutih franjevaca u slavlju je sudjelovala i biskupova sestra **Katica** te nekoliko njegovih rođaka iz Slovenije, Mađarske i Vojvodine.

Bilo je to nezapamćeno slavlje u San Ramonu. Uoči samoga ređenja čitav grad je bio na nogama. Na posebnom prijemu u čast ovog nesvakidašnjeg događaja bilo je puno ljudi, petorica biskupa kao i gradonačelnik. Dva sata su trajali pozdravi i čestitke novom biskupu.

Na sam dan biskupskog posvećenja stiglo je 15 biskupa, a ljudi je bilo iz svih krajeva ove biskupije koja je inače teritorijem velika kao čitava Jugoslavija. Neki su putovali tjedan dana da bi prisustvovali ovoj svečanosti. Oni koji žive u šumi najprije su putovali svojim čamcima ručne izrade, pa brodom - koji je zapravo jedan veći čamac za tridesetak osoba (s jednim motorom) i onda konačno nekoliko dana autobusom. Ovi ljudi su bili obučeni u svoje plemenske nošnje i donijeli su darove novom biskupu koga osobito

Biskup Gerard i o. Andrija Matić

poštuju i vole jer je godinama njihov misionar u prašumi. Poslije ređenja oni su izvodili svoje plesove njemu u čast i dali su mu mnoge darove među kojima je bila i jedna crkva. Naime, o. Žerdin je izgradio mnoge crkve na tom području. Iz te crkve poletjeli su golubovi i zanimljivo je bilo da je jedan golub sletio novom biskupu na rame i ostao tako do kraja obreda. Proslava poslije ređenja trajala je više sati.

Za vrijeme svog boravka navedeni franjevci posjetili su mnoga zanimljiva područja djelovanja novog biskupa. Tako su bili i u prašumi. Na jednom mjestu u prašumi kuće imaju samo krov i pod, bez zidova. U tom dijelu se spava, a ispod poda su svinje. Kad su pristupili žiteljima, oni su se sakrili. Samo je poglavica sela smio s njima razgovarati. U nekim mjestima kuće su imale zidove od trske, a ponegdje je bila i škola.

"Poseban doček priređen nam je u jednom selu duboko u prašumi, gdje su nas dočekali kao prijatelje. Jedan mi je prišao", priča o. **Amat**, "i nešto veoma ozbiljno objašnjavao. No ja ništa nisam razumio. Tumač mi je pomogao i objasnio da se zapravo radi o nogometu. Mladić mi je želio reći kako imaju puno mjesta za nogomet ali nemaju lopte... Obećali smo im nekoliko darovati". Bio je to najstariji sin poglavice sela koji ima četrnaestero djece.

Nakon prašume bio je prijem u školi kod časnih sestara, pa prijem kod gradonačelnika na stadionu, gdje su novog biskupa proglasili poglavicom i obukli ga u plemensko odijelo s krunom. Ovi prijemi su toga dana trajali osam sati. Svugdje su ih nudili jelom. Njihov jelovnik je sljedeći: pileće meso, govedina i malo svinjetine i sve je to pečeno. Od voća imaju jako veliki izbor. Mnoge vrste voća su nama nepoznate. Svakodnevno jelo su im riža, krumpir, pečeni bambus i kukuruz. Krumpira imaju 200 vrsta. Sve to voće i povrće rađa četiri puta godišnje zbog povoljne klime.

Peru ima tri različite klimatske regije. Pokraj mora pada kiša jednom u tri godine. Tu se nalazi spomenuta prašuma, pa Andi gdje su bili na visini od 4800 metara. Posebno je zanimljiv bio njihov posjet Kusku, glavnom gradu Inka. Ondje su ostali cijeli tjedan. Posjetili su i Machu Picchu - svetište Inka u kojem su se duhovno obnavljali. U ta područja oni su nekoć ulazili samo uz ritualna pranja, zato i danas ondje ima mnogo izvora s puno vode.

Glavni grad Perua - Lima je danas grad sa sedam milijuna stanovnika. Ima puno crkava. Crkve su im uvijek pune vjernika. Mnoge su izgradili još Španjolci i vrlo se lijepo, ukrašene s puno zlata... Ali, i Lima kao i svi veliki gradovi ima i svoje rubne dijelove. U jednom sirotinjskom dijelu grada radi samo jedan svećenik, rodom iz Mađarske, koji je ondje već 40 godina, a djeluju ondje i Isusove male sestre kao i sestre Majke Terezije. Ove sestre rade s hendikepiranom djecom. U ovom dijelu grada nema ni naziva ulice, ni broja kuće, a zahvaljujući djelovanju misionara i tim dijelom grada može se danas prolaziti mirno, bez policijske pratnje.

/Prema: **FRANJO**, Glasilo Franjevačkog svjetovnog reda u Vojvodini, 3/2002; Glas Koncila, 17/2002, str. 3; Hitelet, 6/2002, str. II-III/.

In memoriam

LJUBO GALIĆ, svećenik

U Hereceg Novom u subotu, 18. svibnja, okrijepljen svetim sakramentima, preminuo je svećenik Kotorske biskupije, župnik, dekan i kanonik Stolnoga kaptola **don Ljubo Galić**.

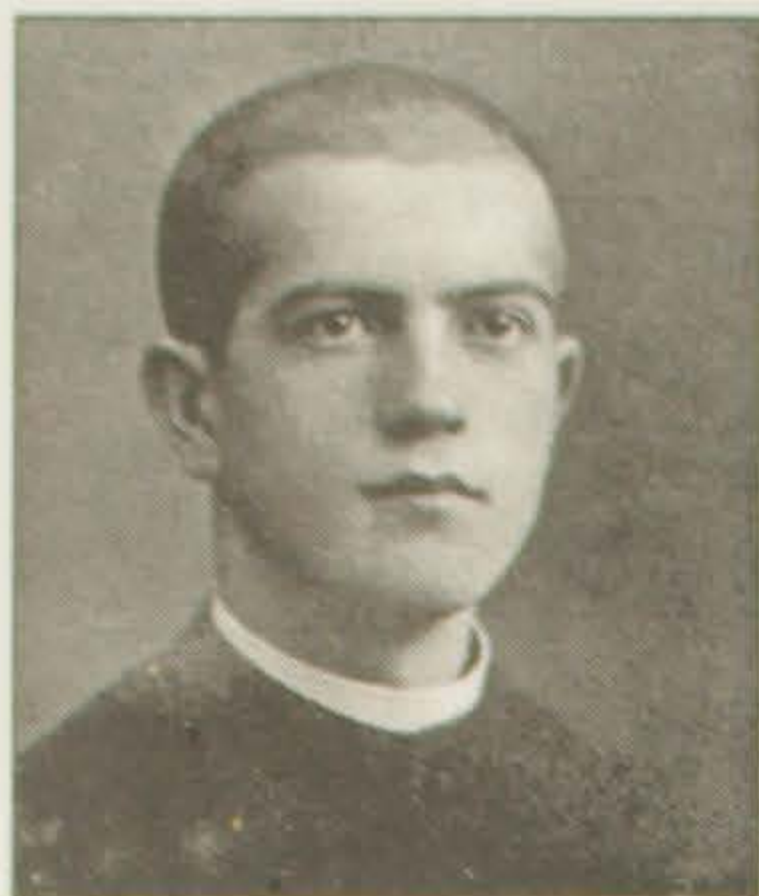
Kao sin pok. Ante i Mande Bušić, rođen je 1945. godine u kršnoj Hercegovini u pitomoj Bekiji, starodrevnoj župi sv. Stipana Gorica. Rođen je pod Marijinim okriljem u svibnju i umro je na samu uočnicu Duhova, služeći vjerno Bogu i Svetom Trojstvu čuvajući Kraljevstvo nebesko u Boki i svojoj kotorskoj biskupiji. Rastao je u pobožnoj obitelji koja je dala još jednog svećenika, pokojnog don Milu, i još dvije sestre, franjevke hercegovačke provincije. Zaređen je u Sinju 1971. godine za svećenika s još dvojicom svojih kolega, također Hercegovaca, za biskupiju Kotor. Mladu misu slavio je na blagdan sv. Stipana sa svojim rođakom i kolegom, sada generalnim vikarom kotorskim Ivanom Galićem, u svojoj Gorici 3. kolovoza a u svojoj biskupiji na Veliku Gospu kod Gospe od Škrpjela u Perastu. Kao mlad i poletan svećenik, pun Božjega Duha i sin ponosne Hercegovine, preuzeo je dvije župe na krajnjem jugu biskupije: Šusanj i Brca, pa poslije i Marijinu župu u Sutomoru koju je služio dvadesetak godina. Bio je uvijek odan Bogu, Crkvi i svojoj biskupiji i svojem povjerenom stadi. Nikada nije, pa ni u ratu, napuštao svoju biskupiju svjedočeći tako i svoju vjeru, odanost Papi, Crkvi, biskupu, svom narodu hrvatskom i ponosnoj Hercegovini, koju je volio kao i svoju Boku, u kojoj se za spas duše potrošio i svoje zdravlje posebno promičući kult sv. Leopolda Bogdana Mandića, kao župnik njegove rodne župe. U Herceg Novom bio je od 1996, kada je na toj službi naslijedio mons. Iliju Janjića koji je postao kotorski biskup. Bio je i ostao pravi Božji svećenik i Marijin sin.

Pokopan je u svojoj rodnoj župi sv. Stjepana u Gorici, i to uz svoje roditelje i svog brata svećenika Milu, a biskup Janjić mu se biranim riječima zahvalio na vjernosti Bogu, Crkvi i biskupiji, koje je cijeno iznad svega i sebe za njih predao.

/Glas Koncila, 21/2002., 27/

Gojko Kolobarić

Deset godina bez oca Gavre

Samo je relativan ovaj naslov, jer je upravo suprotno. Želimo da se ne zaboravi da je vlč. g. **Gabrijel Crnković** tako živio na zemlji da se vrijedi podsjetiti njegova uzornog svećeničkog i vjerničkog lika. Zato nismo BEZ njega, nego je on s nama. Kako bi mogao takav svećenik koji je tako volio svoje vjernike, koji ih je svim srcem želio spasiti i poučiti o nebeskim vrijednostima, kako bi takav mogao zaboraviti i ostaviti svoje stado.

Sad tek vidi za što ih je oduševljavao, čemu ih je učio, zašto je toliko molio i koliko je važno to postići! Spas duša i blažena vječnost mogu samo opravdati takav potpuno samoprijegoran zemaljski život. Tko ga je poznao, znao je da je bio posve siromašan svećenik. Onaj mali stolić s dvije-tri stolice, skromni ležaj i još skromniji ormar to je bio njegov inventar od početka do kraja. Kao mlad svećenik oduševljavao se za misije. Da ga nije u tome spriječila ozbiljna bolest koja će ga mučiti cijelog života, vjerujem da bi i postao misionar. Sav svoj novac je dijelio i podijelio. Imao je neke siromašne osobe, redovnice, obitelji... kojima je svakog mjeseca dijelio ili slao novac.

Otac Gavro, kako su ga od milja zvali svećenici, rođen je 10. rujna 1912. godine u Subotici u Gatu što je teritorijalno pripadalo tada župi svete Terezije, a kasnije župi Isusova Uskrsnuća. Četiri godine teološkog studija je završio u Sarajevu, a petu u Zagrebu. Zaredio ga je za svećenika **mons. Lajčo Budanović** 29. lipnja 1937. skupa s **Matijom Zvekanovićem**, kasnijim biskupom, **Aleksom Kokićem**, **Albom Vidakovićem**, te još nekima. Onako boležljiv cijelog života, sve je svoje vršnjake nadživio. Prvo kapelansko mjesto mu je bilo u Subotici u sv. Mariji, zatim postaje samostalni vikar na Đurđinu. Odatle bude poslan u Sombor za kapelana, pa u Sontu, odakle se vraća u Suboticu u župu sv. Terezije. Bude poslan u župu sv. Jurja, a zatim prelazi u susjednu župu sv. Roka za kapelana presvijetlom **Blašku Rajiću**. Godine 1948. ponovno ide za kapelana u sv. Tereziju. Konačno, imenovanjem **mons. Matije Zvekanovića** za nasljednika velikog Lajče Budanovića, biskupa, vlč. Crnković dolazi na njegovo mjesto u rodnu župu Isusova Uskrsnuća. Tu će ostati petnaest godina da onda bude 1972. godine imenovan za duhovnika u sjemeništu "Paulinum" odakle će biti umirovljen i smješten u "Jozefinum", dom za stare i bolesne svećenike Subotičke biskupije.

Koliko je volio svoju rodnu župu vidi se po tome što je nakon odlaska za duhovnika u sjemenište "Paulinum" svaki dan dolazio pomagati, ispovijedati, sv. mise služiti u crkvi Isusova Uskrsnuća na čemu sam mu neizmjerano zahvalan! Posebno je bio obljubljen kao ispovjednik. Preminuo je iznenada. Budući da nije došao na ručak, pošli su ga potražiti. I našli su ga mrtva 21. lipnja 1992. godine na dan svetog Alojzija. Kakve simbolike! Sprovod iz crkve Isusova Uskrsnuća u Bajsko groblje u svećeničku grobnicu predvodio je mladi subotički biskup **mons. Ivan Péntes** uz asistenciju brojnih svećenika i njegova nasljednika na župi Bele Stantića.

Bela Stantić, župnik župe Isusova Uskrsnuća

"Šokadiju" posjetili Ivan Bandić i dr. Jasmina Kovačević

Kulturno-prosvjetnu zajednicu Hrvata "Šokadija" u Sonti posjetili su 4. lipnja **Ivan Bandić**, savjetnik u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Beogradu, i **dr. Jasmina Kovačević**, generalna konzulica Generalnog konzulata RH u Subotici. Gosti su

ukratko upoznati s rezultatima polugodišnjeg rada zajednice, a tom prigodom gosti su dali i stanovitu materijalnu potporu KPZH "Šokadija".

Predsjedništvo zajednice je 6. lipnja održalo proširenu sjednicu na kojoj je izabrano petoro djece koja će boraviti u Republici Hrvatskoj zajedno s djecom iz drugih mjesta Vojvodine.

Mičo Vidaković

"BRITANICA HUNGARICA" HRVATSKOJ ČITAONICI

Svaka knjiga ima dušu

Hrvatska čitaonica i Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" u Subotici te Uredništvo "Zvonika" postali su 21. svibnja bogatiji za 18 tomova enciklopedije "Britanica hungarica" koje je u ime Generalnog konzulata Republike Mađarske uručio generalni konzul **dr. Huszár János**.

Glavni urednik Zvonika vlč. **Andrija Anišić** je zahvalio na ovom daru: "Ovo je zbilja veliki kulturni događaj za nas, napose što smo na ovaj način otvorili suradnju s Mađarskom i konzulatom u Subotici. Neka Vas Bog blagoslovi i uzvratiti Vam za sve što ste učinili za nas."

Dr. Huszár János je istaknuo da se upravo preko znanosti i knjiga može najbolje očuvati tradicija jednog naroda i zaželio puno koristi od ovog dara: "Svaka knjiga ima dušu i onome tko ju koristi ona mu vraća višestruko, oplemenjuje ga i obogaćuje. I naša je želja bila pomoći ovdašnjoj zajednici na obogaćenju hrvatske, ali i mađarske i srpske kulture."

Na ovom izuzetno vrijednom daru zahvalila je i **Katarina Čeliković** u ime Katoličkog mjesečnika "Zvonik" i Hrvatske čitaonice istaknuvši da je ovaj dar izuzetan korak u nastavku dobrih odnosa s vojvođanskim Mađarima koji su "i do sada bili na izuzetno visokoj razini".

Alojzije Stantić je svakako najzaslužniji što se na policama Hrvatske čitaonice nalazi enciklopedija "Britanica Hungarica" jer je došao na ideju da zamoli mađarski konzulat za ove vrijedne knjige. On je na tečnom mađarskom jeziku zahvalio na odličnoj suradnji **Miskolczi Józsefu** i naglasio da ove knjige vrijede mnogo više od novca. Susretu je prisustvovao i tehnički urednik Zvonika, **mr. Ervin Čeliković**. /K.Č./

"HRVATSKA ČITAONICA" PREDSTAVLJENA U OSIJEKU

Knjige - mostovi između Subotice i Osijeka

Hrvatska čitaonica je početkom svibnja započela medijsko-gospodarstvenu promidžbu za ostvarenje projekta adaptacije i dogradnje kuće u Ljubljanskoj 21.

Nakon razgovora s ravnateljem varaždinske knjižnice "Metel Ožegović" **Marijanom Krašom** dogovorena je buduća medijska promidžba u Varaždinskoj županiji.

Ravnateljica "Hrvatske čitaonice" **Katarina Čeliković** boravila je sa suradnicima 31. svibnja u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici u Osijeku, gdje je također predstavljen projekt Hrvatske čitaonice i problemi koji prate njeno otvaranje. O toj posjeti Katarina Čeliković kaže:

- Ravnatelj Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku **Draгутin Katalenac** primio nas je vrlo srdačno i pomno saslušao tijekom nastajanja "Hrvatske čitaonice". Izrazio je svoju veliku potporu našim naporima da osposobimo prostor za knjižni fond i da ga kompjutorski obradimo. Mi smo mu odnijeli desetak naših knjiga, izdanja Katoličkog instituta "Ivan Antunović" kako bismo pokazali što i kako radimo, a za uzvrat smo primili za nas vrlo vrijedne darove. Kako mi nemamo niti inventarnu knjigu, on nam je jednu darovao, a obećao je i instalaciju programa za kataložnu obradu knjiga.

Dragutin Katalenac prima najnoviji broj "Zvonika"

Ovo će biti vrlo lijepa suradnja u kojoj mi, naravno, više očekujemo od njih. Poznato je da je suradnja između biblioteka Sombor-Osijek-Subotica bila izvanredna do prije desetak godina i osjeća se potreba za njenom obnovom. Takve planove ima i subotička Gradska biblioteka budući da je kulturna suradnja između Subotice i Osijeka već započela. Gospodin Katalenac je u ovom prvom susretu darovao i CD (compact disc) za Gradsku biblioteku i Hrvatsku čitaonicu na kojem je snimljena najnovija verzija Univerzalne decimalne klasifikacije, neophodna za rad bibliotekara u stručnoj obradi knjiga.

Uskoro očekujemo i dolazak g. Katalenca sa suradnicima u Suboticu i nastavak razgovora i suradnje. /Zv/

Upisani prvaci u školu na hrvatskom jeziku

U subotičkoj općini po prvi puta u povijesti đaci prvaci mogli su se upisati u školu na hrvatskom jeziku. To je pravo iskorištilo manji broj roditelja nego što se očekivalo, ali je pomalo i razumljivo zbog kratkoće vremena za pripremu. Do sada su formirana četiri odjeljenja na hrvatskom jeziku, a moguće je učiti i hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Planove i programe hrvatskog jezika za prva četiri razreda uradio je stručni tim na čelu s **mr. Marijom Grasl.** /K. Č./

IZVANREDNA SJEDNICA FORUMA HRVATSKIH INSTITUCIJA I ORGANIZACIJA U VOJVODINI

Djeca iz Vojvodine ljetuju u Hrvatskoj

U Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo" u Subotici održana je u utorak, 4. lipnja izvanredna sjednica Foruma hrvatskih institucija i organizacija u Vojvodini koju je predsjedavajući Foruma **mr. Andrija Kopilović** sazvao na molbu generalne konzulice Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici **dr. Jasmine Kovačević.**

Zahvaljujući zalaganju Generalnog konzulata i osobno generalne konzulice Skupština grada Zagreba poslala je ponudu za boravak djece Hrvata iz Vojvodine u odmaralištima u Hrvatskoj. Grad Zagreb će omogućiti boravak za stotinu djece od 30. lipnja do 11. srpnja u dvije grupe (Zagreb-Crikvenica; Sljeme-Novi Vinodolski). Temeljni cilj ovog ljetovanja je da djeca koja žive izvan Hrvatske, kroz igru i zabavu i u zajedništvu s djecom iz Hrvatske, unaprijede svoje znanje hrvatskog jezika te što bolje upoznaju kulturnu i prirodnu baštinu kraja u kojem borave. Na prijedlog Hrvatskog akademskog društva đaci prvaci koji su upisani u školu na hrvatskom jeziku imat će prednost u ostvarivanju ove mogućnosti. Razmotreno je i stanje upisa đaka prvaka u odjeljenja na hrvatskom jeziku i konstatirano da zasad imamo formirana četiri razreda.

Iz Republike Hrvatske također je stigla ponuda za nabavku školskih pomagala i udžbenika za hrvatska odjeljenja u SRJ.

Generalna konzulica je obavijestila članove Foruma i o želji kulturno-umjetničkih društava iz Zagreba (Šestine), Vukovara i Osijeka da sudjeluju u žetvenim svečanostima "Dužijanca 2002".

Na kraju je dr. Jasmina Kovačević prenijela želju hrvatskih umjetnika da gostuju u Vojvodini, a čije bi se gostovanje moglo organizirati u povodu Dana grada Subotice. /K. Č./

Deset godina Hrvatskog poslovnog centra u Budimpešti

Ovih dana Hrvatski poslovni centar u Budimpešti proslavit će desetu obljetnicu svog uspješnog rada. Želja utemeljitelja, Subotičanina g. **Antuna Vidića** i našeg prijatelja, bila je da ovaj Centar bude veza Hrvata iz ovih krajeva s matičnom domovinom R. Hrvatskom i da R. Hrvatska bude prisutna u Mađarskoj. Naravno da je to bilo protkano raznim sadržajima i da je u konačnici cilj bio i "biznis".

Da je Hrvatski poslovni centar u tome i uspio, dovoljno je navesti samo podatak da je preko ovog Centra prošle godine u Hrvatskoj ljevalo 25000 turista iz Mađarske.

Od prošle godine u okviru Centra djeluje i hrvatski restoran "Mare Croaticum" koji redovito predstavlja hrvatska turistička središta uz bogatu ponudu hrvatskih specijaliteta.

U ovom Centru mnogi subotički Hrvati - Bunjevci našli su korisne informacije a često i konkretnu pomoć.

ANTUN VIDIĆ rodio se u Subotici, 30. ožujka 1947. godine. U svom rodnom gradu završio je osnovnu i srednju elektrotehničku školu. Poslije odsluženog vojnog roka otisnuo se u svijet. Radio je u Njemačkoj, Južnoj Africi, Mozambiku, Belgiji, Nizozemskoj, Francuskoj, Libiji, Čadu, Sudanu, u Arapskim Emirata, Saudijskoj Arabiji, Hong Kongu, Šangaju, Mandžuriji, Norveškoj, Hrvatskoj i konačno u Mađarskoj... Govori nekoliko jezika: hrvatski, mađarski, njemački, engleski, poljski i arapski.

Subotica i njezini žitelji uvijek su mu bili u srcu. Uvijek je pratio kulturni i politički život svoga naroda i pomagao (uglavnom anonimno) mnoge plemenite akcije, među kojima je i naš "Zvonik". Neka mu Gospodin uzvratim svojim blagoslovom za još uspješniji rad za dobrobit svoga naroda.

HRVATSKI RESTORAN "MARE CROATICUM"

Nalazi se u Nagymező u. 49, s ulazom iz ulice Weiner Lea. Radno vrijeme restorana je od 12 do 24 sata. Zanimljiv je cjenik u ovom restoranu: radnim danima od 12 do 17 sati 1990 forinti a od 18 do 24 sata 2990; vikendom i blagdanom od 12 do 24 cijena je 2990. Djeca do 10 godina imaju 50% popusta. I još jedna zanimljivost: za navedenu cijenu može se jesti i piti bezalkoholna pića, pivo ili vino u rinfuzi koliko god želite!

Ako budete u Budimpešti, posjetite Hrvatski poslovni centar, a osobito Hrvatski restoran!

"Umjetnost u tehnici slame"

U nakladi Matice hrvatske - Zagreb i Matice hrvatske - Subotica iz tiska je još prošle godine (2001) izišla knjiga **Lazara I. Krmpotića** "Umjetnost u tehnici slame". Kako je knjiga tiskana u Zagrebu, u ruke rijetkih naših čitatelja stigla je s izvjesnim kašnjenjem i izazvala mnogobrojne polemike, uglavnom u hrvatskom tisku.

Uvodničar u knjizi je **dr. Juraj Baldani**, a nema urednika ni recenzenta. Knjiga je predstavljena 10. lipnja u Gradskoj biblioteci, gdje su govorili **Lazar Merković** i **Olga Šram**, a pročitani su radovi **dr. Baldanija** i **Olge Kovačev Ninkov**. Ovom prigodom izložene su slike Križnoga puta koje su izradile naše renomirane slamarke **Mara Ivković Ivandekić** i + **Kata Rogić**.

Kako su se na ovom predstavljanju čula i oprečna mišljenja, evo glavnih zamjerki ljudi koji su sudjelovali u pisanoj ili usmenoj polemici.

Glavna je zamjerka knjizi, po mišljenju onih koji su se javili, mnogo netočnosti i neprovjerenih činjenica. Svoj protest uputio je Hrvatskoj matici u Zagrebu i Subotici **preč. Andrija Anišić**, glavni i odgovorni urednik "Zvonika", iz kojeg izdvajamo:

Najprije priznajem da knjiga ima određenu vrijednost jer iznosi na vidjelo barem široj čitateljskoj publici, mnoge podatke o umjetnosti u tehnici slame. Začuduje, ipak, da autoru a i izdavačima nije poznata knjiga Nace Zelića "Protiv zaborava" (Zagreb, 2000., Hrvatska matica iseljenika i Udruga vojvođanskih i podunavskih Hrvata) koja također vrlo opširno i dokumentirano govori o istoj tematici. Dakle, netko se i prije Lazara Ivana Krmpotića prihvatio "teškog i nezahvalnog posla" pisanja o toj tematici.

Na str. 19. autor tvrdi da je Aleksa Kokić "naš najveći svećenik". Da to nije tako, lako će ustvrditi svaki svećenik, pa i iole upućeniji vjernik u "našim" krajevima. Ne može se uloga svećenika-pjesnika, koji je prerano umro, usporediti s ulogom biskupa Lajče Budanovića ili svećenika Blaška Rajića, pa i drugih. Aleksa Kokić može biti tek naš najveći svećenik - pjesnik.

Manifestacija "Dani kruha i riječi" nije "ukinuta nastojanjem nekih ljudi iz Instituta "Ivan Kulenović"! Najprije, koji je uopće to Institut "Ivan Kulenović"? Autor je vjerojatno mislio na Institut "Ivan Antunović". Priredba "Dani kruha i riječi" integrirana je u ostale priredbe u okviru proslave Dužijance koja, kako i sam autor ustvrđuje, traje više tjedana. Točnije, od blagdana Sv. Marka (25. IV.), kad počinje s blagoslovom žita pa do Bunaričkog proštenja (posljednja nedjelja kolovoza). Od "Dana kruha i riječi" zadržana je književna večer, kao i svečana Euharistija, jedino je Meditativna večer zamijenjena svečanom Večernjom molitvom, koja se umjesto Meditativne večeri održava kao nekoć i u isto vrijeme u katedrali-bazilici Sv. Terezije u Subotici. Stoga je neistinita tvrdnja u bilješci na str. 20. da je "Glazbeno-meditativna večer" (uvijek se zvala "Meditativna večer") ukinuta u ljeto 1994. odlukom svećenika Andrije Kopilovića. Meditativna večer je zamijenjena svečanom Večernjom na prijedlog katedralnog župnika mons. Stjepana Beretića, koji je prihvatio i Organizacijski odbor Dužijance. Ova tvrdnja je gruba uvreda dostojanstva uglednoga svećenika mr. Andrije Kopilovića, koji je zajedno s Viktorijom Grunčić i skupinom mladih bio realizator svake Meditativne večeri! Bilo bi dobro da se makar izdavači, ako već ne i sam autor, ispričaju mr. Kopiloviću zbog ove izričite laži!

Iznenadujući je propust da u popisu osoba "koje poznaju tehniku rada sa slamom i rade ili su radile u toj tehnici" nije navedena Jozefa Skenderović, koja je bila prisutna i na 1. Koloniji slamarke kako to autor navodi (str. 37-38), a već je niz godina voditeljica ove Kolonije! Nju autor također navodi kao onu koja je izlagala na mnogim izložbama, ali eto izgleda da još "ne poznaje" dovoljno ovu tehniku da bi mogla ući u njegov popis!

Želio bih se još osvrnuti na bilješku o autoru. Autor knjige mr. Krmpotić nikada nije mogao biti predsjednik Instituta "Ivan Antunović". Naime, po želji osnivača Instituta biskupa mons. Matije

Zvekanovića i suosnivača biskupa Jánosa Pénzesa, institutom "Ivan Antunović" ravnaju tri svećenika koji između sebe biraju jednog predsjedavajućeg. Dakle, mogao je biti samo predsjedavajući, nika-ko predsjednik!

Rečenica "nasilno maknut sa svih tih dužnosti 1994. godine" je teška kleveta i laž!

Naime, autor je urednik "Bačkog klasja" i sada. Nitko ga nije maknuo s te funkcije. Drugi je problem što on od veljače 1994. godine pa do danas nije smogao snage sazvati uredničko vijeće svoga Lista niti je objavio koji broj. (Umjesto "Bačkog klasja", svećenici Hrvati, jer se L. I. Krmpotić nije htio odreći naziva lista, osnovali su novi katolički list "Zvonik", čijih je izišlo 90 brojeva, dakle više nego "Bačko klasje" za 15 godina!). Problem oko "Bačkog klasja" pa i Instituta "Ivan Antunović" dobro je poznat predsjednici Matice hrvatske Subotica, pa začuduje da je ona dopustila da se ovakve laži tiskaju u ovoj knjizi. I ona je, naime, bila član uredničkog vijeća "Bačkog klasja" i član vijeća Instituta, pa je morala znati da je Lazar Ivan Krmpotić i nakon 1994. bio jedan od tri svećenika koji su dobili povjerenje za novi petogodišnji mandat predvođenja Instituta. Sam je odbio svoj daljnji rad u predsjedništvu Instituta.

Osjećao sam svojom dužnošću upozoriti na ove neistine i propuste i nadam se da će mjerodavni učiniti sve da istina dođe na vidjelo.

O knjizi L. I. Krmpotić poznata "slamarka" **Jozefina Skenderović** kaže:

- Ne slažem se s autorovom tvrdnjom da su sve utemeljiteljice postale učiteljice ove vrste umjetničkog izražavanja. To se može tvrditi samo za Katu Rogić, a osobito za Mariju Ivković Ivandekić koja je svojom angažiranošću na poduci prvenstveno pletiva zadužila HKPD "Matija Gubec.

Nedovoljno je istaknuta zasluga i zalaganje Stipana Šabića i Nace Zelića (u knjizi su samo spomenuti). Prevelik je značaj dat "Saboru u tehnici slame" (2 stranice), a bila je to ipak samo izložba

U knjizi se nije našlo prostora za mišljenje stručnjaka iz Subotice (nitko nije čak ni spomenut).

Podaci o kruni pape Pavla VI. koja se danas nalazi u vatikanskom muzeju su nepotpuni. Nije napisano tko je izradio krunu (Kata Rogić i Marija Ivković Ivandekić) ni da se danas nalazi u Vatikanskom muzeju.

Stipan Šabić, dugogodišnji likovni pedagog, pratilac "slamarke" na svim manifestacijama:

- Po mom mišljenju knjiga je pisana tendenciozno. Za 40 godina likovnog rada u Tavankutu autor nije unio imena poput Malekovića, Petra Šarčevića, Magde Veltruski, Bele Durancija.

Loš je odnos i prema Marijanu Đukiću koji dao temeljni poticaj i veliku podršku za izradu "Križnoga puta".

Na jednom mjestu u knjizi g. Krmpotić govori da treba nešto konkretno učiti o tehnici slame, međutim umjetnost je kreativan čin i nitko ne može davati savjete kako treba raditi a on upravo to radi u knjizi. Osim spomenutih imena u knjizi nije ukazana nikakva pažnja Naci Zeliću, Ivanu Jandriću i Peri Skenderoviću koji su veliki posao odradili u svoje vrijeme. Stalni pratilac svih izložbi na kolonijama bio je Bela Duranci sa značajnim učešćem a ni on nije dobio dužno mjesto.

Najveća je neistina da je "LUSA" formirana da bude pomoć jer je istina da je njeno osnivanje bio "truc" ili inat da se likovnjaci odvedu iz "Matije Gupca".

Povjesničarka umjetnosti, **Olga Šram**, ocjenjuje knjigu ovako:

- Knjiga je plod jednog subjektivnog istraživanja i nije primjereno Matici hrvatskoj da tiska knjigu koja nema stručnog recenzenta s neprovjerenim podacima. Potrebna je veća suradnja Matice hrvatske s podružnicom u Subotici da ne bi došlo do ovakvih podijeljenosti među stručnjacima.

Čini se da je ova knjiga ostavila gorak ukus i da je zbog nje slama, nadajmo se privremeno, izgubila svoj sjaj.

/K.Č./

O APOSTOLSKOM PUTOVANJU U AZERBEJDŽAN I BUGARSKU

/Papin nagovor na općoj audijenciji u srijedu 29. svibnja 2002./

Radostan sam što se danas zajedno s vama mogu prisjetiti apostolskoga putovanja u Azerbejdžan i Bugarsku. U duši nosim duboki odjek na to putovanje. Zahvaljujem prije svega Gospodinu, koji mi je udijelio milost da ga mogu ostvariti. Zatim srdačna zahvalnost onima koji su ga omogućili: poglavarima dviju država i njihovih Vlada, građanskim i vojnim vlastima, svima onima koji su surađivali u njegovoj pripremi i realizaciji. Posebnu zahvalu upućujem pastirima Katoličke crkve u dvjema zemljama te je od srca proširujem na pastire Pravoslavne crkve kao i na vođe muslimanskih i židovskih zajednica. Dio su bogate povijesne i kulturne baštine azerbejdžanskog naroda velike religijske tradicije: zato je bilo lijepo susresti u Bakuu, glavnome gradu te zemlje, osim predstavnika politike, kulture i umjetnosti i predstavnike religija. Katolička zajednica u Azerbejdžanu je, osim toga, jedna od najmalobrojnijih koje sam posjetio. To "malo stado" baštinik je drevne duhovne tradicije, koju miroljubivo dijeli s pravoslavnom braćom, među pretežno muslimanskim pučanstvom.

nekoga rimskog biskupa, imao je za cilj također osnažiti veze zajedništva s Pravoslavnom crkvom u Bugarskoj, na čelu s patrijarhom Maximom, kojeg sam imao radost sresti nakon posjeta patrijarhatskoj katedrali.

U Sofiji sam se zatim susreo s predstavnicima kulture, znanosti i umjetnosti u spomen na svetog Ćirila i Metoda, koji su znali divno povezati vjeru i kulturu, dajući odlučujući prinos nastanku duhovnih temelja Europe. Znameniti primjer toga spoja između duhovnosti, umjetnosti i povijesti je manastir Sv. Ivana od Rile, srce bugarske nacije i biser svjetske kulturalne baštine. Hodočasteći u to sveto mjesto, htio sam svečano iskazati poštovanje istočnom monaštvu, koje rasvjetljuje cijelu Crkvu svojim stoljetnim svjedočanstvom.

Vrhunac kratkoga, ali intenzivnog boravka u Bugarskoj bilo je euharistijsko slavlje na središnjem trgu u Plovdivu, tijekom kojega sam proglasio blaženima Kamena Vičeva, Pavla Žižova i Jozafata Šiškova, svećenike augustinjance, strijeljane u zatvoru u Sofiji 1952. godine zajedno s biskupom Eugenijem Bosiljkovim, koji je proglašen blaženim prije četiri godine. Ti hrabri svjedoci vjere, zajedno s ostalim mučenicima prošlog stoljeća, pripremaju novo proljeće Crkve u Bugarskoj. U toj se perspektivi smjestio posljednji susret s mladeži, kojoj sam ponovno predložio uvijek aktualnu Kristovu poruku: "Vi ste sol zemlje... Vi ste svjetlost svijeta" (Mt 5,13-14). Krist sve poziva na junaštvo svetosti.

Neka Crkva u Azerbejdžanu i u Bugarskoj, kao i u Europi i u cijelom svijetu, zahvaljujući stalnom zagovoru Marije, Kraljice svetaca i mučenika, uzmožne širiti divni miris Kristove svetosti u različitosti njezinih tradicija i u jedinstvu jedne vjere i jedne ljubavi! /IKA/

Zato sam, prisjećajući se susreta u Asizu, ponovio iz te zemlje, pravog mosta između Istoga i Zapada, svoj poziv za mir, insistirajući da se religije otvoreno suprotstave svakom obliku nasilja. Posebno sam u tijeku mise u Bakuu jasno zamijetio da i u Azerbejdžanu kuca srce jedne, svete, katoličke i apostolske Crkve.

Moj posjet Sofiji poklopio se s blagdanom svetih Ćirila i Metoda, najvjestitelja evanđelja slavenskim narodima. Od početka naviještanja evanđelja, Petrovu stolicu i bugarski narod ujedinjuje čvrsti most. Ta se povezanost učvrstila u proteklom stoljeću, zahvaljujući dragocjenom služenju ondašnjega apostolskog delegata Angela Roncallija, blaženoga Ivana XXIII. Moj posjet, prvi

Dan svećeničkog posvećenja

Već desetak godina svećenici tri subotička dekanata okupljaju se na svetkovinu Srca Isusova na duhovnu obnovu u župama Srca Isusova u Tavankutu ili u Bačkim Vinogradima.

Ove godine okupili su se 7. lipnja u Bačkim Vinogradima. Svečanu sv. misu s dvadesetak svećenika, u nazočnosti vjernika ove župe predvodio je biskup **Ivan Péntzes**. Prigodnu propovijed održao je katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** koji je među ostalim rekao:

"Dragi svećenici! Koliko je idealizma u riječima blage uspomene pape Pavla VI, kad je svećenicima ovako govorio o svećeniku: "Ako dobro pogledamo u anonimno lice ovoga čovjeka samca, bez vlastite obitelji, prepoznajemo čovjeka, koji više ne ljubi kao običan čovjek. Svećenik je čitavo svoje srce, - a da ništa nije za sebe zadržao - darovao onom Kristu, koji je za njega samoga sebe žrtvovao sve do žrtve križa, darovao bližnjemu, kojeg je odredio ljubiti poput Krista (Iv 13,15). Smisao svećeničke potpune i blažene celibatarske žrtve u jednu riječ jest: DRUGI KRIST. To je konačno identitet svećenikov. To smo čuli ponovo toliko puta: DRUGI KRIST. Onda zašto sumnjati? Zašto se bojati?" (Eksortacija Pavla VI svećenicima, Osservatore Romano, N. 40, 18, II. 1972). Danas na svetkovinu Presvetoga Srca Isusova pitam se: Jesam li čitavo srce, a da ništa za sebe nisam zadržao darovao Kristu? Koliko se darujem bližnjemu? Jesam li drugi Krist? /.../

"U ovom je ljubav, ne da smo mi ljubili Boga, nego - on je ljubio nas i poslao Sina svoga kao pomirnicu za grijeha naše" (I Iv 4,10). Koliko sam ja služio Isusovim malim ljudima? Koliko držim do malih ljudi koje je Bog u svoju Crkvu okupio? Koliko sam se dao na službu? Zar ja nisam mogao više? Razum nam može kazati što trebamo izbjegavati, jedino nam srce govori što trebamo raditi. I baš je u tome moja utaja. Istina je da "čovjek ne može toliko sagriješiti koliko - Bog može oprostiti." Kad sam ja oprostio kao što Bog oprašta: "On ti otpušta sve grijeha tvoje, on iscjeljuje sve slabosti tvoje; on ti od propasti izbavlja život, kruni te dobrotom i nježnošću; život ti ispunja dobrima, ko orlu ti se mladost obnavlja" (Ps 103,3-5). Takvu Isusovu ljubav molim za sebe, kad o drugima govorim. Kako vješto procjenjujem druge! Koliko sam se tužio na druge? A Isus je blaga i ponizna srca...".

Obraćajući se okupljenim svećenicima biskup Péntzes im je zahvalio na suradnji i potaknuo ih na zauzetost u apostolskom radu, a prisutne vjernike pozvao je da mole za svoje svećenike i da surađuju s njima u svemu onome što spada na Kristove vjernike laike. Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem **Ilone Tolnai**, a osobito je bio zapažen nastup Dječjeg zbora ove župe.

Poslije sv. mise svećenici su se zadržali u prostorijama župe u razgovoru i druženju. /A. A./

15. lipnja

Sveti Vid

(+ 304/5)

- čudesan dječak ● krsnom studencu ga priveo odgojitelj Modest ●
 - a on obratio svoju dojilju Krescenciju ●
- carevog sina izbavio od zloduha ● zvijeri ustuknule pred njim ●
 - kipuća mu smola i olovo nisu naudili ●
 - sveti dječak Istok i Zapad povezao ●
- mučen zajedno s Modestom i Krescencijom ●
- jedan od najvećih pomoćnika ● dječak koji budi na vrijeme ●

Dječak - mučenik

O životu i mučeništvu svetoga Vida svjedoči legenda iz 6. stoljeća. Budući da je njemu u čast krajem 6. stoljeća već bila podignuta crkva u Rimu, o njegovoj povijesnosti nema dvojbe. Sveti Vid je rođen na Siciliji. Vidu je bilo 7 godina kad ga je otac pokušao prisiliti na otpad od vjere. Na kraju su dječaka njegova dadilja Krescencija i odgojitelj Modest odnijeli u Rim. Izbjegao je tako nasrtajima svoga poganskog oca, ali je dopao strašnog Dioklecijanovog progonstva. Pretrpio je okrutno mučeništvo u Lukaniji u Salernskom zaljevu. Iz opsjednutog Dioklecijanovog sina Vid je izagnao zloduha. Bačen je pred lavove i medvjede, a oni ga nisu rastrgali. Zatim ga je car dao baciti u kotao pun kipuće smole i olova. Ni to mu nije naudilo. Ubijen je na rastezaljki.

Drag svetac osvojio Istok i Zapad

Od najstarijih vremena uživao je čašćenje vjernika kako na Istoku, tako i na Zapadu. Čak 150 mjesta se ponosi moćima svetoga Vida, u Srednjem vijeku častio se sveti Vid u 1300 mjesta diljem Europe kao mjesni zaštitnik. U istočnim crkvama se sveti Vid, po julijskom kalendaru, slavi također 15. lipnja, kao VIDOVDAN. Po gregorijanskom kalendaru je to 28. lipnja. Kad su 775. godine moći svetoga Vida prenesene u znamenitu parišku crkvu St. Denis, a njihov dio 836. godine u opatiju Corvey u Njemačkoj, njegovo je štovanje uzelo još većeg maha. Još veći zamah je dobilo štovanje svetoga Vida kad su moći njegove ruke dospjele u Prag zahvaljujući češkom knezu svetome Vjenceslavu (Václavu). Sveti Vjenceslav je dao podići znamenitu crkvu svetoga Vida u Pragu. Neki tu katedralu smatraju jednom od najljepših na svijetu.

U društvu s najmoćnijim pomoćnicima

Sveti Vid spada među četrnaest svetih pomoćnika. Njima u čast je u Njemačkoj podignuta bazilika u mjestu koje je po 14 svetih pomoćnika dobilo ime Vierzehneligen. Evo njihovih imena i zaštite: 1. Akacije - pomoćnik protiv glavobolje i tjeskobe; 2. sveta Barbara - zaštitnica od groma i nenadane smrti; 3. sveti Blaž - pomoćnik kod bolesti grla; 4. sveta Katarina - zaštitnica kršćanskih filozofa i pomoćnica u fiziološkim nedostacima jezika; 5. sveti Cirijak - pomoćnik protiv đavolskih opsjednuća osobito u času smrti; 6. sveti Kristofor - zaštitnik protiv prometnih nesreća, uragana i kuge; 7. sveti Dionizije - zaštitnik od opsjednuća i glavobolje; 8. sveti Egidije - zaštitnik od straha, ludosti i nemoći; 9. sveti Erazmo - zaštitnik mornara i od crijevnih bolesti; 10. sveti Eustahije - zaštitnik u svim nevoljama osobito od ognja, pa i paklenoga; 11. sveti Juraj (Đuro) - zaštitnik vojnika i od kožnih bolesti; 12. sveta Margareta - zaštitnica trudnica; 13. sveti Pantaleon - zaštitnik liječnika i sušičavih (plućnih) bolesnika.

Nema veze sa slavenskim "Svevidom"

Valjda zbog sličnosti imena svetoga Vida i slavenskog poganskog božanstva Svantevida - Svevida, neki su počeli tvrditi kako je sveti Vid nadomjestio to slavensko božanstvo. Takva je tvrdnja neutemeljena. U sjevernoj Hrvatskoj su njemu u čast podignute mnoge crkve i kapele. Umjetnici ga prikazuju kao dječaka s kotlom, palmom, a ponekad i s gavranom i lavom. Nerijetko ćemo njegov lik vidjeti u društvu njegove dadilje, svete Krescencije i odgojitelja, svetoga

Sv. Vid zajedno s Modestom i Krescencijom

Modesta. U Njemačkoj se sveti Vid prikazuje i s kraljevskim znakovima.

Svestrana i moćna zaštita

Sveti Vid je zaštitnik Češke, Sicilije, Saske, Praga. Nekih zanimanja: ljekarnika, kotlara, pivara, gostioničara, podrumara, kazandžija, vinogradara, plesača, glumaca, opsjenara. I kod nekih bolesti: gluhoonijemih, slabovidnih i ljudi oštećena sluga, te grčenja i trzanja mišića koji se u nekim krajevima zovu "Vidov ples". (U 14. i 15. stoljeću harala je diljem Europe čudna bolest koja je snažnim grčevima bolno pogađala mišiće izazivajući pri tom čudne pokrete i trzanja tijela dovodeći bolesnika i do besvijesnog stanja, radi čega je bolesnik skakao i padao. Radi toga se bolest latinski zvala "chorea sancti Viti - ples svetoga Vida".)

Zašto pomoć svetoga Vida traže mame i djeca?

Sveti Vid je zaštitnik od frasa, zacene, padavice, histerije, bjesnila, opsjednuća, od zmijskog ujeda, od ujeda pobjesnjelog psa, od uzrujavanja i mokrenja u krevet. Zaštitnik je mladeži, čuva od dugog spavanja, od požarne opasnosti, od oluje i nevremena. Budući da ga umjetnici ponekad prikazuju s pijetlom, u južnoj Njemačkoj mole mala djeca svetoga Vida da ih na vrijeme probudi.

ŠKAPULAR GOSPE KARMELSKE U VLASTORUČNIM ZABILJEŽBAMA O. GERARDA

Od 16. srpnja 2001. do istoga datuma godine 2002. slavi se 750. obljetnica od kako je, prema tradiciji, Majka Božja dala škapular sv. Šimunu Stocku. U prigodi toga jubileja papa Ivan Pavao II. uputio je posebno pismo dvojici generala karmelskoga reda: generalu stare grane reda i generalu karmelićana sv. Terezije avilske.

U svojim zapisima o. Gerard, kao Marijin sin, često govori o Gospinom škapularu. Putem slika, prispodoba, vlastitog iskustva, želi prikazati značenje karmelskog škapulara, kako bi potaknuo vjernike da prime škapular, da ga nose iz ljubavi prema presvetoj Bogorodici.

O. Gerard najprije ukazuje na daleke korijene štovanja Gospe od Karmela. Spominje najprije početak štovanja Gospe na gori Karmelu.

Poznat nam je događaj iz Svetoga pisma Staroga zavjeta kada je, u vrijeme sv. Ilije proroka, vladala velika suša. Za kaznu Izraelu nije bilo kiše tri godine i šest mjeseci. Poslije duge suše, na molitvu sv. Ilije, pokazao se mali oblačić koji se razvio i pala je obilna kiša. Pustinjaci na gori Karmelu, koji su se na njoj nastanili u 12. stoljeću, tumačili su čudesan oblačić kao objavljeno Gospe koja će roditi svijetu spasitelja. Kako su, po daljnjem tumačenju toga oblačića, karmelićani iz trinaestog stoljeća tvrdili da je sv. Iliji bilo objavljeno djevičanstvo Presv. Bogorodice, odlučili su Gospu nasljedovati u njezinom djevičanstvu, i po sličnosti života prozvali su se "Braćom Bl. Djevice Marije", što i danas stoji u službenom nazivu karmelićana.

Nadovezujući se na biblijske korijene štovanja Gospe u Karmelskom redu, o. Gerard piše: "Poslije duge suše pokazao se čudesan oblačić i pokvasio zemlju na gori Karmelu. Čudesan oblačić koji označuje Gospu Karmelsku koja je donijela na ovaj svijet blagoslovljenu kišu Isusa" (BM, 1811). Škapular, što je Gospa dala sv. Šimunu Stocku, kad su se pustinjaci gore Karmela preselili u Europu, pod pritiskom Islama, i kad je red bio u poteškoćama oko vlastitog opstanka, prema tradiciji, Gospa se ukazala sv. Šimunu Stocku i dala mu škapular. Oslanjajući se na te podatke, o. Gerard tvrdi: "Gospin škapular je znak spasenja" (Propovijed iz 1907. godine).

U vlastoručnim pribilježbama, o. Gerard najprije ističe duhovno značenje škapulara i tvrdi da je škapular: "Dar Majke", dodajući da je "Škapular najukusnije ruho jer je od Majke darovano, koje krasí dušu, i pomaže joj da bude rumena, tj. puna ljubavi, plava tj. pokorna, zelena tj. puna nade i pouzdanja (Bl. d., 148). Bojama, rumenom, plavom i zelenom, kako nam je poznato iz drugih zapisa, o. Gerard označava bogo-

slovne kreposti, vjere, ufanja i ljubavi, što preuzima iz učenja sv. Ivana od Križa. Gospa, dakle, daje Škapular kako bi nositelji škapulara dublje i istinski živjeli od vjere, ufanja i ljubavi. Uz to: "Tko obuče Marijino ruho, (Škapular), o. Gerard ističe: "ima želju biti dijete Marijino" (Bl. d., 341). Škapular dakle nije neki amulet, nego znak da smo se stavili pod Marijinu zaštitu i posredništvo, priznali se Marijinom djecom, kako bi lakše postigli vječno spasenje. Jer "svi smo putnici ali kako ne putujemo svi istim sredstvima: jedni naime putuju pješice, drugi zaprežnim kolima, treći zrakoplovom, itd... Sigurno putujemo u krilu Majke Božje Karmelske, pod škapularom". Koji su u krilu Majke Božje, po škapularu, ističe o. Gerard, neka paze da im škapular bude čist jer dijete lijepo i čisto majka rado drži u krilu. "Tko škapular okalja (griehom), neka ga odmah opere suzama pokajnicama i sv. Ispovjedi" (Th.p., 37). Znači, tko nosi Gospin škapular, mora nastojati živjeti u Božjoj milosti.

Ako znademo nositi škapular po ovim smjernicama, dodaje o. Gerard, "ovo nam ruho, što je škapular, neće služiti samo "za kratak čovjekov život nego za cijelu vječnost" (Bl. d., 272). Zato treba ustrajati u kušnjama života, jer "je istina da oni koji su obukli škapular mogu biti gladni, žedni, bolesni, u ovom vremenitom životu, ali pomisao na vječni život, na što ih potiče škapular, drage će se volje žrtvovati u ovom vremenitom životu a škapular će im tada pomoći da zadobiju radost vječnoga života"... "jer po ovom ruhu", (po obećanju Majke Božje), ustrajat ćemo kako bismo zadobili "radost vječnoga života" jer "ruho", što je škapular, čuva od najveće nevolje: od pakla. "Tko je od pakla očuvan, očuvan je od zla, jer će se spasiti i blažen biti" (Bl. d., 272).

O. Gerard ohrabruje nositelje škapulara na putu spasenja jer "Sigurno putuju oni koji su u krilu Bl. Djevice Marije". To su oni koji je štuju, osobito po sv. škapularu, ali upozorava da oni, koji je kao takvu štuju "neka paze da im škapular bude čist. Dokle je dijete lijepo i čisto, majka ga rado drži u krilu i putuje s njim da i drugi vide kako je sretna. Tko okalja ška-

pular, neka ga odmah opere suzama pokajanja i sv. ispovjedi" (Th. p., 37).

U spomenutom pismu što je sv. Otac papa uputio generalima karmelskoga reda, napisano je da su "Razna pokoljenja, (noseći škapular), od početka do danas, na svome putu prema svetom brdu, Isusu Kristu, našem Gospodinu, tražili kako oblikovati vlastiti život po Marijinom primjeru posvećenja" (2). O. Gerard, u svojim vlastoručnim zabilježbama o sv. škapularu, pruža nam konkretne smjernice kojim duhom nositi škapular kako bi on bio znak štovanja Majke Božje i pripomogao svima koji škapular nose, za vrijeme zemaljskog putovanja prema vječnom spasenju. Njegove vlastoručne zabilježbe imaju zato i danas svoje aktualno značenje u štovanju Gospe od Karmela.

Ante Stantić, OCD

ILJA JAKOVLJEVIĆ
rođen je 22. listopada 1894. u Mostaru. U Zagrebu studira i završava pravo i radi kao odvjetnik. Uređivao je više književnih časopisa.

Osim poezije pisao je i prozu.

Objavio je dvije zbirke pjesama: "Otrov uspomene" (1940) i "Lirika nevremena" (1945).

Umro je u Zagrebu 28. listopada 1948. godine.

MOLITVA

SVETOM ANTUNU PADOVANSKOM ZA DUG ŽIVOT I NARAVNU SMRT

Moj sveti Antune, ja znam, da si umoran od propovijedi dugih i mnogih čudesa, i da si jednoga dana, dok su te čekali vrapci, zasativši se gube, pobjegao na nebesa.

Teško je biti čovjek, iver božanskog krijesa. Mnogo su veći užici u dimu rajskog vina. Ah, tamo žita sama na plodnim njivama rode i govor je tamo biran Dantea i Racinea.

O, svmi pogled na me iz cvjetnih, sretnih visina! Zgađen i ništavan ležim, i bol me prožima svega. Korablje moje tonu, jecam u sutonu bonu, a ti si veći u sreći od mnogih svojih kolega.

O, siđi, priđi, obiđi, dušo bjelja od snijega! Vapaj molenja moga pred tvoja stopala pada. Napoj me, makni, takni, vrelo čelo je moje, razdire ranjene grudi jastreb sivog grada.

Dobar je Bog nad Gorom, darove brojne mi daje. Hvala mu na njima budi, jer ih zaslužio nisam, no ako poživim dugo i umrem naravnom smrću, sjetvu bih muka znao požnjeti nekako i sam.

Pa ako moguće jednom, naravno s pomoću tvojom, okusim vječite slasti žarkog nebeskog pića, poklonit ću ti srce, ko pisanicu rumeno, i hostiju od sanja, i jednog zlatnog ptića.

Ilija Jakovljević

HIJERARHIJSKO UREĐENJE CRKVE (3)

TROSTRUKA DUŽNOST BISKUPA

1. Zadaća propovijedanja Evandjelja

Za bolje razumijevanje biskupske službe, njihove trostruke dužnosti, Koncil ističe na prvome mjestu dužnost biskupa da propovijedaju: *"Među osobitim dužnostima biskupa ističe se propovijedanje Evandjelja"* (LG 25). Crkva na prvome mjestu treba biti Crkva riječi: *"Biskupi su glasnici vjere, koji dovode nove učenike. Oni su autentični ili Kristovom vlašću obdareni učitelji, koji povjerenom im narodu propovijedaju vjeru koju on ima vjerovati i u životu primjenjivati, i razjašnjuju je pod vodstvom Duha Svetoga iznoseći iz riznice staro i novo (usp. Mt 13,52)"* (LG 25). Biskupi propovijedaju Evandjelje vjernicima, kao i onima koji još nisu evangelizirani. Na prvom mjestu biskupi trebaju biti *"glasnici vjere"*, a onda i *"učitelji"*. U odnosu na povjerene im vjernike, biskupi su autentični učitelji. Oni ne uče kao učenjaci ili znanstvenici, premda pojedini biskupi mogu biti i učenjaci i znanstvenici, već u ime Kristovo navješćuju Radosnu vijest spasenja. Oni se ne zaustavljaju samo na izlaganju vjere i morala, nego i osvjetljavaju putove kako treba ostvariti vjeru u životu kršćana. Kršćani, odnosno vjernici, kojima se obraćaju biskupi, dužni su ih slušati. Svaki biskup koji živi u zajedništvu s papom i ostalim biskupima obavlja službu učenja kao član Biskupskog kolegija koji ima ugled autentičnog učiteljstva: *"Biskupe, kad uče u zajednici s Rimskim Biskupom, treba da svi poštuju kao svjedoke božanske i katoličke istine"* (LG 25). Biskupi, premda raspršeni po svijetu, čuvaju vezu među sobom i s Petrovim nasljednikom autentično učeći stvari vjere i morala. Kada se biskupi u nečemu slože kao konačno obvezatnim, nezabludivo iznose Kristov nauk. A kada su sakupljeni na Općem saboru, tada su učitelji i suci za cijelu Crkvu, a vjernici su dužni njihovom učenju pristajati činom vjere. Biskupi ne uče bilo što. Oni uče istinu o čovjekovu

spasenju povjerenu im od Boga kao Božju misao o čovjeku. Oni ponovno pred nama otvaraju Božje srce iz kojeg je izišla Božja riječ. Stoga je biskupsko učenje uvijek događaj među nama, događaj Božje riječi, koja se po njima vjerom utjelovljuje u vjernicima. Zato oni uvijek pred Božji narod iznose iz riznice Božje Objave "novo i staro". Uvijek je lakše vaditi iz riznice ono postojeće "staro" i ono se vrši ponavljanjem već dvije tisuće godina. No, biskupi su pozvani istraživati "novo" i na prvo mjesto staviti brigu oko "novoga", uvijek budni pred mogućim zabludama. Sv. Pavao je zahtijevao od Timoteja budnost (usp. 2 Tim 4,1-4). Papa Pavao VI. kaže da se danas *"vjera bolje brani time što se promiče nauk"*, uz budnost da ne bi došlo do zablude koju treba osuditi.

2. Zadaća posvećivanja

"Biskup, koji ima puninu sakramenta Reda, ... 'jest upravitelj milosti vrhovnog svećeništva', osobito u Euharistiji" (LG 26). Crkva živi od Euharistije koja je njezin Izvor života i rasta zajedništva u ljubavi, kako uči papa Leon Veliki: *"Sudioništvo u Kristovu tijelu i krvi ne čini drugo nego da prelazimo u ono što primamo"* (LG 26). Kršćanin vjernik u zajednici slavi Euharistiju, blaguje tijelo i krv Kristovu, te se pretvara u Kristovo tijelo za Crkvu. *"Tako biskupi moleći za narod i radeći, na mnogo načina i obilato izlijevaju od punine Kristove svetosti... Napokon, primjerom svoga života moraju pomagati one kojima upravljaju, čuvajući od svakoga zla svoje ponašanje i koliko mogu, uz Božju pomoć mijenjajući na bolje, da zajedno s povjerenim stadom dođu u vječni život."* (LG 26).

3. Zadaća upravljanja

"Biskupi upravljaju posebnim, njima povjerenim Crkvama, kao Kristovi namjesnici i poslanici, savjetom, uvjerenjem, primjerom, ali i autoritetom i svetom vlašću" (LG 27). Biskupsko upravljanje počiva na savjetovanju, uvjeravanju, primjeru, autoritetu koje je kristološkog podrijetla. Biskupska vlast

je njemu vlastita, što znači da je vrši u svoje ime, a ne u ime drugoga čovjeka. Biskupska vlast je redovita, koja je vezana uz službu, a nije delegirana. Biskupska vlast je neposredna, što znači da između biskupa i njihovih podložnika nema posrednika. No i tu se biskupima stavlja pred oči slika Dobroga pastira koji je došao služiti, a ne da bude služen. Biskupi će za povjerene im duše dati Bogu račun. Time se iskazuje veličina odgovornosti biskupske službe. Biskup je odgovoran za vječne sudbine ljudi. Njegova molitva, propovijedanje i sva njegova djela ljubavi izraz su njegova zauzimanja za vjernike. Biskupova odgovornost za vječnu sudbinu ljudi proteže se i na one koji nisu njegovi a u njegovoj su biskupiji. Ekumenizam i misionarenje također su na popisu odgovornosti biskupa za koje će Bogu dati račun. Crkva je sakrament svijeta, vidljivi izvor duhovnog oslobođenja svih ljudi. U biskupiji kao mjesnoj Crkvi ostvaruje se sveopća Crkva, kao sakrament oslobođenja za sve, a u prvom redu za sve bez razlike koji žive na teritoriju biskupije. Sva ta odgovornost biskupa temelji se na vjeri.

Ovo je samo kratki pregled koncilske slike o biskupima u Crkvi, o njihovoj ulozi i zadaći, kao i o odgovornosti prema Božjem narodu kojega vode kao Pastiri u kolegijalnosti sa svim biskupima svijeta, u zajedništvu s Rimskim Biskupom, Papom. Je li moguće u glasu biskupa čuti glas Kristov? Biskup, *"uzet između ljudi i podložan slabostima, može se žalostiti s onima koji griješe iz neznanja ili zablude (usp. Hebr 5, 1-2). Neka ne izbjegava saslušati podložnike, za koje se brine kao za pravu svoju djecu i potiče ih da žive s njim surađuju.... Vjernici pak moraju pristajati uz biskupa kao Crkva uz Isusa Krista i kao Krist uz Oca, da sve stvari budu u skladu i jedinstvu na slavu Božju"* (LG 27). Time nisu svi problemi i napetosti uklonjeni. Ljudi smo i valja nam svima u duhu Kristova Evandjelja, zajedničkom željom, koji puta i žrtvom sve probleme i napetosti nadići, kako bi se u potpunosti ostvario novi Zakon ljubavi. Stoga je vrlo značajna izreka sv. Augustina u svezi biskupske službe: *"Dok me straši ono što sam vama, ipak me tješi ono što sam s vama. Jer sam vama biskup, a s vama sam kršćanin. Ono je ime službe, ovo je ime milosti; ono je ime pogibli, a ovo spasenja"* (LG 32).

Mato Miloš, OCD

"PROMICATI PASTORAL KULTURE" (I)

U nastavku rubrike "Crkva - Majka i Učiteljica" donosimo prikaz dokumenta Papinskog vijeća za kulturu *Promicati pastoral kulture* kojega ćemo prikazati u nekoliko nastavaka. Naime, vjerujemo da je u ovim vrlo burnim vremenima promjene ljestvice vrednota važno znati i razmišljati o onome što nam Crkva kao brižna majka i učiteljica nudi i na onim područjima koja nisu isključivo i samo poslanje Crkve a kojima ona, ipak, bitno pomaže da suvremeno čovječanstvo bolje osmisli i kvalitetnije živi ovo svoje vrijeme. Čini nam se prikladnim prikazati ovaj dokument u kojemu je riječ o ljudskoj kulturi kao stvarnosti koja je jedna od najvećih vrednota ljudskog života.

VJERA I KULTURA

Crkva kao navjestiteljica poruke Isusa Krista, otkupitelja ljudi, u naše vrijeme ponovno je svjesna kulturalne dimenzije osobe i ljudskih društava. II. vatikanski sabor tumači inkulturaciju kao najdublju preobrazbu izvornih kulturnih vrednota njihovom ugradnjom u kršćanstvo i ucjepljenje kršćanstva u razne kulture. Kao treći bitan pojam je sam pojam kulture a to je način na koji ljudi i narodi njeguju svoje odnose prema prirodi i prema sličnim stvarnostima, prema sebi i prema Bogu, da bi došli do prave i potpune čovječnosti. Postoji samo jedna čovjekova kultura, kultura po čovjeku i kultura za čovjeka. Ona je čovjekovo cjelokupno djelovanje. Ljudska narav se ostvaruje i očituje u kulturi. Cilj je dakle pastora čovjek koji je slika Božja. Pastoral kulture želi čovjeka sačuvati od napasti da se proglasi neovisnim o svojem Stvoritelju. To znači da čovjek nije uvijek zadan u nekoj posebnoj kulturi ali ne može se ni zaniijekati da se čovjek ne iscrpljuje u toj istoj kulturi. Ta narav čovjeka jest mjera kulture i označava čovjekovu puninu života sukladno s istinitošću svoga bića. Stoga je kultura u odnosu i prema istini i prema dobru i prema moralu. Dakle, **moralna kultura**. Kultura je po naravi dinamična snaga ljudi i njihove povijesti i zato moraju biti u pastoralu prožeti svjetlom Božje Riječi koja je Riječ tijelom postala da otkupi čovjeka. Ta riječ je pozvala u zajedništvo sa sobom sve ljude i sve kulture, i stoga je radosna vijest evanđelja za kulturu također i radosna vijest o čovjekovu spasenju.

Pod vidom objavljene radosne vijesti može se iščitavati cijeli Stari zavjet kao neprestani dijalog Boga s ljudima konkretne kulture i stalno podizanje čovjeka u vlastitoj kulturi do dijaloga i predanja Bogu u djelu spasenja. Središnji lik u

Starom zavjetu je Abraham. On očituje odraz dijaloga Boga i čovjeka koji je vođen u vjeri. Novi zavjet - Isus Krist spasitelj mijenja čovječanstvo iz korijena i daje posve novu dimenziju kulturi. Prihvatanje Kristove poruke stvara tako kulturu koja ima dva bitna sastavna dijela a to su Osoba i Ljubav. I tako nastaje središnja kršćanska poruka kojoj je u središtu osoba i kojoj je temeljni zadatak civilizacija kulture.

Evangelizacija u pravom smislu sastoji se od izričitog naviještanja spasenjskih tajni Kristovih i njegove poruke, jer Bog hoće da se svi ljudi spase. Ali način na koji se ta riječ navješćuje označava uistinu inkulturaciju. Evanđelje pa dosljedno tome i evangelizacija ne poistovjećuju se s kulturom i nezavisni su od svih kultura. Unatoč tome, Kraljevstvo koje evanđelje navješta žive ljudi duboko vezani uz neku određenu kulturu, a u samoj izgradnji Kraljevstva neminovno se pozajmljuje sastavnica neke kulture, odnosno sastavnice ljudske kulture. Evanđelje je u stanju prožeti sve kulture a da ih ne zarobi. Inkulturacija, dakle, kao zadatak i kao stvarnost koja se sa evangelizacijom isprepliće je u našem vremenu veliki znak da je Kristovo evanđelje univerzalno i da je nepresušni izvor, vrelo života i zajedništva i da baš tom činjenicom oplođuje svaku kulturu. Navjestitelj osobito jasno mora svjedočiti o jedinstvenom mjestu Kristovu, o sakramentalnosti Crkve, o ljubavi njegovih učenika prema svakom čovjeku. Time navještaj evanđelja uključuje potrebu otkloniti sve ono što je u kulturama uzrok grijeha kao i posljedice grijeha. Zato je evangelizacija u inkulturaciji neka vrsta suživota, čišćenja, pročišćavanja i dovođenja do autentičnih vječnih vrednota koje su onda kadre oplemeniti, preobraziti svaku kulturu i učiniti je jednako tako otvorenom posrednicom navještaja radosne vijesti. No inkulturacija ne znači zatvoriti oči pred činjenicom da je evangelizacija poslanje, da Radosna vijest osuđuje grijeh koji je prisutan u kulturi i oslobađa ga se. Radosna vijest je prema tome kritična prema kulturi, kritična prema poganstvu, tj. ona kritizira vrednote koje su uzdignute na razinu božanstva ili vrednote koje neku tzv. kulturu proglašava apsolutnom, ali u isto vrijeme i sve vrednote koje su prave ugrađuje u navještaj evanđelja.

Pastoral kulture je dakle u službi navještaja Radosne vijesti i stavlja čovjeka u Božji naum. Temelji su mu kršćanska antropologija i etika. Pastoral kulture promiče projekt kršćanske kulture prema kojem je Krist središte povijesti. U službi evangelizacije, koja je temeljno poslanje

Crkve, traži najprilagođenije načine za prenošenje evanđeoske poruke ljudima našega vremena. Inkulturirana evangelizacija zahvaljujući usklađenom pastoralu omogućuje kršćanskoj zajednici da primi vjeru, da je slavi, da je živi i da je izrazi u svojoj vlastitoj kulturi i to u podudarnosti s evanđeljem i u zajedništvu sa sveopćom Crkvom.

Tako ovaj dokument naglašava važnost kulture u suvremenom svijetu, govori o vjeri u kulturi, o radosnoj vijesti koja je utjelovljena u pisanoj riječi Božjoj, o evangelizaciji i inkulturaciji da bi dala temelj za sveobuhvatno djelo Crkve a to je pastoral kulture. (Br. 1-7)

Mr. Andrija Kopilović

Znanstveni kutak

Uređuje: Danijela Poljuha

EUKLIDOVİ ELEMENTI

Da li znate koje je djelo među svim djelima u ljudskoj povijesti na drugom mjestu po broju izdanja i prijevoda, odmah nakon Biblije? To je djelo *Elementi* grčkog filozofa i matematičara **Euklida** rođenog sredinom 4. st. prije Krista.

Prvo izdanje na hrvatskom jeziku je izašlo 1999. godine. Citiramo komentar iz pogovora toga izdanja:

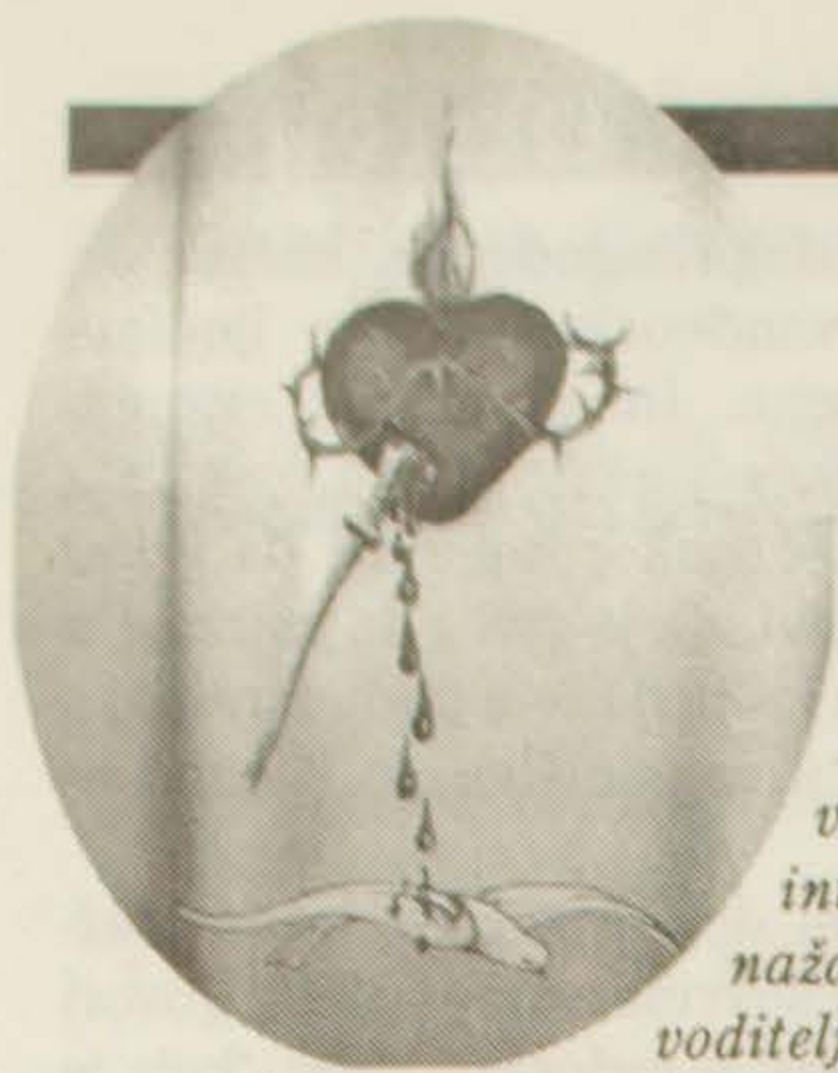
"Euklidovi su *Elementi* skup knjiga od povijesnog i kulturnog značaja, ne samo za matematiku nego i za cjelokupno ljudsko znanje, jedan od najviših vrhunaca u povijesti znanosti i dugogodišnji uzor, fantastično postignuće jednog doba, jedne škole, jedne civilizacije, jednog svjetonazora, postignuće koje je ostavilo svoj duboki trag do današnjih dana, bitno utječući i određujući budućnost matematike, ali i drugih znanosti. Za svaki je kulturni narod od važnosti da posjeduje prijevod Euklidovih *Elementa* na svome jeziku, kao iskaz vlastite kulturne razine, ali i nužne potrebe upoznavanja s Euklidovom riječi najšire znanstvenočitalačke publike." (Mirko Polonijo)

Neka i nekoliko redaka o ovom velebnom djelu bude doprinos upoznavanju s Euklidovom riječi!

(Urednica)

O Euklidovim *Elementima* čitatjte u sljedećem broju.

SRCE ISUSOVO ZA SVIJET BEZ SRCA

Nepredviđeno ali spontano došla je na ove stranice tema Srca Isusova. Naime, ove stranice predviđene su u ovom broju za ekskluzivni intervju s kardinalom Kasperom, koji nažalost ne objavljujemo jer nam prevoditelj nije dostavio prijevod. Ništa nije u životu slučajno, pa tako ni ovo. U svijetu bez srca.

U svijetu punom mržnje i zla, srca nikad dosta. Nikad dosta ljubavi, nježnosti, dobrote... Srce Isusovo svega je toga puno.

Ove godine navršava se i 100. obljetnica hrvatskog nacionalnog svetišta Srca Isusova u Zagrebu, pa je to još jedan razlog više da ove stranice posvetimo ovoj tematici. Stoga ovdje donosimo kratki prikaz proslave ovog značajnog jubileja. Zatim izvatke iz opsežnog članka p. Božidara Nagya o budućnosti pobožnosti prema Srcu Isusovu u suvremenom svijetu te kratke misli nekoliko papa o štovanju Srca Isusova.

U jednom od narednih brojeva u povijesnom kutku prikazat ćemo u kratkim crtama i povijest ovog Svetišta.

P. Božidar Nagy, D.I.

Pobožnost Srcu Isusovu - ima li budućnosti u suvremenom svijetu?

Nakon tolikih promjena koje su se zbile posljednjih desetljeća u crkvenom životu, uzrokovane obnovom Drugog vaticanskog sabora, čini se da su neke od tih promjena utjecale i na mnoge tradicionalne izraze pobožnosti. Tako se zamjećuje da je npr. pobožnost Srcu Isusovu, napose u zapadnim zemljama, došla u stanovitu krizu. Određeno smanjenje štovanja Srca Isusova može se zamijetiti i u nekim hrvatskim područjima. Najčešći prigovori koji se mogu čuti u odnosu na pobožnost Srcu Isusovu mogu se sažeti u nekoliko točaka. Da li je ta pobožnost koja je hranila vjeru i kršćanski život tolikih vjernika posljednja tri stoljeća osuđena da iščezne iz kršćanske prakse?

Obećanja Srca Isusova

U našim molitvenicama i drugoj duhovnoj literaturi o Srcu Isusovu često nailazimo na popis od dvanaest obećanja što ih je Srce Isusovo dalo sv. Margareti Mariji Alacoque. Međutim ako se pažljivo prouče spisi sv. Margarete jasno se uočava da tih obećanja ima daleko više, dapače ima ih čak oko šezdeset. Obećanja su međutim sastavni dio objava Srca Isusova danih sv. Margareti. Analizirajući objave, Isusove riječi i obećanja upućenih preko sv. Margarete, razabire se Isusov plan: s objavom u Paray-le-Monialu Krist namjerala obnoviti u ljudima plodove Otkupljenja, ponovno zapaliti ljubav prema Bogu u srcima kršćana, uvjeriti ih da odgovore Božjoj ljubavi. Isus, objavljujući svoje srce, gori od želje da bude upoznat, uzljubljen i čašćen, napose u Euharistiji. Da bi postigao taj cilj obećaje milosti vječnog spasenja i obećaje još i druge milosti. U izvjes-

nom smislu moglo bi se reći da se radi o novim Duhovima što ih je Isus pripremio za ova stoljeća.

Postavlja se međutim pitanje kako je došlo do popisa od 12 obećanja. Do danas se ne zna tko i kako ih je na takav način odabrao iz spisa sv. Margarete i ovako poredao i složio. Znade se međutim sa sigurnošću ovo: 1882. g. neki trgovac, M. Kemper iz Daytona (USA), preveo je ovaj popis od 12 obećanja na 200 jezika i besplatno ih je raširio po cijelom svijetu. Nakon što su bila proširena, ova su obećanja izazvala pravu eksploziju pobožnosti Srcu Isusovu. Danas se međutim čini kao da proizvode suprotni efekt. Čuju se razne kritike od kojih izdvajamo samo neke: 1. Izbor obećanja je kaotičan i izgleda da ima samo 12 obećanja, dok ih je u stvarnosti mnogo više. 2. Obećanja su u prvom licu dok ih u spisima sv. Margarete nalazimo u 3. licu. 3. Sastavljač je čak unio neke korekture u tekst obećanja. 4. Najteža kritika odnosi se na propust spominjanja uvjeta pod kojima se ostvaruju obećanja kako ih je zapisala sv. Margareta. A ti uvjeti su da "Srce Isusovo bude upoznato, ljubljeno i čašćeno" nakon čega onda slijede obećanja. I zbog toga su se kritičari okomili na sva obećanja nazivajući ih "magičnim receptima, bonovima sa sniženom cijenom za duhovnim vrijednostima, smatra se da promiču egoističnu duhovnost, previše su utilitaristička, ispadaju kao reklamni spotovi da bi se zadobile milosti i nebeski darovi, a veliko obećanje u svezi pobožnosti devet prvih petaka čini se "kao jeftina ulaznica za raj". Naravno, kad se stvari malo bolje analiziraju, može se uočiti sva površnost ovih prigovora od kojih niti jedan nije opravdan. Prvo pitanje na koje treba odgovoriti jest: da li ova obećanja stvarno dolaze od Srca Isusova ili su plod duhovnih meditacija jedne pobožne redovnice iz 17. stoljeća. Prvi autoritet koji nam odgovara pozitivno da su obećanja autentična jest crkveno učiteljstvo nakon što je pod mikroskop stavilo sve spise sv. Margarete i pomno ih ispitalo. Zaključili su da obećanja čine dio objave pobožnosti i poruke, te da stvarno dolaze od Srca Isusova. Osim toga to su potvrdili i posljednji pape u svojim doku-

mentima, napose Papa Benedikt XV. koji dvanaesto ili veliko obećanje navodi u dokumentu proglašenja svetom sv. Margarete M. Alacoque. S teološke strane treba razlikovati službenu i privatnu objavu. Uz prvu treba prijanjati i prihvatiti je božanskom vjerom, a drugoj se može dati ljudska vjera. Privatne objave nisu obvezatne za vjerovanje da bismo postigli vječno spasenje. Ako ih Crkva odobrava još ne znači da moramo u njih vjerovati. Slobodni smo ih prihvatiti ili ne; ono što je međutim nužno vjerovati da bi se postiglo vječno spasenje, izraženo je u člancima Vjerovanja. Ako Crkva privatne objave odobrava svakako da ih možemo i trebamo priznati za istinite, ali nam ona ne želi nametnuti i obvezati nas da u njih moramo vjerovati i po njima živjeti da bismo postigli spasenje.

Teolog Karl Rahner govoreći o pobožnosti Srcu Isusovu i obećanjima što ih prenosi sv. Margareta ovako piše:

"Ova obećanja, gledajući općenito, niti tvrde niti obećaju više nego

Oltarna slika u bazilici Srca Isusova u Zagrebu

Izjave Papa o važnosti i vrijednosti štovanja Presvetog Srca Isusova

"Pobožnost Srcu Isusovu jest najsigurnija i najkorisnija duhovnost."

/Leon XIII./

"To je sinteza cijeloga kršćanstva."

/Pio XI./

"Štovanje Srca Isusova jest najkompletnija ispovijest kršćanske vjere."

/Pio XII./

"Srce Isusovo jest uzvišeni oblik one prave pobožnosti, koja se traži za naše vrijeme."

/Pavao VI./

"U Presvetom Srcu Isusovu nalazimo sintezu svih otajstava naše vjere."

/Papa Ivan Pavao II./

što je Isus obećao u Evandelju onima koji bezuvjetno vjeruju (Mt 17,20; 21,21; Mk 16,17; Iv 14,12). Novost se ne sastoji toliko u onome što obećaju, nego u okolnosti u kojoj su ponovljena štovateljima Srca Isusova, a navedena su već u Evandelju. A koje su to okolnosti? Ako jedna privatna objava jest namijenjena cijeloj Crkvi, onda ona može biti shvaćena kao znak Neba, koji rasvjetljuje aktualnu situaciju Crkve

i nalaže ono što treba hitno činiti u tom određenom trenutku prema općim načelima vjere. Radi se o jednom imperativu, o jednom pravilu ponašanja koje treba ostvariti hitno." (Karl Rahner, Pobožnost Srcu Isusovu, Edizioni Paoline 1977., str. 59).

Nakon detaljnijeg proučavanja spisa sv. Margarete proizlazi da onaj popis nama poznatih obećanja treba donekle korigirati. Prije nego navedemo ispravljeni popis treba imati u vidu sljedeća tri momenta: 1. Ova obećanja jesu samo neka od tolikih obećanja koje sv. Margareta navodi u svojim spisima. 2. U novom popisu navodi se izvor spisa sv. Margarete u kojem je obećanje navedeno. 3. Podsjeća se na uvjete koje Isus postavlja da bi dao svoje milosti koje obećaje. Stoga novi popis obećanja prema autentičnim spisima sv. Margarete glasi ovako:

"Isus mi je dao razumjeti, da svima onima koji će odgovoriti njegovim željama, tj. da bude upoznat, ljubljen i čašćen, daje sljedeća obećanja:

1. Dat će svima potrebne pomoći u njihovu staležu. (Pismo 141)
2. Kroz pobožnost njegovom Srcu udijelit će pomoć obiteljima koje imaju kakve potrebe i ujedinit će razdijeljene obitelji. (Pisma 35 i 131)
3. Tješit će ih u svim njihovim nevoljama. (Pismo 141)
4. Bit će im sigurno utočište u životu i napose u času smrti. (Pismo 141).
5. Udijelit će obilan blagoslov na sve njihove pothvate. (Pismo 141)
6. Grješnici će naći u njegovom Srcu izvor i ocean milosrđa. (Pismo 132)
7. Kroz pobožnost njegovu Srcu privest će prvotnoj revnosti redovničke zajednice i pojedine vjernike. (usp. Pismo 141 i 132)
8. Revne duše uzdići će se u kratkom vremenu do velike savršenosti. (Pismo 132).
9. Blagoslovit će sva mjesta gdje slika njegova Srca bude izložena. (usp. Pismo 35).
10. Svima koji budu radili oko spasenja duša, dat će milost da taknu i najokorjelija srca. (Pismo 141).
11. Svi koji budu širili ovu pobožnost, dok budu ustrajali u tom poslu, imat će imena upisana u njegovu Srcu. (usp. Pismo 41, 39, 89).
12. Jednog petka, za vrijeme svete pričesti, On mi je, ako se ne varam, uputio ove riječi: "U prekomjernom milosrđu svoga Srca, obećajem ti, da će njegova svemoguća ljubav udijeliti milost konačne pokore svima onima koji se budu pričestili kroz devet prvih petaka uzastopce. Neće umrijeti u mojoj nemilosti, niti bez svetih sakramenata. Moje Srce bit će im sigurno utočište u tom posljednjem času." (Pismo 86).

Dodatne riječi sv. Margarete u 12. obećanju "ako se ne varam" mogle bi dovesti nekako u sumnju njezine tvrdnje s obzirom da tim riječima na neki način pokazuje određenu nesigurnost u svezi same objave, da li je ona točna ili ne. Međutim, proučavatelji njezina života tvrde sljedeće. Te riječi je sv. Margareta upotrebljavala i u drugim prigodama, spisima i pismima ali po nalogu svoje poglavarice koja ju je time željela čuvati u poniznosti i ujedno upozoravati da svojim kategoričkim tvrdnjama ne pretiče sud Crkve u vezi autentičnosti objava koje je primila.

100. obljetnica bazilike i 25. obljetnica župe Srca Isusova u Zagrebu

Apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup Giulio Einaudi predvodio je svečano prijepodneвно misno slavlje na blagdan Srca Isusova u nacionalnom svetištu - bazilici Srca Isusova u Palmotićevoj ulici u Zagrebu, koja ove godine obilježava jubilarnu 100. obljetnicu djelovanja.

Simbol naše otkupljenosti i pripadnosti Kristu jest srce; srce probodeno koje krvari, istaknuo je u propovijedi nadbiskup Einaudi, dodavši da nismo više osuđeni, napušteni, zaboravljeni. Bog nas je toliko ljubio da je umro za nas, rekao je apostolski nuncij. Govorio je o neizmjernej Očevoj ljubavi koji žrtvuje Sina da spasi ljude te o beskrajnoj i prenježnoj ljubavi Sina koji prihvaća Očev naum da cijenom vlastitog života zadovolji za uvrede grijehom nanese. Ne smijemo nikad zaboraviti da je Isus umro na križu za nas, poručio je propovjednik, istaknuvši da je iz ljubavi umro za nas da nam bude potpuno jasno kako je zbog nas spreman na sve. Nismo se spasili samo po njegovim patnjama, nego po ljubavi iz koje je prihvatio trpljenje, zaključio je nadbiskup Einaudi.

Apostolski nuncij u Hrvatskoj pozvao je okupljene vjernike na molitvu kako bi sluga Božji Ivan Merz, čiji zemni ostaci počivaju u bazilici Srca Isusova, što prije bio proglašen blaženim.

Zagrebački nadbiskup Josip Bozanić predvodio je na svetkovinu Presvetoga Srca Isusova u petak 7. lipnja središnje misno slavlje u bazilici Srca Isusova u Zagrebu, koja ove godine obilježava 100. obljetnicu djelovanja, a zagrebačka župa Srca Isusova slavi 25. obljetnicu postojanja.

U propovijedi je nadbiskup govorio o poniznosti.

Odgovarajući na pitanje u čemu se sastoji kršćanska poniznost, podsjetio je na Isusove riječi svojim učenicima: "Ako tko želi biti prvi, neka bude od svih posljednji i svima poslužitelj!". On nam daje također i primjer kada kaže: "Tako i Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge".

Poniznost, kazao je zagrebački nadbiskup, ne znači pustiti da nas drugi pogaze, tj. ne reagirati na nepravdu. Prava se poniznost zna također boriti za istinu. Ako je poniznost tako lijepa, moramo se truditi kako bismo je postigli, poručio je nadbiskup, napomenuvši da od ne male pomoći može nam biti sposobnost da prihvatimo poneku primjedbu od drugih, da se zbog nje ne ražalostimo ili, još gore, da reagiramo krećući odmah u protunapad, prije nego li smo i razmislili je li primjedba ispravna ili nije. Ne postajemo poniznima, ako ne prihvatimo i poneko poniženje, zaključio je nadbiskup.

Nadbiskupa je na početku misnoga slavlja pozdravio upravitelj nacionalnog svetišta Srca Isusova o. Mijo Nikić, koji je ujedno predstavio povijest bazilike. /IKA/

Bazilika Srca Isusova
u Zagrebu (detalj)

Poziv Abrahamov

Cjelokupna širina biblijske prapovijesti odjednom se naglo svela na samo jednog jedinog čovjeka - Abrahama. Što to znači? Da li počinje nešto sasvim novo, novo vrijeme, nova povijest? Jest? Abraham stoji na početku jedne nove povijesti. Nije to samo povijest i etnički početak jednog novog naroda - Izraela! To je početak velikog Božjeg naroda koji će nadići etničke granice i imati svoj uvir u vječnost kao Crkva Božja. Iz toga naroda proizići će "potomak" obećani i naviješteni kojemu će Abrahamov tjelesni sin Izak biti samo nagovještaj i slika, jer pravi Abrahamov potomak bit će Isus Krist kako to dobro prepoznaje Matej na samom početku svojega evanđelja kad piše: "Rodoslovlje Isusa Krista, sina Davidova, sina Abrahamova" (Mt 1,1). Sve to moramo imati pred očima na samom početku kad Bog poziva Abrahama kako bismo razumjeli Božje zahvate i Abrahamove postupke.

Poziv i zapovijed

Sve je izrečeno u 3 biblijska retka (Post 12,1-3). Jednostavne riječi koje u sebi već sadrže cijelu povijest. Evo tog teksta:

Jahve reče Abram: "Iziđi iz zemlje svoje, iz zavičaja i doma očinskog u krajeve koje ću ti pokazati. Velik ću narod od tebe učiniti, blagoslovit ću te, ime ću ti uzveličati i sam ćeš biti blagoslov. Blagoslovljat ću one koji te blagoslovljali budu, koji te budu kleli njih ću proklinjati; sva plemena na zemlji tobom će se blagoslovljati."

Pogledajmo tekst поближе. Glavni subjekt je "Jahve". On poziva i to je njegova inicijativa. Jahve-Bog stoji na početku novoga naroda koji je nastati iz "krila" Abrahamova, Bog stoji na početku svega što će na ovoj zemlji po Abrahamu nastati. Bog djeluje u povijesti i on je Bog povijesti. To smo već više puta naglasili a posebno će se to vidjeti u povijesti Abrahama.

Da li smo primijetili da se u tekstu ne govori o "Abrahamu" već o "Abramu". Ne, nije zabuna! "Abram" je njegovo pravo ime koje mu je nadjenulo njegov otac Terah. Bog će mu sam promijeniti ime u "Abraham", vidjet ćemo kada i zašto kao i koje je značenje tog imena.

Abraham prima od Boga zapovijed: "Iziđi iz zemlje svoje..." U to vrijeme Abraham je na plodnim pašnjacima oko Harana na području sjeverne Mezopotamije koje natapaju vodom tri rijeke koje se slijevaju u rijeku Eufrat. Abraham je bogat šejk, nomad koji s brojnim slugama, sluš-

kinjama i stokom nastava ovaj lijepi i bogati kraj. Zadovoljan je na ovoj zemlji bogatoj pašnjacima pa stoga lijepo napreduje. Božja ga je zapovijed zaskočila. Sve to napustiti. Pisac ovoga teksta ovo još više pojačava kad piše da Abram mora izaći "iz zavičaja i doma očinskog". Ovime se ističe i onaj drugi dio ostavljanja a to je emotivni. Čovjek je i osjećajima vezan za mjesto gdje boravi i voli svoj kraj. Napuštanje i rastanak je uvijek bolan. Ali, tu je Božja zapovijed: "Iziđi", napusti.

Kuda? U nešto bolje, plodnije? Bog mu to ne obećava. Čak mu ni ne govori kakva će to biti zemlja i kraj. Bog ga upućuje "u krajeve koje ću ti pokazati". Što učiniti? Bolje nego što mu je ovdje neće mu biti nigdje! Ovakve plodnosti nema nigdje. Zašto Bog želi da on to sve ostavi. Upravo u zapovijedi "iziđi" Abram nazire napuštanje svega dosadašnjega. Rađa se tisuću pitanja. Zar Bog, ako je Bog, ne može to svoje obećanje izvršiti ovdje gdje je on sada i gdje mu je dobro? Zar ga ne može ovdje blagosloviti i podići njegovo potomstvo? Što sada, kakvu odluku donijeti?

Radanje vjere

Već ovdje vrlo dobro vidimo sav proces vjere koja upravo u Abrahamu ima svojega praoca, kako kaže sv. Pavao: "da bude ocem svih vjernika" (Rim 4,11). Pogledajmo komponente vjere! Abraham ima pred sobom dva podatka: prvi je, da mu je ovdje dobro i da mu nigdje tako dobro ne može biti a u isto vrijeme vidi da ne može od njega ništa nastati te da je svaki potomak (pa dosljedno tome i "narod") isključen budući da je već u podmakloj dobi a žena Saraja mu je nerotkinja, a drugi je podatak Božja riječ koja ga poziva da izađe iz svoje dosadašnje sigurnosti te mu obećava blagoslov i "veliki narod" koji će Bog od njega učiniti. Prvi mu podatak daje njegovo dugogodišnje iskustvo a drugi mu daje Božja riječ. Tako nastaje "vaga vjere", kolebanje između njegovog dosadašnjeg iskustva s jedne strane i Božje riječi s druge strane. Ova je vaga nužno prisutna u svakom pravom procesu vjere, vaga između vlastitog iskustva i povjerenja u Božju riječ koja je često čak i suprotna našem svakidašnjem iskustvu.

Abrahamov blagoslov

Obećanje koje Bog daje Abram (rr. 2-3) nadaleko nadilazi njega u svakom pogledu. Nadilazi prolaznost njegova

života, nadilazi njegove ljudske sile kojima bi to mogao postići, nadilazi po značenju i zamašnosti njegove ljudske sile i dimenzije. Ovo je obećanje trostruko te u svakom dijelu razvija blagoslov koji će Abram predstavljati za ljude među kojima živi (r. 2) i kojima "će sam biti blagoslov" kao i za "sva plemena na zemlji" koja će se njime blagoslovljati (r. 3b). U Božjem obećanju "blagoslovit ću te" sadržano je sve ostalo. Izvorna hebrejska riječ (*barak, berakah*) zapravo znači snagu plodnosti. Stoga se Božji blagoslov očituje u trajnom rastu a ne u pojedinačnim djelima. Time je rečeno daleko više. Bog s Abrahamom započinje djelo koje ulazi u povijest i koje će upravo tu u povijesti stalno rasti. Od Abrahama će postati veliki narod. Taj narod iznjedrit će najvećeg svojeg sina i potomka Abrahamova u kome će započeti nova povijest, nova era i koji će imati perspektivu trajanja i proći kroz eshatom.

Sve to Abraham sada ne vidi i sluša ove velike riječi obećanja koje nadilaze njega slabog čovjeka, čije značenje on sada do kraja ne može shvatiti ali ga pozivaju da sve ostavi i "ide iz svoje zemlje". Abraham je pred velikim izborom. To je izbor njegova života koji će odlučiti ne samo njegovom sudbinom već i sudbinom mnogih. Jer u Abrahamovu će sudbinu biti uključena "sva plemena na zemlji" koja će se "tobom blagoslovljati".

Puninu Abrahamovog blagoslova pisac razvija u 3. retku. Po Abrahamu će ljudi primati blagoslov ili prokletstvo: "Blagoslovljat ću one koji te blagoslovljali budu, koji te budu kleli, njih ću proklinjati." Možda nas začuđuje ova rečenica. Da je bolje razumijemo moramo znati da se ovdje radi o "formuli", o staroj formuli blagoslova koju u starini susrećemo na više mjesta. U tu je formulu prije svega uključena istina da je pravi blagoslov u tome što Bog staje iza čovjeka. On postaje njegova zaštita, njegova obrana i njegova sigurnost. Iz te blizine Božje takvog blagoslovljenog čovjeka onda imaju udjela i drugi koji su s njime povezani, koji mu čine dobro ili ga pomažu. No jednako tako vrijedi i obratno. Onaj tko dirne, naudi, prokune takvog čovjeka, dirnuo je samoga Boga koji stoji iza njega. Sve ono što se našao učini blagoslovljenom čovjeku kojega je Bog uzeo u zaštitu neposredno pogađa i biće Božje.

Kao što je Božje biće bogato i njegova dobrota uvijek ima težnju da se širi i zahvati što više, tako je to i s blagoslovljenim čovjekom. Božji blagoslov na njemu također teži zahvatiti što više ljudi. U Abrahamu se on želi proširiti na - "sva plemena zemlje".

(U sljedećem broju: Hod vjere je započeo)

Uredili: Vladimir Sedlak i Marjan Ostrogonac

Sjemeništarci na kraju školske godine

Posjeta Bačkoj Topoli

Posljednji dani u školskoj godini u sjemeništu su uvijek ispunjeni brojnim manifestacijama, izletima, lijepim svečanostima. Tako smo i na sedmu vazmenu nedjelju ove godine otišli na kraći izlet. Odmah nakon ručka bio je polazak iz sjemeništa autobusom koji smo dobili za tu prigodu na poklon od gradske samouprave. Posjetili smo katoličku i evangeličku crkvu u Bajši, zatim smo obišli kaštel Fernbach i botanički vrt u Panoniji, te na poziv župnika iz Bačke Topole sudjelovali na svečanom misnom slavlju za stare i bolesne. Najprije smo posjetili Bajšu, gdje je naš profesor vlč. **Fehér Tivadar**, bio nekoliko godina kao kapelan topolske župe. Tu nam je bajšanski kantor ukratko protumačio povijest župe. Nešto više o samom osnutku sela i postanku crkve govorio nam je vlč. Fehér. Osobita zanimljivost ovoga sela je u tome što se u jednoj ulici u nizu nalaze tri crkve, katolička, pravoslavna i evangelička. Šetajući se Panonijom,

svojim nastupom. Nakon svečane euharistije, u ugodnom raspoloženju kod večere, koju nam je priredio **Sándor Egeresi**, potpredsjednik Vlade AP Vojvodine, zaokružili smo nedjeljno popodne. Raspjevana duha u večernjim satima vratili smo se u naše sjemenište.

Željko Korolj

Oproštaj od maturanata

Za sjemenište Paulinum 21. svibanj bio je veliki dan. Toga dana oprostili smo se od naših ovogodišnjih maturanata. Okupljeni u učionici četvrtog razreda, prigodnim programom ispratili smo naše maturante. Slavlje je otvorio svojim uvodnim govorom rektor Zavoda i direktor gimnazije Paulinum **mons. Josip Mioč**. U ime mladih sjemeništaraca zahvalni govor su držali učenici trećega razreda **Richard Pozsár** i **Dragan Muharem**. Nazočnima se obratio i razrednik četvrtog razreda vlč. **Fehér Tivadar**, a nakon njega su govorili sami maturanti. Cijeli program bio je popunjen prigodnim pjesmama. Učionica je bila ispunjena lijepim brojem profesora, učenika, roditelja i župnika.

Maturanti, kao najstariji razred, bili su nam primjer. Za njih je ovim danom školska nastava završena, ostale su im još samo pripreme za polaganje ispita zrelosti - mature. Mi im želimo da ovaj ispit uspješno polože te nastave svaki svojim putem, oslušujući glas Gospodinov.

Dragan Muharem

Pomoć sjemeništu i školi

Do sada smo već nekoliko puta dobijali humanitarnu pomoć od

Ekumenske humanitarne organizacije kojoj je sjedište u Novom Sadu. Tako smo u mjesecu svibnju ponovno dobili humanitarnu pomoć u hrani i sanitarijama. Naša je sjemenišna zajednica zahvalna za tu pomoć jer u zadnje vrijeme sve manje nam stižu takve pomoći, a potreba je ipak velika.

Druga vrsta pomoći stigla nam je od Ministarstva prosvjete i kulture iz Budimpešte. Ovo ministarstvo podržava našu školu već par godina u financijskoj pomoći i u školskim pomagalicama i priborom za gimnazijsku nastavu. Za ovo razumijevanje i na pomoći gimnazija Paulinum ostaje zahvalna.

Vladimir Sedlak

Kraj školske godine

Svečanom sv. misom zahvalnicom 8. lipnja izrazili smo Gospodinu zahvalnost za proteklu školsku godinu. Misno slavlje predvodio je rektor sjemeništa **mons. Josip Mioč**, uz koncelebraciju prefekta vlč. **Attilé Zselléra**, te duhovnika **mons. Marka Forgića** i vlč. **Tivadara Fehéra**. Na sv. misi su pored sjemeništaraca prisustvovali neki od župnika sjemeništaraca, nastavnički zbor, te roditelji i neki gosti. Sv. misu je uzveličao sjemenišni zbor "Schola cantorum Paulinum", a osobito svojim duetom **Dragan Muharem** i **Robert Tonsati** kompozicijom "Panis angelicus" Cesara Francka. Na kraju sv. mise svoju zahvalnost u ime sjemeništaraca i gimnazijalaca izrazili su vicematuranti **Željko Korolj** i **Viktor Juhász**. U ime poglavara i profesora rektor nam je poželio ugodne ferije istaknuvši da svoje zvanje nastavimo svjedočiti i u svojim župama, među svojim prijateljima i da ne zaboravimo da smo učenici i preko ferija, te uzmemo koju knjigu i pomalo nešto radimo. Na kraju sv. mise otpjevali smo u znak naše zahvalnosti *Te Deum - Tebe Boga hvalimo*. Radosno se opraštajući jedno od drugih, razišli smo se svojim kućama.

Marjan Ostrogonac

Sjemeništarci ispred kaštela u Panoniji

osjetili smo ljepotu prirode tamošnjeg vrta, a u povratku nas je zadesila kiša. U povratku, prema Bačkoj Topoli, razgledali smo evangeličku crkvu u Bajši. Praćeni kišom stigli smo u B. Topolu. Najprije smo obišli crkvu Pohoda BDM, koja je trenutno po veličini najveća crkva u Jugoslaviji. Često sam prolazeći kroz Bačku Topolu, na putu do kuće, promatrao ovu veliku crkvu, ali njenu pravu veličinu i ljepotu doživio sam prilikom misnoga slavlja za stare i bolesne koje smo u toj crkvi bili pozvani uzveličati

Uređuje: Katarina Čeliković

Kraj škole - početak odmora

Ove su se godine mnogi Zvončići zbilja puno trudili. Oni koji su dobro učili imat će lijep uspjeh, a neki će možda morati i malo produžiti učenje. Nedavno sam čula od jednog svećenika da kršćani moraju uvijek učiti za PETICU! Slažem se. Treba željeti puno, učiniti sve što možeš i onda je dalje u redu ako i nije najbolja ocjena. Važna je volja, važno je SRCE. Da, treba mnogo "SRCA" da se nešto postigne. Vidjet ćete da su neki prvopričesnici upravo u znaku srca proslavili susret s Isusom. Na kraju škole, zna se, slijedi ODMOR. To treba znati pametno iskoristiti a ne samo spavati ili gledati TV, već posjetiti prijatelje, pročitati neku knjigu, otići u prirodu...

Pokazat ćemo vam i djecu u Peruu gdje su boravili i naši franjevci na ređenju biskupa koji je nekada živio u Subotici. I tamo je bilo puno radosti.

Želim vam samo jedno reći na kraju: ne zaboravite kako vam je bilo lijepo na sv. misi kada ste slavili Prvu pričest ili Krizmu, kada su bila velika slavlja. Sada je red da i preko ferija redovito dolazite k euharistijskom Isusu.

Ako budete blizu Isusa, bit ćete svjetlo - svi će primijetiti da ste radosni, da vam oči svijetle. A takvi su pravi kršćani!

Vaša Zvončica

Svjetlo

Evo jedne priče s Istoka:

Neki kralj imao dva sina. Samo jedan od njih trebao je naslijediti kraljevstvo. Da bi iskušao njihovu mudrost, kralj je pozvao oba sina i dao svakome malu svotu novca: "Evo što ćete učiniti: ovim novcem neka svaki kupi nešto čime će posve ispuniti veliku praznu dvoranu mog dvora. Onaj koji najbolje izvrši zadatak, dobit će kraljevstvo."

Stariji sin čuo je da je slama jeftina. Dobivenim novcem kupio je slame koliko je više mogao. Ali, dvorana je ostala napola prazna.

Drugi sin kupio je glinenu posudu, ulje i stijenj. Napravio je svjetiljku i, kad ju je upalio, ona je svojim svjetlom ispunila čitavu dvoranu, do posljednjeg zakućka.

Isus kaže da smo mi svjetlo svijeta. A svjetiljku ne stavljamo ispod posude nego na svijećnjak, da obasja sve ljude u kući. Tako i naše svjetlo mora blistati pred ljudima, da svi vide dobro koje činimo, da svi slave Boga s nama!

Malo se šalimo

👉👈 pa gotova je škola!!!!

ČESTITKE

Čestitam, maestro! Vi ste doista evanđeoski pijanist.
- Zašto evanđeoski?
- Pa, Vaša desnica ne zna što radi ljevica...

BEZ PROMJENE

I prije tri godine govorila si mi da imaš trideset godina, a sad mi opet to isto kažeš!
- Jasno. Nisam ja od onih koje govore sad jedno, sad drugo...

MOLITVA ZA STRPLJIVOST

Jedan se nestrpljivac ovako usrdno molio Bogu: "Bože, silno sam nestrpljiv. Molim Te daj mi bar malo strpljivosti. I to - odmah!"

ZVONČIĆI NA MISI

**9. 06. 2002. - 10. NEDJELJA
KROZ GODINU**

Mt 9,9-13

"Ne trebaju zdravi liječnika nego bolesni. Milosrđe mi je milo, a ne žrtva. Ta ne dođoh zvati pravednike nego grešnike."

**16. 06. 2002. - 11. NEDJELJA
KROZ GODINU**

Mt 9,36-10,8

**ŽETVE JE MNOGO
A RADNIKA MALO.**

Isus nas i danas zove da budemo njegovi radnici.

Jeste li razmišljali da biste mogli postati Isosov svećenik ili redovnik ili možda časna sestra?

**23. 06. 2002. - 12. NEDJELJA
KROZ GODINU**

Mt 10,26-33

Isusovi učenici hrabro svugdje svjedoče svoju vjeru. Ne bojte se nikada javno pred drugima priznati da ste Isusovi.

**30. 06. 2002. - 13. NEDJELJA
KROZ GODINU**

Mt 10,37-42

"Tko napoji jednoga od ovih najmanjih samo čašom hladne vode, neće mu propasti plaća."

**7. 07. 2002. - 14. NEDJELJA
KROZ GODINU**

Mt 11,25-30

Isus zahvaljuje svome Ocu što je evanđelje objavio jednostavnim ljudima a ne mudrima i umnima.

"Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima."

Dragi Zvončići, slušajte pažljivo kada svećenik čita evanđelje. To su Božje riječi. One nam poručuju kako treba živjeti!

Tavankučani u "bunaričkoj vodi"

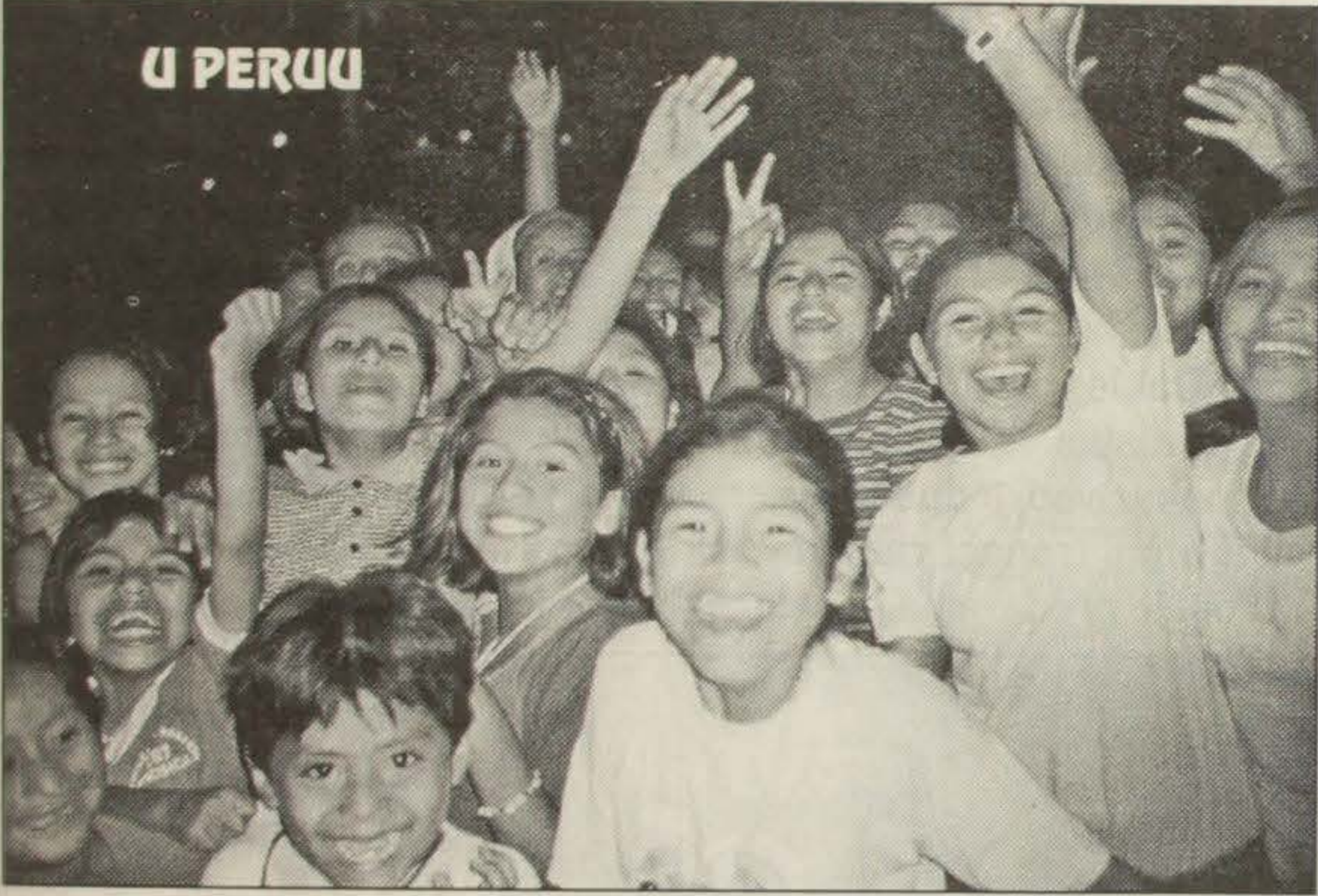
DJECA

Na ređenju biskupa fra Gerarda Antona Žerdina, koji je postao pomoćni biskup koadjutor u Peruu, bilo je mnogo djece. On je rođen 1950. godine u Lendavi (Mariborska biskupija). Obitelj mu se kasnije preselila u Suboticu.

Postao je misionar 1975. godine kao student teologije. Opširnije o životu naroda u prašumi čitajte na str. 9

U PERUU

Šegrt Hlapić posjetio Vojvodinu

I djeca u Somboru, Tavankutu i Subotici upoznala su "Čudnovate zgone šegrta Hlapića" zahvaljujući Hrvatskoj matici iseljenika iz Zagreba koja je organizirala gostovanje zagrebačkog Gradskog kazališta "Žar ptica" 24. i 25. svibnja. Šegrt Hlapić je bio odličan Robert Waltl, koji je i redatelj predstave.

Svugdje su ga djeca srdačno dočekala i ispratila burnim aplauzom..

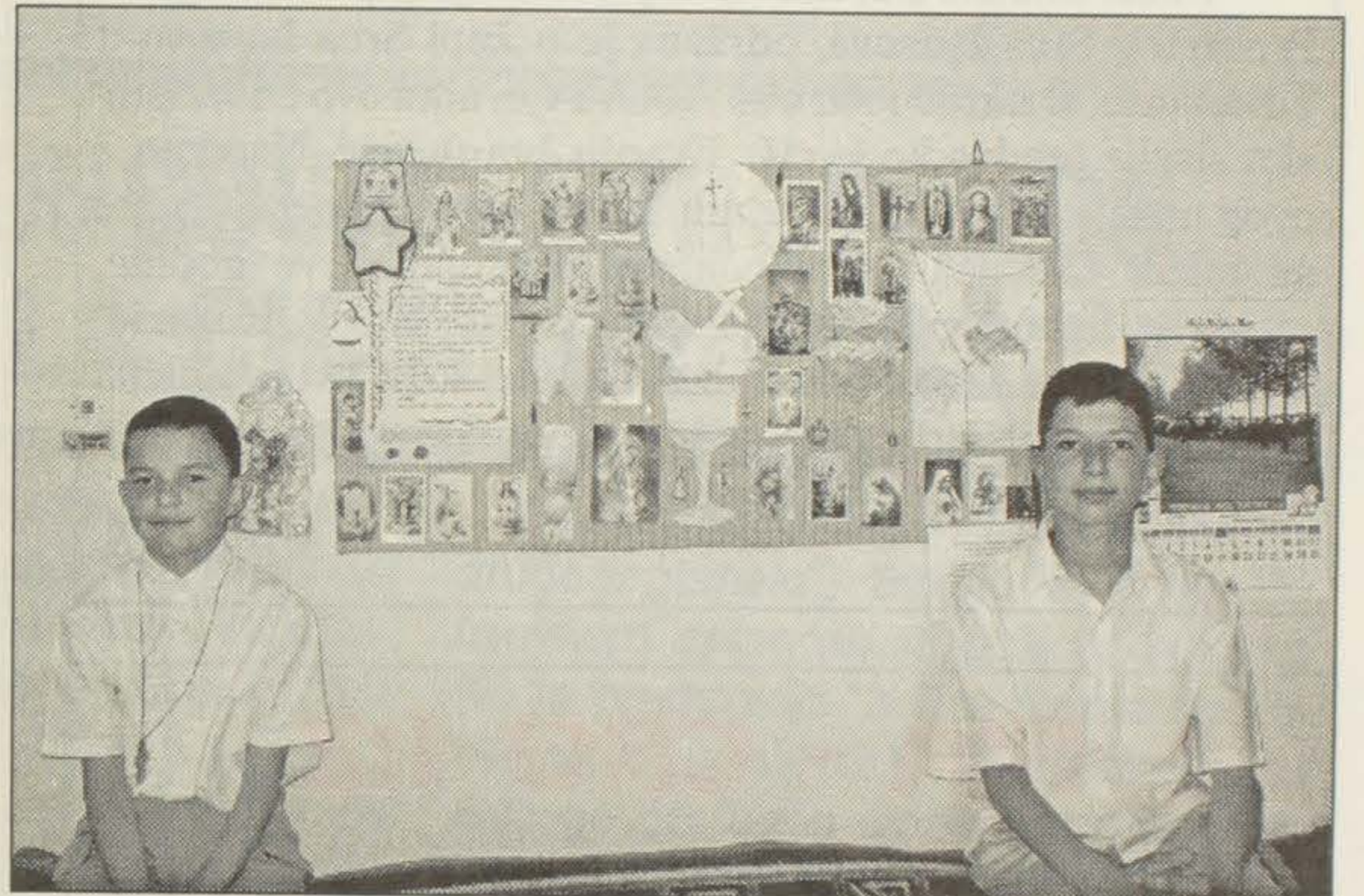
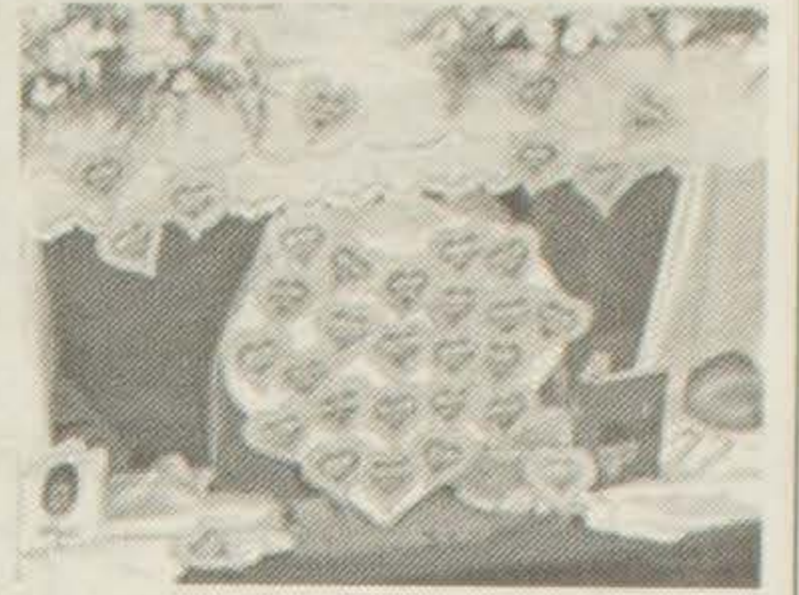
Tijelovo 2002.

Isusa u Presvetom oltarskom sakramentu pratile su djevojčice iz župa Marije Majke Crkve i sv. Roka predvođene s. Eleonorom i s. Bosiljkom.

PRVA PRIČEST U ŽUPI SV. ROKA U SUBOTICI

Srca za Isusa

Po prvi put u povijesti župe sv. Roka u Subotici spojila se proslava tijelovske procesije s proslavom Prve pričesti koju je ove godine primilo 33 prvopričesnika. Iako su pripreme bile naporne, i djeca i roditelji s mnogobrojnom rodbinom i ostalim župljanima posebno radosno i svečano proslavili su misu u nedjelju, 2. lipnja. U svečanoj procesiji prvopričesnici su unijeli crvena srca koja su zatim našla svoje mjesto u velikom Isusovom srcu. Moto ovog slavlja bila je Isusova rečenica: "JA SAM KRUH ŽIVOTA". Djecu je odlično pripremila s. **Bosiljka Halužan** koja je i divno okitila crkvu. Župnik **Andrija** je bio ponosan na prvopričesnike koji su pobožno sudjelovali u procesiji i obećali da će redovito dolaziti k Isusu u sv. euharistiji. /zv/

Miroslav (prvopričesnik) i Nikola Nimčević uredili su svoj sobni pano na kojem su se našle sličice raznih svetaca a u centru su simboli Euharistije.

Uredništvo "Zvonika" za ovu ideju nagrađuje ih priporom za pisanje.

Uredili: Marina, Dijana, Ivana, Željka, Biserka, Igor, Ljubica

Bog mladi!

Ovaj naš Bog je divan!!! Nikada me ne prestaje iznenađivati, a uvijek mi u najtežim momentima života izmami smijeh.

Voli nas, onako, kako samo Bog može, otvoreno i neposredno. Kada nas prezru, odbace, kada nam okrenu leđa, kada nas marginaliziraju... Bog je tu! Široki zagrljaj nas očekuje, nudi toplinu i bolje sutra. Prosto nudi svoju ljubav da bi izliječio naše rane. "Znam, teško ti je. Tvoj uzdah mi je dovoljan pokazatelj tvojih rana. Ne brini..." - Božje su riječi.

I kada srce polako počne zacjeljivati, liječeno toplinom Božje ljubavi - otvore se vrata. I to ne jedna. Ono što sam mislila da dugo neću zaboraviti i kad sam mislila da ću dugo tragati za novim i boljim - Bog me je preduhitrio. Darovao mi je izlaz u sasvim otvorenom pozivu na novi početak - tamo gdje nikada nisam mislila da ću biti, da nikada neću upoznati nove ljude i njihovo povjerenje u Boga; tu, baš tu me je Bog pozvao. Naravno, da me uvjeri da nisam uludo idealist, da postoje ljudi koji vjeruju u novi početak, početak koji se javlja iz odbačenosti, ignorancije i prezira. Uvjerio me je da nisam jedina, da nas ima još...

Kako onda da se ne nasmiješim, da ne zahvalim i da ne krenem putem koji mi je Bog nanovo darovao?!

Vjerujte u bolje danas jer Bog nas voli.

Marina

NAJAVA

TRIBINA MLADIH

26. 06. 2002

u Katoličkom krugu
u 20 sati

Tema: Bit ćete mi svjedoci
Predavač: mons Stjepan Beretić

Svim studentima želimo
puno uspjeha
na ispitima
a svima ostalima
ugodan odmor!

Misa mladih za mir u Tavankutu

Misa mladih za mir u mjesecu lipnju, na blagdan Presvetog Srca Isusova, održana je u župi Srca Isusova u Tavankutu. U nazočnosti oko stotinu vjernika ovo euharistijsko slavlje predvodio je vlč. **Franjo Ivanković**. Naravno, i ovog puta je bila prigoda za sakrament svete ispovijedi kojoj su mladi raskajana srca ponizno pristupili. Ove godine, mlade iz Subotice je obradovala gospođa **Nada Kozarić**, vlasnica firme "Zona tours" iz Subotice, koja je omogućila besplatan autobusni prijevoz iz grada do Tavankuta, te joj se u ime svih mladih zahvaljujemo.

Mirjana Š.

NA TRIBINI MLADIH

Hodanje mladića i djevojke

Kao i uvijek, i u mjesecu svibnju je održana tribina mladih, 19. svibnja u Katoličkom krugu. Za predavača na ovoj tribini imali smo **preč. Andriju Kopiloviću** koji nam je održao ineteresantno predavanje na temu "Hodanje mladića i djevojke". Bit predavanja je bila u tome da bi momak i djevojka u vezi trebali proći više faza i to redom. Dakle, prvo bi se trebali upoznavati, razgovarati i razmjenjivati iskustva. Tek nakon izvjesnog vremena upoznavanja oni mogu pokazivati jedno drugom znakove ljubavi, a zna se da su ostali intimni trenuci zadržani isključivo za brak.

Poslije predavanja počelo je druženje. Ovoga puta druženje su

organizirali mladi župe sv. Roka. Druženje je imalo i interesantan "Limbo Party". Žao mi je što moram kazati da je odaziv mladih bio jako mali, ali ipak je bilo i onih koji su željeli malo plesati uz glazbu i učestvovati u LIMBO DANCEU.

iGoR

LIMBO PARTY

ITA - CRO 1:2

Pobijedili smo veliku Italiju, reprezentaciju koja je prije ove utakmice važila kao drugi najveći konkurent za osvajanje naslova. Izbornik Jozić je napravio nekoliko izmjena u odnosu na utakmicu s Mexicom čime je dobio na brzini igre. Hrvatska je stvarno dala sve od sebe i ostavila srce na terenu. Ovom pobjedom naša reprezentacija se vraća u igru za prolaz u drugi krug, a 8. lipnja 2002. će sigurno ostati zapamćen po povijesnoj pobjedi Hrvatske nad Italijom.

Što još reći? Svi Hrvati neka budu uz svoje nogometaše i možemo očekivati još pobjeda, pa da doguramo barem kao i u Francuskoj prije 4 godine.

iGoR

Milan Rapajić postiže svoj prvi zgoditak i pobjedonosni

U očekivanju Duhova

Još jedna godina u nizu...

... koja je obilježena duhovskim bdjenjem.

Ove godine, kao i ranijih godina, bdjeli smo cijeli dan - 24 sata, ovog puta za naše krizmanike s osobitom nakanom da se ne rasplinu poslije krizmanja.

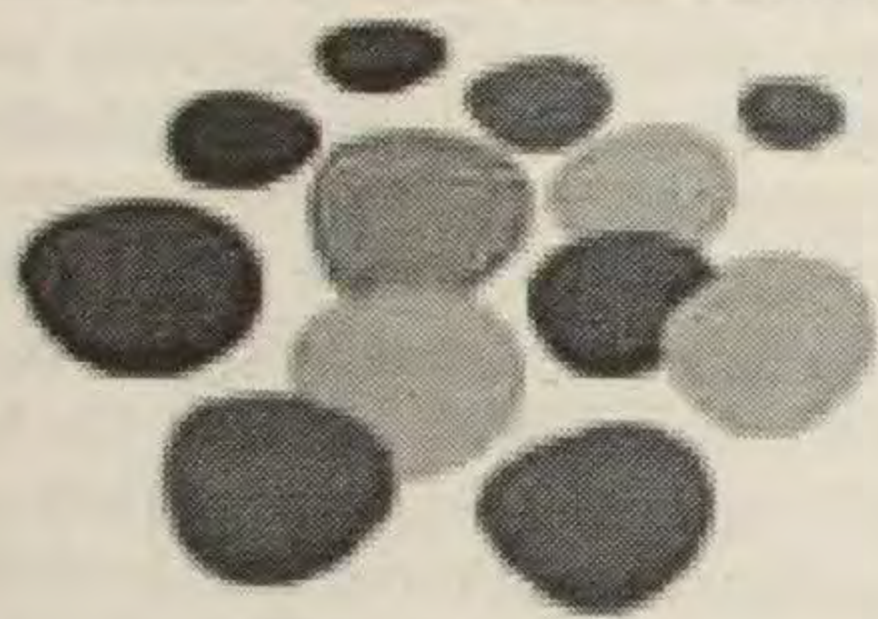
Molitvena zajednica "Betlehem" imala je rezervirana dva a ostala je tri sata u molitvi. Kroz to vrijeme molitva je brižno vodila prisutne karizmatičnom kraju koji je osobito poticala draga nam gošća s. Silvana Milan. Meditativno ushićenje molitve nastavilo se do jutra.

Marina

KAKO SAM DOŽIVJELA DUHA SVETOGA

U iščekivanju darova Duha Svetoga tjelesne pripreme mi nisu bile značajne kao duhovne. Poneki su brinuli o tome kako će izgledati. To mene nije uopće brinulo, jer sam znala da će se za moj izgled pobrinuti moja mama. Taj dan je došao, ali ne kao i svi drugi. To jutro bilo je lijepo i sunčano, baš kao i moje lice koje je bilo ozareno toplinom u iščekivanju Duha Svetoga. Ispred katedrale je bila velika gužva, jer je bilo puno krizmanika iz subotičkih župa. Neko vrijeme na misi razmišljala sam o Duhu Svetom koji će za koji trenutak otvoriti vrata mojeg srca. S neizmjernom radošću koračala sam k oltaru. Sve što mi se dogodilo, odigralo se tako brzo i bilo je sve čudno i novo za mene. Novi osjećaj tog dana u meni je bio pun topline i ljubavi. Oduševljena, shvatila sam da nam je darovan ŽIVOT-DUH SVETI. On će nam pomoći da živimo na pravi način, pa čak i u teškim trenucima... A osobito kada treba neustrašivo svjedočiti za Krista i ljubav.

Emilija Jaramazović

EUROVISION SONG CONTEST ESTONIA 2002

Ove godine se Natječaj za najbolju pjesmu Europe održao 25. svibnja u glavnom gradu Estonije - Tallinnu, u dvorani Saku Suurhalli. To je prvi put da se ovo natjecanje održavalo u nekoj od istočno-europskih zemalja (uz pomoć skandinavsko-baltičke urote prošle godine).

Da će se ovakvo što ubuduće vjerojatno češće zbivati, govori i to da je ove godine sasvim neočekivano pobijedila estonska susjeda Letonija s pjesmom "I Wanna" osvojivši 176 bodova u konkurenciji 24 zemlje sudionice. Letonska je pjevačica **Marija Naumova (Marie N)**, koja je i skladateljica pobjedničke pjesme, vrlo vješto preslikala nastup poznate američke pjevačice Madonne izmijenivši više kostima tijekom nastupa. Ništa neobično za Eurosong. Tako je eto i ove godine Grand Prix dodijeljen za pjesmu i nastup čistoga plagijata otpjevanog na engleskom jeziku, naravno. Drugi jezik izgleda u globaliziranoj Europi i ne postoji.

Da li je europska glazbena pozornica doista u takvoj krizi da mora smisao

Iz mog ugla

47e CONCOURS EUROVISION DE LA CHANSON 2002

za skladanje glazbe tražiti u umjetnim i amerikaniziranim vrednotama koje nisu svojstvene za europsku kulturu i tradiciju? Ne zaboravimo da je kolijevka kulture, ipak, Europa.

Glede drugih zemalja sudionica također se ne može vidjeti nešto posebno. Krenimo od naše **Vesne Pizarović** koja se očito posramila svog izvornog hrvatskog jezika i pjevala na engleskom jeziku. Mnogi su se u Europi na internet stranicama zapitkivali što je Vesna uopće pjevala engleski kada je na hrvatskom mnogo bolja. Nije joj to mnogo pomoglo. Osvojila je 11. mjesto sa svega 44 boda uz pomoć EX-YU republika (Slovenija, BiH, Makedonija), taman za tanak prolaz izravno sljedeće godine.

Slovenija (14.) je htjela ići ukorak s Europom pa je kao predstavnik poslala tri tranvestita pod nazivom "Sestre". Sačuvaj nas, Bože!

Makedonska nas je pjevačica **Karolina** podsjetila na nastup naše Danijele 1998. godine u Birminghamu skidajući dijelove odjeće. Bosansko-hercegovačka je predstavnik **Maja Tatić** (15.) pronašla kompromis i pjevala na "bosanskom" i engleskom jeziku. Nažalost, nedovoljno za prolazak izravno sljedeće godine.

Folklorna Grčka (17.) je bila "kao s drugog planeta", Belgija (13.) kao "u izravnom prijenosu iz pakla", Švedska (9.) je predstavila "3 Tine Turner kad je bila mala", Izrael (12.) je predstavio teticu koja govori "ajmo djeco sad malo pjevat", Litvanski pjevač Aivaras (23.) se malo zabunio pa konstatirao "Pa gdje smo to mi? O, pa mi smo malo skrenuli s ceste", dok je Španjolska (7.) imala show "Big mother and company in action". I tako u nedogled.

Kvalitetu su djelomice pokazale pjesme iz Estonije (3.), Rusije (10.), Francuske (5.), Finske (20.), i s Cipra (6.).

Bolje plasirane su bile još Velika Britanija (4.) i Rumunjska (8.), ali pjesama ne velike kvalitete.

Zemlje koje su se ove godine plasirale ispod 13. mjesta neće sudjelovati sljedeće godine. Morat će godinu dana pazirati. Njih će zamijeniti zemlje koje su ove godine pazirale te Albanija, Bjelorusija i Ukrajina kao nove sudionice. Ujedno je najavljen povratak Jugoslavije na ovaj europski "show" ali pod novim nazivom - Srbija i Crna Gora.

Ajd' da vidimo i to čudo!

Miroslav Zelić

BAJKA ILI NEW AGE NAJEZDA?

Osjećala sam se baš "bezveze" kad sam pretrpana drugim poslovima i "preko volje" pristala napisati kratki članak o Harry Potteru. A tek kad je urednica dobila izvrsnu ideju da to bude naša tema... Po mom skromom mišljenju tema već "Prohujalo s vihorom", osim ... kad sam dublje zagrizla dosta tog je isplivalo na površinu, pa unaprijed molim za oprost: 1) što vas ne upoznajem potanko sa spisateljicom i autoricom knjige o Harry Potteru **Jane Kathleen Rowling**, a ima dosta toga interesantnog; 2) što vam ne pričam radnju ove knjige (filma), i ne spominjem druge "čarobne" i poznate priručnike za male i velike vješce; 3) što vas ne "davim" sama ja, već vam pružam pregled autorskog teksta **Dragana Mladenovića** (*Hari Potter drži ključ Luciferovih vrata*), tekstova iz lista mladih *MI* i *Glasa Koncila*. U svakom slučaju priznajem pred vama da **JAKO VOLIM BAJKE**. Mašta mi je živa dok čitam, gledam djela majstora zanata (Anderson, I. Brlić Mažuranić, male bajke... sve). I gorespomenuti film također sam rado pogledala i shvatila ga samo kao bajku. Ali, radi li se ondje o umjetničkom djelu ili nečem drugom, svakako razlučite sami...

Dijana Šarčević

P.s.

Sve ovo mi je tako crno! Blago onima čije je srce čisto, oni će Boga gledati. A bajka ipak ostaje bajka, kad stvari postavimo na pravo mjesto.

Reklama je prava stvar. H.P. pobjeđuje sve zlo samo ljubavlju i dobrotom. U filmu, pak - nažalost - pobjeđuje jedino zato jer ima veću magijsku moć, zna pravu vradžbinu u pravi trenutak, a "prijatelji" su posebna priča. Ovdje bi odgovarala riječ kolege - jer ih povezuje jedino to "zanimanje".

Ranlingova prikazuje svijet mašte, vještica i vještičarenja, sotonskih slugu kao daleko zabavniji, uzbudljiviji i ispunjeniji od ne-magičnog, običnog svijeta Harrijevih rođaka - kršćana. Oni - "slijepi" za "mistične snage", naslikani su kao glupi, zli... kao osobe sklone samopovlađivanju i predrasudama, kao fizički odvratne osobe...

I zaključak se nameće: Tko normalan želi nastaviti živjeti u takvom, ne-magičnom svijetu?!

Bijela magija je sasvim cool i OK. Samo dok se ne radi o crnoj magiji, o sotonizmu. Bijela magija je dobra, pogotovo u filmu, jer knjige o HP sadrže u sebi

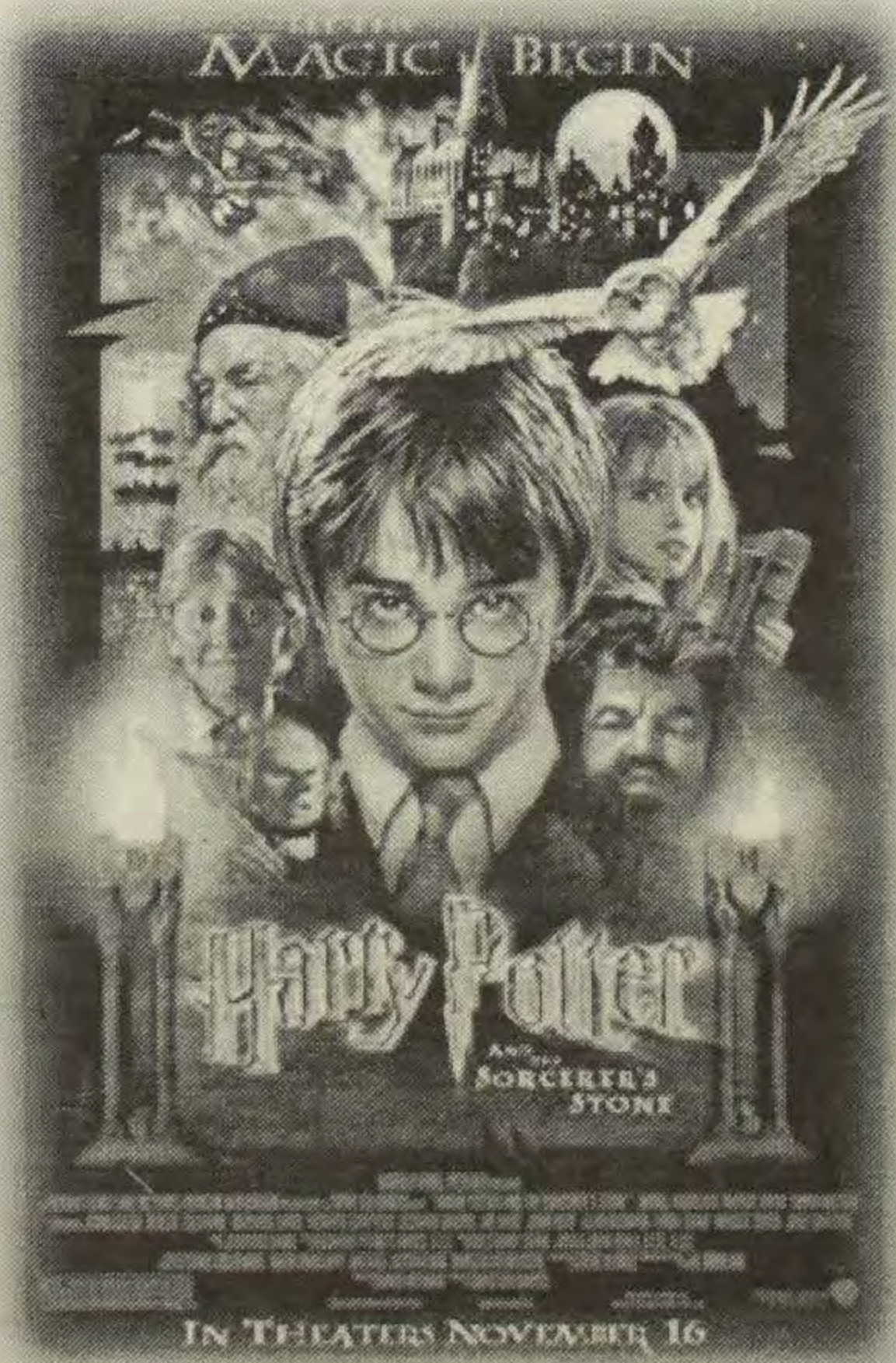
prizvuke kršćanstva (Božić - istina, bez Boga - slavi se u čarobnjačkoj školi Hogwarts!)

**New Age(ovski) fazoni...
(Dragan Mladenović)**

Djeca ne znaju a odrasli zaboravljaju da je osnovno pravilo okultizma da sotona ne daje ništa zabadava niti zadugo. On možda i dozvoli ponekom od svojih sljedbenika da osjeti posjedovanje nekih od moći kojima sam raspoložbe, ali ubrzo traži da ovaj to i plati. Zna se čime!

Uzmimo kao primjer Huga, našeg najboljeg druga: nekada, ne tako davno, pomoću takvih spodoba su prikazivani demoni: mali, niži, rogati, ušati, repati, sada se taj demonski lik predstavlja kao "prijatelj djece", kao netko s kime se treba "družiti". Potom "igre" tipa Dungeons i Dragons (priručnik za ovu "igru" je također bestseler) - kompjutorske "igrice" tipa FRP, u kojima se doslovno bar u virtualnom svijetu "igara" bave sotonističkim vještinama; brojne druge "igrice", zatim, recimo "igre i crtani filmovi Pokemon, brojni crtači na Cartoon Networku (poput Cow and chicken...).

Moderni vješci su, po svjedočenjima mnogih, uglavnom otvorene, iskrene osobe, pune suosjećanja za druge, obično dobro obrazovane i konstruirane današnjim materijalizmom. Malo tko od njih, zaista izgleda zao. One koje bi rečeno moglo začuditi upućujemo na 2 Kor 11,14-15. I nikakvo čudo! Ta sam se Sotona pre-

rušuje u anđela svjetla. Ništa osobito dakle ako se i službenici njegovi prerušuju u službenike pravednosti.

Djeca i mladi ovakvim knjigama i filmovima, postepeno gube prirodnu averziju prema odvratnim bićima i simbolima iz tog jezivog Sotoninog svijeta.

Djeca širom svijeta se trude da i ona imaju ožiljak na čelu, kao Hari (da bi bili moćni!) na istom mjestu na kojem će jednog dana, lažni Prorok zahtijevati da svi ljudi ponesu znak Zvijeri, kao simobl lojalnosti Antikristu. Mnogi, deseci milijuna, bit će pripremljeni za ovaj i ovakav zahtjev upravo (i) "pričama o H. Potteru u odsudnom trenutku, taj zahtjev će im se učiniti krajnje običan i normalan, prirodan..."

Nastojanja da se pripravi pojava Antikrista obično su povezana i sa tzv. "ispiranjem mozga" s programiranjem individue kroz suptilni proces nenasilnog uvjeravanja, kojim osoba pored ostalog, biva obučena da emocionalno reagira na određene simbole, tako da kada se poneko susretne s njima (simbolima) gotovo neizostavno dolazi do uvjet(ova)ne reakcije. Jedan nekadašnji pripadnik izvjesnog New Age pokreta ovako je opisao doživljeno iskustvo: "Sotona je imao ključ za moju bravu!"

Popularne forme zabave koje propagiraju okultizam značajno su stimulirale rast interesiranja za vješticharenje među omladinom. Britanska Paganska Federacija tvrdi da dnevno u prosjeku primi stotinjak poziva mladih zainteresiranih da postanu vještice ili vješci. Sve je tako tajno i privlačno, ali samo uz malo dobre volje lako se dolazi do bogatih stranica interneta koje kao ni knjižice, ne oskudijevaju svim vrstama "pomoći".

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

SAVJETI STRUČNJAKA

ZAVOLJETI ČITANJE (II)

Dijete dobi I. razreda čitajući uči trenutno prepoznavati često upotrebljavane kraće riječi (da, ne, kako...), a nove riječi shvaća izgovarajući ih na glas - dijeleći ih na slogove i smještajući ih u kontekst. Počinje shvaćati ulogu točke, zareza, upitnika (...), pa čita sa sve više razumijevanja. Već na prvi pogled raspoznaje naslov i ime autora knjige i uživa u čitanju kraćih priča. Dobro se osjeća zbog svakog napretka u učenju (pogotovo u razredu), te ovo vrijeme treba iskoristiti:

- ♥ ČITAJTE S DJETETOM (naizmjenice ono, pa vi)
- ♥ POTAKNITE DIJETE DA PIŠE PISMA RODBINI, PRIJATELJIMA (pisma nikako ne ispravljajte!)
- ♥ OGRANIČITE I SKUPA S DJETETOM GLEDAJTE PROBRANE SADRŽAJE TV PROGRAMA

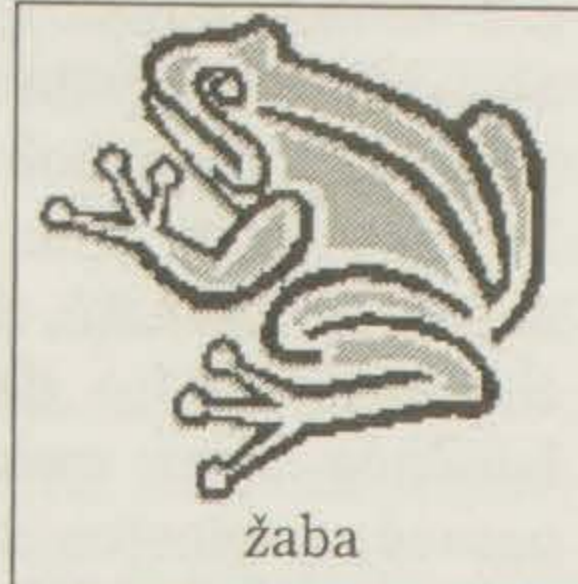
♥ IGRAJTE SE S DJETETOM:

1. "TKO ĆE VIŠE?"

- * napravite karte sa slikama i riječima ispod njih;
- * stavite (okrenute) karte na stol i neka dijete izvlači jednu po jednu i čita: ako pravilno pročita riječ, karta je njegova; ako pogriješi, karta je vaša;
- * pobjednik je onaj koji na kraju ima više karata.

2. "SASTAVI RIJEČ"

- * napravite kartice sa slovima i kartice sa slikama (možete ih izrezati iz ilustriranih časopisa!);
- * ispod svake slike nacrtajte onoliko kvadratića koliko riječ ima slova;
- * stavite pred dijete sliku i neka samo nađe pripadajuća slova, složi ih u kvadratiće i zatim pročita riječ.

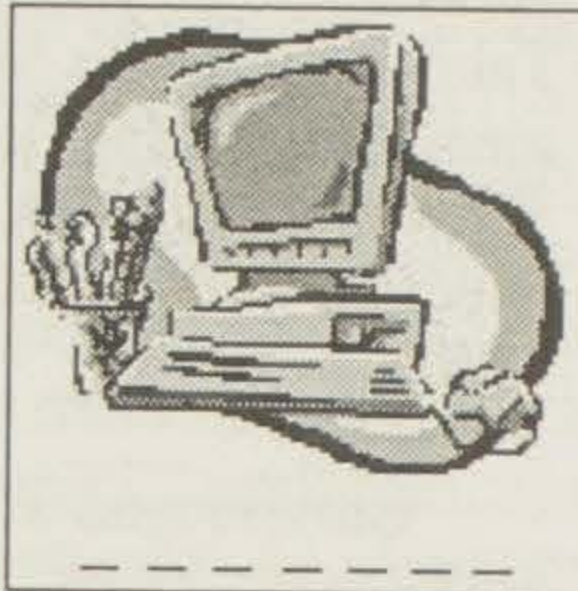
žaba

božja ovčica

drvo

NAŠ PRILOG AKCIJI "NIJE TEŠKO BITI FIN" BONTON U CRKVI

SRCE NEK VAM JE KOD BOGA, A NE U DŽEPU!
(premetaljka)

MOLITE Boga kad ste kod Njega!
Slušajte tada njegove Riječi!
Duh nek' vam onda bježi od svega
Što vašu svetu sabranost priječi!
Misa vam, znajte, neće biti lijepa
Ako vam nešto zvoni iz džepa!

(premetaljka pozajmljena iz "Maloga koncila", dječjeg mjesečnog lista - ne stidimo se učiti od djece!)

Male tajne...

šapnute u uho

6. Ako ste žalosni i slomljeni, ne započinite diskusije. Inače ćete izreći mnogo gluposti. U takvim trenucima govorite radije Bogu.

7. Nikada ne donosite odluku pod utjecajem velikog uzbuđenja. Gotovo uvijek ćete se morati kajati.

8. Sačuvajte smisao za humor! Koliko puta bi se supruzi morali smijati mnogim svojim dokazima.

9. Ponekad je bolje prekinuti svađu. Ne budite tvrdoglavi. Dijalog treba nastaviti kad se uzbuđenja smire. Ovakav postupak zahtijeva prilično zrelosti s obje strane.

10. Za raspravljanje treba izabrati prikladne momente. Na primjer: kad ste raspoloženi i opušteni, poslije dobrog jela ili lijepo provedene večeri. Ipak, ne čekajte predugo da razgovarate o nekom pitanju koje zahtijeva otvoren i zajednički razgovor.

(nastavit će se)

MOLITVA MJESECA:

Isuse, krotka i ponizna srca,
- učini srce moje po šrecu svojem!

OBITELJSKI SUSRET U ŽUPI SV. ROKA

Duh Sveti djeluje

Svibanjski je Obiteljski susret doista bio plod Duha Svetoga. Naime, 24. svibnja u župi sv. Roka u Subotici ovaj tradicionalni susret nije imao unaprijed dogovorene predavače jer predviđeni predavači nisu mogli doći. I onda su organizatori sve prepustili Duhu Svetome. A dogodilo se to da je tih dana Suboticu posjetila donekadavno naša sugrađanka **s. Silvana Milan** koja je radosno pristala održati "predavanje" o tome kako Duh Sveti danas djeluje. Dvorana je jedva primila sve zainteresirane i moglo bi se reći da je i Duhu Svetom bilo malo tijesno. Nakon snimljenog filma iz Zagreba sa susreta s poznatim svjetskim karizmatičarima, s. Silvana je primjerima iz svog života potaknula prisutne da i sami poželeva pravo iskustvo Duha i da se ne boje tražiti od njega darove. Njezina je osoba zračila životom prvih kršćana a njena je posjeta posijala sjeme od kojeg će, vjerujemo, niknuti pravi plodovi. Hvala Duhu Svetom na ovom susretu! /K. Č./

Dijalog između Istoka i Zapada - teološki i praktično

(predavanje održano na tribini u Subotici)

1. Gdje i kako su se razdvojili Istok i Zapad?

Godine 1959. objavio je poznati francuski teolog Yves Congar knjigu o crkvenom razdvajanju Istoka i Zapada, koja na njemačkom nosi naslov "Razdijeljeno kršćanstvo". Gdje su se razdvojili Istok i Zapad? Podnaslov i pitanje "Gdje su se razdvojili Istok i Zapad?" mi se čine važnim. Kada sam čitao knjigu prvi put, primijetio sam da uopće nije tako jasno i da je mnogo teže nego što se obično misli kada se radi o pitanju gdje, kada, zašto i kako su se naše Crkve podijelile.

Obično se kao datum navodi godina 1054. Tada su se uzajamno ekskomunicirali papinski legat, Cerularije patrijarh iz Carigrada i ranije grčki patrijarh Focije. Ovo ipak nije bila crkvena podjela. Po sebi ekskomunikacija se ticala samo ta dva gospodina, dva nepomirljiva, svađalački raspoložena stara čovjeka, ali ne i Crkve. Osim toga, u vrijeme ekskomunikacije papa je u Rimu već preminuo i time se automatski ugasila punomoć njegovog legata. Ekskomunikacija, dakle, kanonski nije bila pravosnažna.

Pored toga, ispada da je ranije već više puta između Istoka i Zapada bilo poteškoća i svađa, čak i šizmi. Dakle, uopće nije tako jednostavno govoriti o prvom tisućljeću kao tisućljeću nepodijeljenih Crkava. Međutim, ipak su svi ti raskoli jednom prestali. Pa i kada je od 1054. godine sa rimske strane opet počelo. Zapravo, bilo je suradnje i poslije 1054., čak i zajedničkih euharistijskih bogoslužja. Još i 1453. godine bilo je slavljeno zajednički bogoslužje prije zauzimanja Hagije Sofije od Turaka. Prethodio je još zajednički, ali nakon toga praktično propali koncil o uniji Ferrara-Firenca (1439-42). Godina 1054. je, dakle, simbolični broj.

Pravi rez predstavlja osvajanje i pljačkanje Carigrada 1204. godine za vrijeme 4. križarskog pohoda latinskih križara, vođenih prije svega od strane Venecijanaca. Ovo i etabliranje jednog latinskog patrijarha u Carigradu bio je loš preokret križarske ideje i doveo je do nepopravljivog raskida između Istoka i Zapada. Prilikom svog posjeta u Atheni 2001. godine, papa Ivan Pavao II. je zbog toga izričito tražio oprostjenje.

Pitanje je: Kako je moglo otići tako daleko? Kako se moglo dogoditi da kršćani sebi učine tako što? Odgovor, koji Yves Congar na ovo pitanje s pravom daje i koji je za mene potpuno uvjerljiv, glasi: Istok i Zapad su se otuđili u jednom dugom povi-

jesnom procesu; više se ne razumiju i postali su sami sebi strani.

To su bile kulturne razlike. Oni više nisu razumjeli svoje jezike, grčki i latinski. Od diobe Rimskog carstva u starom i novom Rimu razvile su se dvije različite kulture. Bilo je i političkih razlika. Dok je Zapadni Rim već tog stoljeća propao napadom barbara, bizantinsko carstvo je živjelo još skoro 100 godina. Pošto se od Istočnog Rima ipak nije mogla očekivati pomoć, papinstvo se okrenulo Francima, Bizantinci su rekli prezirno: barbarima. Tako je došlo do Svetog rimskog Carstva njemačke nacije, koje je već sa Karlom Velikim dospjelo u konkurenciju i konflikt s Istočnim Rimom. Za Istočni Rim je ovo bila izdaja.

Istovremeno s raskolom 1054. godine došlo je do svađe zbog investitura a kao posljedica srednjovjekovnog razilaženja između pape i cara. Time se utro put za razlikovanje crkvene i svjetovne sile; Istok se, nasuprot tome, držao simfonije između države i Crkve. Politički razvitak donio je sa sobom kulturne i socijalne razlike. Na Zapadu je nastalo srednjovjekovno kršćanstvo koje je ostalo strano Istoku u teologiji i duhovnosti kao i u svom umjetničkom izrazu.

Bilo bi ipak pogrešno da se razlike utvrđuju tek u 2. tisućljeću. II. vatikanski koncil je imao pravo kada je rekao da je od samog početka jedna te ista poruka Evanđelja na Istoku i na Zapadu bila različito recipirana i da je dovela do suviše različitih crkvenih oblika života. Istok i Zapad su imali, usprkos velikim sličnostima u učenju o trojstvu i kristologiji, kako su se izrazili u priznanjima ekumenskih koncila, od samog početka različitu ekleziologiju i različitu crkvenu strukturu. Istok se čvrsto držao svog patrijarhalnog i sinodnog shvaćanja uprave, dok se na Zapadu već u prvom tisućljeću snažno istakla rimska ideja primata.

Usprkos ovoj razlici i povremenim raskolima, Istok i Zapad su u prvom tisućljeću živjeli u crkvenom zajedništvu. Razlike nisu bile promatrane kao one koje razdvajaju Crkvu. Bilo je to jedinstvo u raznolikosti kao što se danas preko II. vatikanskog koncila opet priznaje kao legitimno. Tek kasnije su iz toga nastale dogmatske suprotnosti koje djelomično i danas postoje. Na dvije najtvrdokornije želim kao sljedeće ukazati: Pitanje "filioque" i papinskog primata.

(nastavlja se)

Walter Kasper

Hrvatske katoličke Internet stranice (v.)

Subotička biskupija
www.suboticka-biskupija.info

Kako je Zvonik već pisao u prošlom broju, kardinal Kasper je tijekom boravka u Subotici svečano otvorio Internet stranicu Subotičke biskupije 11. svibnja i ujedno bio prvi posjetitelj adrese

www.suboticka-biskupija.info

Internet stranicu Subotičke biskupije krasi, s jedne strane, veoma profesionalna grafička izvedba, a s druge strane, osobito sadržajno bogatstvo. Kvalitete grafičkoga okružja se ne bi mogle postidjeti ni profesionalne kuće iz velikih centara: dizajn, kvaliteta fotografija, brzina učitavanja i drugi parametri su na najvišoj razini. Glede teksto-va, posjetitelji mogu na hrvatskom, mađarskom ili engleskom jeziku saznati doista mnoštvo podataka iz povijesti i života cijele biskupije. Tako se u okviru tzv. **statičkog dijela stranice** nalaze: pregled povijesti biskupije, papska Bula kojom je 1968. godine ustanovljena Subotička biskupija, životopis aktualnoga biskupa, mapa biskupije, osnovni podaci o središnjim biskupijskim ustanovama (biskupska kurija, biskupijska vijeća, arhiprezbirati, dekanati i dr.), povijest i suvremeni život stolne biskupijske crkve - subotičke katedrale, podaci o župama i svećenicima s područja biskupije (tu su životopisi svih svećenika, za koje je omogućeno posebno pretraživanje, te kratka povijest svake župe, s tim da samo tri župe nisu predstavljene i fotografijama!), pregled aktualnoga školstva (Teološko-katehetski institut, Paulinum i školski vjeronauk), osnovne informacije o redovnicima i redovnicama koji djeluju na prostoru biskupije, obavijesti o radu biskupijskoga Caritasa, popis bratskih kršćanskih crkvi koje djeluju na području Subotičke biskupije te zanimljiviji kršćanski linkovi. Tzv. **dinamički dio** čine vijesti, foto galerija, svetac tjedna, duhovno štivo i knjiga dojmova, koji se redovito ažuriraju i daju "život" web stranici.

Osobenost web stranice Subotičke biskupije predstavlja i što nije pisana u uobičajenom html nego u php formatu, čije su praktične prednosti tvorci stranice uspješno iskoristili.

s.b.

ĐURĐINARI U BAJMAKU NAČINILI OLTAR SRCA ISUSOVOG

Položaj Đurđina

U širokoj plodnoj bačkoj ravnici, raspuzanoj izmed Dunava i Tise, jedan dio zauzima i pustara Đurđin s površinom od oko 8.500 hektara, sa omanjim selom saziđanim posli II. svitskog rata. Koliko se za sad zna, Đurđin se u istoriji po prvi put pismeno spominje 1462. g. u darovnici kojom kralj **Matija Korvin** med nekoliko pustara i Đurđin dariva majki **Elizabeti**. Ova pustara se nalazi nuz atar Bajmak - Pačir - Moravica - Načvin (Stari Žednik), a od Subatice je dili pustara Vantelek (Pavlovac). Đurđinska pustara je sva od greda i doljača, kroz nju ko zelene zmiye teku dolovi rečice Krivaje, koji se slivaju u jedan tok blizo današnje crkve. Naši preci su salaše ušorili pod dolovima rad vode, sina i trske, koju su znalacki hasnirali Đurđinari, a višak prodavali okolnim salašarima i varošćanima. Nuz to liti isparivanje vode iz dolova stvaralo je više kiše. U ovu pustaru, jedva naseljenu u Sridnjem viku, 1686. g. doselila se jedna velika skupina Hrvata Bunjevaca.

Virski život naši stari

Doseljeni Bunjevci rimokatolici, duboke vire u Boga, sa sobom su u bućuru med ostalim stvarima doneli: propeća, očenaše, prilike (svete slike), svetnjače i sl., s kojima su nuz molitvu ispovidali virski život. U to vrime crkve su bile u Subatici, Somboru, Baji i Bajmaku (*), do koji nisu mogli otić po potrebi, zato su većina nji zajednički virski život obavljali pod atarskim križovima, koje su čakskom podigli da se pod njima mole obaško il zajedno. Đurđinarima, kako su u starovinsko vrime sebe zvali, je najbliža crkva bila u varoši, udaljena malko više od dvadeset kilometeri, u koju nisu mogli dospit svi na obaveznu nediljnu svetu misu, a nju su nadomistili molitvom pod križovima. Za primanje niki sakramenata morali su ić u varoš, vrimenom u Bajmak. Ni ovo selo Đurđinarima baš nije bilo na dovat; najbliži salaš od sela je bio na oko 5 km, a oni ispod Vanteleka il Moravice bili su od njeg na oko deset i više kilometeri.

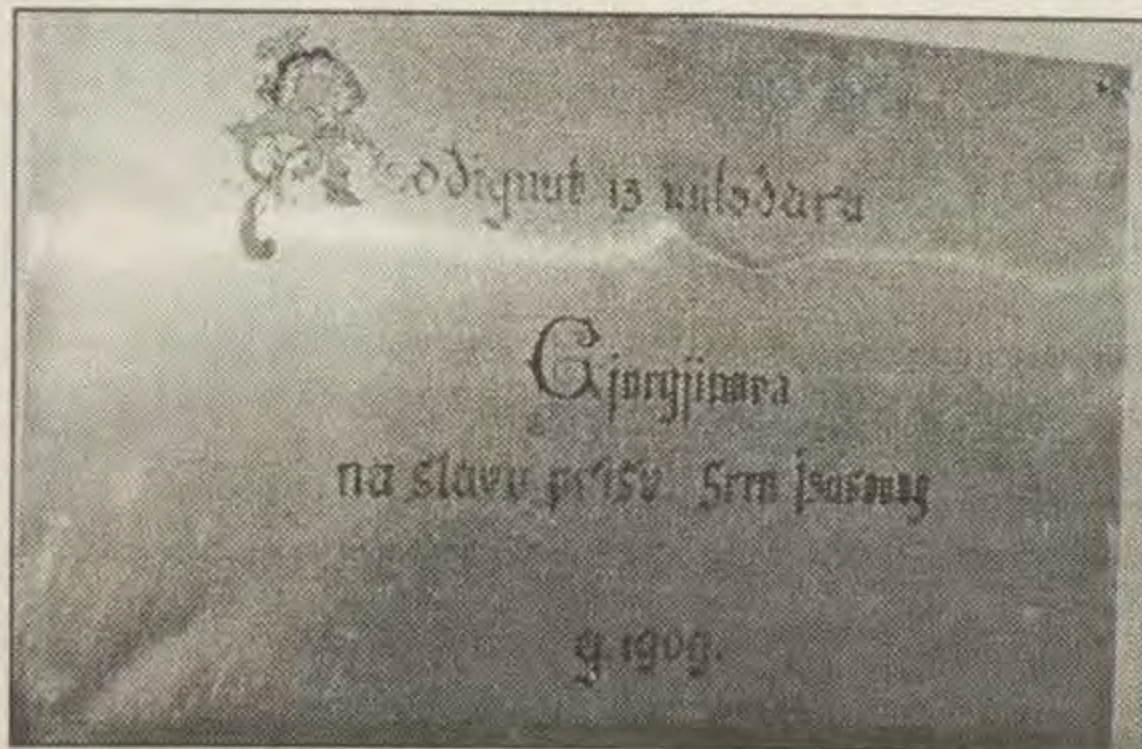
Đurđinari su se čakskom navikli na Bajmak, jel je tamošnja hetija bila na glasu ko i varoška il čantavirska. Nediljom i blagdanom su išli u bajmač-

ku crkvu, dosta nji su u njoj krstili dicu, krizmali se i vinčali. Groblje u Paprenjači (jugoistočni dio Bajmaka) njim je bilo najbliže i zato je u njemu saranjeno tušta Đurđinara.

Prija I. svitskog rata u Bajmaku su živili Bunjevci, Madžari i Švabi, otprilke po jedna trećina od svakog naroda i zato su u crkvi svake nedilje služili tri svete mise, po jednu za svaki narod, a Đurđinari su sa Bajmaćanima napunili crkvu na misi za Bunjevce. Al, kako su pripovidali naši stari, oni se u toj crkvi nisu osićali ko u svojoj, pa su skontali, tražili i dobili dopuštenje da u bajmačkoj crkvi podignu sebi oltar u livoj bočnoj lađi, kojeg su 1909. g. posvetili Srcu Isusovom. Na ovom oltaru je kapelan za Bunjevce reko svetu misu, a kad je njeva bila velika misa, pivana i s pridikom, nju je kapelan il plebanoš reko na glavnom oltaru. Tako je svake treće nedilje došla na red velika misa za Bunjevce. Nalik tom je bio i raspored na velike blagdane: Božić, Uskrs itd.

Kad je misa za Bunjevce bila tiha, većina virnika je svratila prid oltar Srca Isusovog da se obaško pomoli prid "našim oltarom", prid kojim su se osićali ko u svojoj crkvi.

Uspomina na ovaj oltar je sačuvana na uramljenom papiru a, da bi ga sačuvali trajno, nuz pomoć ondašnjeg župnika **Željka Kokića** autor ovog teksta dao je prislikat natpis na ofset ploču, koja je sad pričvršćena na desnom boku oltara.

Ko štovaoci Srca Isusovog Đurđinari su i u novoj crkvi, 1935. godine s desne bočne strane podigli oltar Srcu Isusovom, kojeg je darivala **Dulić Antonija** udata za **Stjepana Sereca**, pridratnog vlasnika varoške fabrike cipela, danas "Solid".

Moje sićanje

Po ondašnjem adetu, Đurđinari su svraćali s kolima u Lucovu mijanu, a Vantelećani kod Mana. Te mijandžije su

imali velike avlije s pokrivenim šupama na lakat, s jaslama pod koje su salašari udekali konje s kolima. Konje su svezali za jasje, u žagre njim bacili sina il muvarike, otkopčali štrange, muškarci su na sokak izlazili kroz mijanu, di su usput štogod popili, a žene su izašle ispod kapije. Kad su tili poč na salaš, opet su se tako vratili do kola, najpre kroz mijanu, pa onda upregli konje i laganim kasom otkasali na salaš.

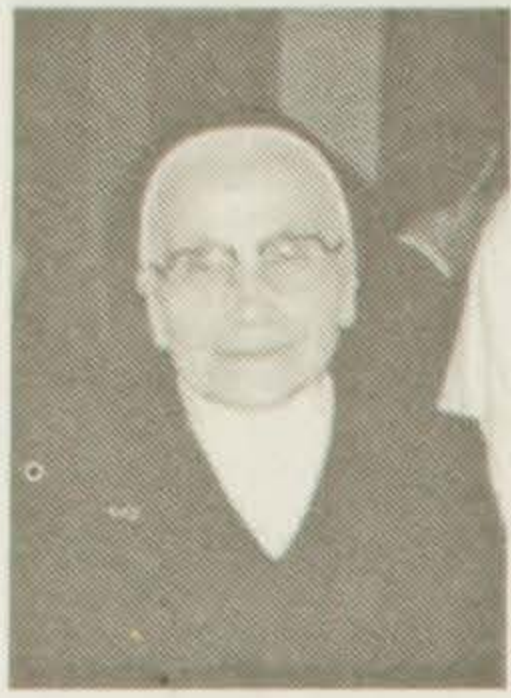
Fale su vridni naši stari koji su sami, nisu drugog moljakali, svojim milodarom podigli ovaj oltar koji njim je malo više od frtalj vika odminio 1935. g. saziđanu crkvu. Zato, kad koga od vas put nanese nuz nju, svratite i izmolite makar jedan Oče naš za zafalu našim starima da su ovako uredili svoj virski život. Đurđinaru! Obavezan si, obavezani smo, da poštivamo volju naši predaka, jel smo nuz imovinu talovali i njevu želju da ovaj njev milodar ne padne u zaborav. Možda je za to najpodesnije vrime Petrov, dan proštenja u bajmačkoj crkvi, koje je kadgod kipilo od svita, a danas nažalost na taj blagdan katkad mož nać čak i mista za sidenje u klupama.

(* Godine 1778. u Bajmaku je napravljena crkva od nabijanice, a dotleg su službu Božju držali pod šatrom. Današnja bajmačka crkva je saziđana 1817., tavankutska 1910., a načvinska 1913. godine, dok su sve druge salašarske crkve saziđane izmed I. i II. svitskog rata.

Alojzije Stantić

Piše: Stjepan Beretić

Samostan i škola časnih sestara Naše Gospe u Subotici

U *Glasilu Družbe sestara Naše Gospe* u Zagrebu broj 1-2/2002. godine pojavio se članak iz pera časne sestre **Marije Anđeline Kujundžić** iz Subotice. Na osnovu njezinoga pisanja, kao i na osnovu *Šematizma Kalačko-Bačke nadbiskupije* iz 1942. godine, evo nekoliko zanimljivosti o školskim ustanovama časnih sestara Naše Gospe u Subotici.

Tajna subotičke osnovne škole "Jovan Jovanović Zmaj"

Subotička osnovna škola "Jovan Jovanović Zmaj" nalazi se na današnjem Trgu oktobarske revolucije. Prije Drugog svjetskog rata bio je to Trg Zrinskih. Samo stariji Subotičani znaju da je ta subotička osnovna škola bila samostan časnih sestara Naše Gospe i da su časne sestre osim samostana imale i školske zgrade gdje su poučavale djevojčice, a kasnije i djevojke. Naime, kad se prije nekoliko godina pristupilo obnovi dvorane iznad glavnog ulaza u tu školu, soboslikari su na stropu dvorane otkrili lijepe slike koje su dugo godina bile premazane. Tako su se na stropu te dvorane pojavili likovi četiriju evanđelista. Igron slučaja sačuvan je taj čudesan slikarski ukras nekadašnje samostanske kapele svetoga Josipa. Ravnateljstvo škole se tada dalo u potragu za ondašnjim stanovnicama nekadašnjeg samostana časnih sestara.

Sestra Anđelina - svjedoči

Današnji katolički kateheta te škole, **Kovács Csaba** je u školu doveo časnu sestru **Anđelinu Kujundžić**. Ona je živjela u istoj zgradi kao pripravnica, a obavljala je dužnost vratarice na ulazu u samostan. Kasnije je živjela i u samostanskoj klauzuri kao novakinja. U samostanskoj kapeli je položila svoje prve zavjete. Sestru Anđelinu je u školi primila sadašnja ravnateljica, gđa **Mira Stankov**. Htjela je doznati po koji detalj iz povijesti sadašnje školske zgrade. Iz razgovora sa sestrom Anđelinom ravnateljica je doznala da je samostanska kapela svetoga Josipa koju je 1874. godine blagoslovio **nadbiskup Haynald**, kasnije, u vrijeme **nadbiskupa Györgya Császke**, zamijenjena novom kapelom u današnjem uličnom dijelu škole - iznad glavnog ulaza.

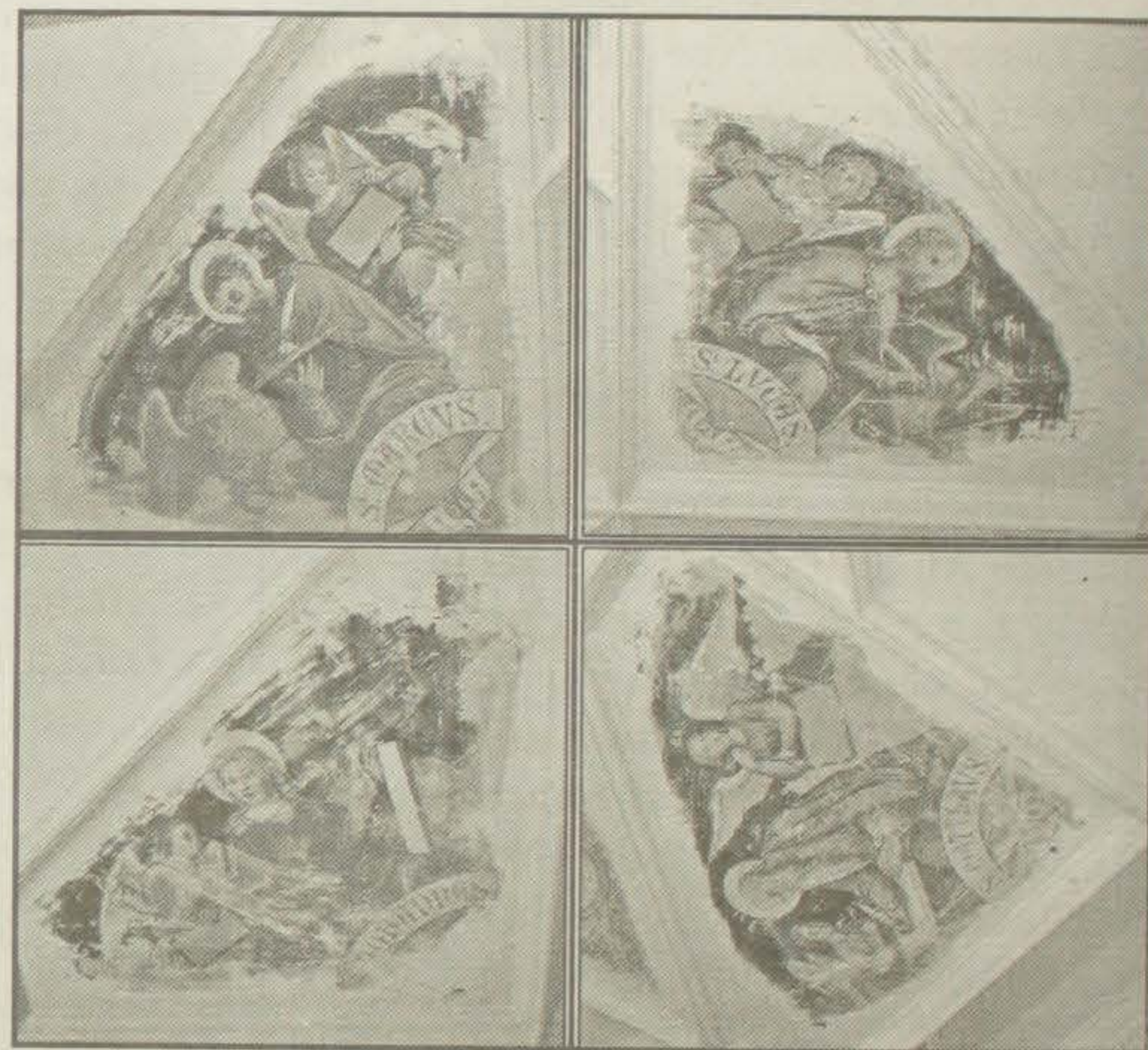
O veličini samostana govori podatak da je 1942. godine u tom subotičkom samostanu živjelo 25 časnih sestara (14 školskih s 11 domaćih). U nekadašnjoj Kalačkoj, pa tako i u Bačkoj kongregaciji školskih sestara Naše Gospe bilo je sestara koje su se bavile prosvjetom - školske sestre - i sestara koje su se bavile radom u kući, u vrtu - domaće sestre. Ta razlika u novim kongregacijama više ne postoji.

Sjaj nove kapele

Hodnici toga nekadašnjeg samostana su bili ukrašeni lijepim kipovima: Presvetog Srca Isusova, Anđela Čuvara, Svete Obitelji. Najljepši ukras zgrade je bila lijepa dvorana koja je služila kao samostanska kapelica svetoga Josipa. Sada je u njoj šesti razred. Iz nekada lijepe kapele, osim do sada otkrivenih stropnih slika, sačuvano je nešto dragocjenosti koje časne sestre Naše Gospe čuvaju u svom novom samostanu pokraj župne crkve Isusova Uskrsnuća u Subotici.

(nastavlja se)

A hetedik napos
Fény és szó
Első-évfolyamunk 2002-ben
A csodák világa
történelem

Katolikus hetilap

Hitéleta

Hírívő
Katolikus hetilap
1. évf. 1. szám 2002. 05. 19.
Árca: 12 dinár

Iz tiska je izašao prvi katolički tjednik na mađarskom jeziku "Hírívő" (Glasnik) u izdanju

Samostalne grafičke radnje
"LOGOS" iz Totovog sela
Glavni urednik je vlč. Dobó Tibor.
ČESTITAMO!

Čitajte u lipanjskom broju
"Hitéleta"

A szeretet mindent legyőz

Kelet liturgikus családja

Egy év "A nyomorultak"-kal

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

Mr. RUŽA PETRINA
direktor

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Nedjeljom:
"BUNJEVAČKA UŽNA"
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom od 12 - 16
ponedjeljkom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Proizvodno trgovinsko preduzeće

Prodavnica 1:

Batinska 34

SUBOTICA

Tel: 024/561-201

561-187; 561-186

Prodavnica 2: Lješka 4, BEOGRAD, Tel: 011/354-80-63

SVE NA JEDNOM MESTU

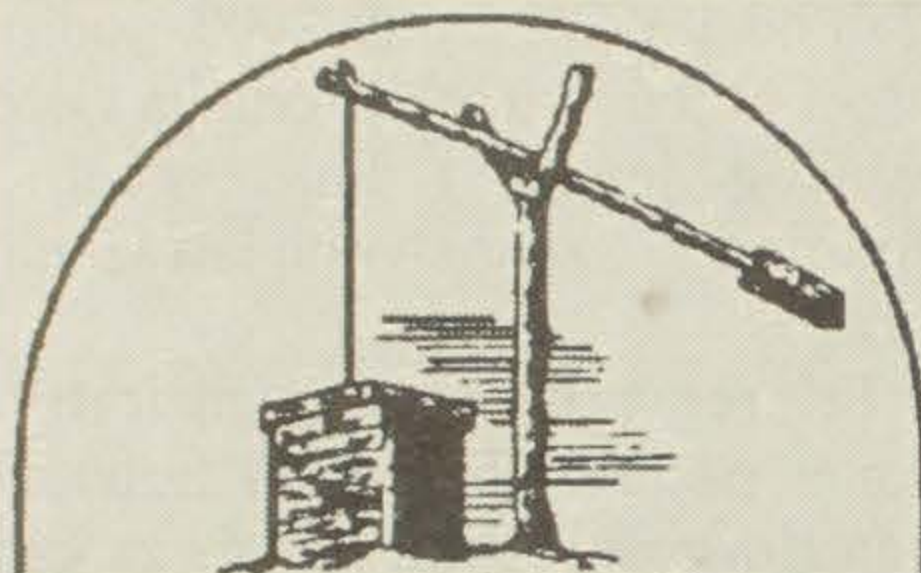
GRAĐEVINSKI
MATERIJAL
KERAMIKA I
SANITARIJA
VRATA I
PROZORI
NAMEŠTAJ
"KOLPA-SAN"
KADE I KABINE

NOVO!

PLAĆANJE

NA 24 MESEČNE RATE

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/553-567

**Svake treće nedjelje
u mjesecu
novi broj "Zvonika"**

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 -13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 480 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA ili 160 kuna;
avionom 30 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske
uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili
čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: +(00) 385 (0)44 681-272

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
1996. god. NE MORATE SVE SAMI
POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

INTERNET

www.
TippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

Čitajte nas
na WEB strani
www.tippnet.co.yu/ZVONIK

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadordev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

OPROŠTENJE - POMIRENJE - MIR

Zašto se čovjek tako brzo vrijeđa a tako teško oprašta i pomiruje? To mi je glavna pogreška i željela bih se od nje osloboditi a ne znam kako?

B. D., Svetozar Miletić

Pitanje koje ste postavili aktualno je od kada postoji čovjek, ili bolje, od kada je istočnim grijehom narušen međuljudski odnos koji je već na prvim stranicama Biblije kulminirao u činjenici bratoubojstva Kaina nad Abelom. Čovjek je stvoren na sliku Božju a mi vjerujemo u troosobnoga Boga. Dakle, narav Božja je troosobna, jedinstvo u trojstvu i trojstvo u jedinstvu. Čovjek je nužno u relaciji prema drugim osobama te se zato i ostvaruje u blaženstvu jedinstva i u darovanju života drugome i za drugoga. Tako je zapravo obitelj najbliža slika Boga. I u obitelji se čovjek ostvaruje u cijelosti. Istočni grijeh je ranio ljudsku narav do te mjere da je nastao konflikt - sukob na relaciji čovjek - Bog (čovjek protiv Boga). Posljedicu istočnoga grijeha nosimo u sebi i stoga izvor sukoba također nosimo u sebi.

Sukobe doživljavamo na intelektualnoj, verbalnoj i materijalnoj (fizičkoj) razini. Najčešći sukob je na intelektualnoj razini, tj. kada se ne slažemo s tuđim mišljenjem. Taj sukob je redovit i čak je naran. Apostol Pavao kada raspravlja o istočnom grijehu toliko prihvaća ovu vrstu sukoba u sebi samome da kaže da vidi jasno ono što hoće i što treba činiti a ne čini to nego ono što neće (usp. Rim 7,14-23). Ova vrsta sukoba je, dakle, prisutna i onda kada se događa u nama samima - "neslaganje" sa samim sobom. Čovjek se osjeća nekada tako raspetim da se koji puta ne slaže ni "sam sa sobom".

Verbalni sukob nastaje onda kada to svoje neslaganje izrazimo riječima ali takvim tonom i načinom koji onda povrijeđi onu osobu s kojom se ne slažemo. U verbalnom sukobu najčešći krivac je način na koji branimo svoj stav ili izražavamo svoje neslaganje s tuđim mišljenjem. Poznata je poslovice "ispeci pa reci" koja samo odražava opće važeću istinu da nam riječ izlijeće prije nego što razum a pogotovo savjest reagira. To "oslabljenje" koristi đavao i zato iz verbalnih sukoba nastaju teške uvrede koje se onda ne mogu lako zaboraviti a pogotovu ne izbrisati iz sjećanja.

Materijalni ili fizički sukob nastaje onda kada netko povrijeđi naša materijalna dobra otimačinom, uništavanjem, nanošenjem štete ili nas osobno vrijeđa ili napada fizički. Takav sukob se zapravo teško razrješava bez da se pozivamo na pravdu i

presudu najviših pravnih čimbenika. Pa i nakon "pravedne presude" ožiljak ili uvreda često i dalje ostaju.

Dobro je iz mnoštva potencijalnih osoba sklonih uvredljivosti ukazati na one najčešće jer smo mnogi zapravo skloni "biti uvrijeđeni" puno puta i bez razloga a da nismo do kraja svjesni zašto. Od mnoštva potencijalnih "uvrijeđenih" nabrajam posve slobodno samo neke u kojima se lako možemo prepoznati. Za nas kao vjernike vrlo je važna kategorija ljudi za koje katolička askeza - duhovnost kaže da se lako i bez razloga vrijeđa onaj koji dnevno ne polaže račun o svojim postupcima Bogu u svjetlu svoje savjesti. To znači, tko ne ispituje i ne kontrolira svoju savjest dnevno, skoro nikada nema pravilnu procjenu o sebi pa se vrlo brzo vrijeđa i bez razloga jer je svoju savjest uspavao i nije naučio biti ponizan ni istinit pred Bogom u vlastitim riječima, mislima i djelima. Druga kategorija ljudi koji se lako vrijeđaju su ljudi koji nose u sebi mnoge rane, možda još iz majčina krila i iz vremena odgoja kada su bez razloga i nepravedno bili suđeni, kažnjavani, odbačeni i napose nevoljeni. Takve rane, zadobivene u djetinjstvu, ako se ne izliječe, ako se ne oproste, ako ih nismo svjesni, trajni su izvor naše osjetljivosti na neutemeljenu povredljivost. Treća kategorija ljudi su oni koji su manjkavi u sposobnosti komunikacije, drugim riječima, osobe koje su introvertirane - okrenute prema samima sebi, koje u sebi "gutaju" i podnose, ne znaju se povjeriti. Takve osobe su potencijalni kandidati da se lako uvrijede jer su pune već nanešenog im i bola i nerazumijevanja, a pošto su introvertirane onda sve to duboko i dugo u sebi nose. Moderna generacija je u velikoj opasnosti neznanja i nepoznavanja prave komunikacije pa je stoga i tako brzo "uvredljiva".

Jednako tako možemo nabrojiti i neke datosti o kategorijama ljudi koji lako povrijede druge. Ponajprije su to osobe koje su pune kompleksa a pošto ih nisu razriješili, kompleks lako prelazi u svojevrsnu samoobranu, agresiju, bezrazložno konfrontiranje i radi toga se brže i dublje sukobljavaju nego što to čine osobe koje nisu opterećene kompleksom. Psihologija poznaje i navodi razne podjele po kojima se daju pojedine karakterne osobine, pozitivne i negativne. Tako, recimo, sangvinična narav je brzo raspaljiva kao i neurotična te ljudi koji prepoznaju sebe u tim oznakama vlastite naravi trebaju znati negativne osobine svoje naravi da bi ih odgojili ili kontrolom kočili ili barem da budu svjesni da su potencijalni i "brži" uvreditelji.

Od moralnih osobina oholost je naprosto izvor i kraljica svih uvreda. Ohol čovjek od početka se izdiže iznad drugih i stoga nije dijaloški raspoložen. Oholost je i grijeh. Oholost je i mana. Oholost je i bolest. Bolest do te mjere da u višoj fazi stvara paranoičnu ličnost. Potencijalni uvreditelj je i osoba koja zapravo skriva vlastiti grijeh, slabost ili čak zlu namjeru. I ta činjenica je postala poslovičnom: "Napad je najlakša obrana", što, jasno, nije istina.

Iz svega ovoga vidite da zapravo trag istočnoga grijeha trajno boravi u nama i da ga se vjerojatno do konca života nećemo osloboditi. Ali nam je Bog u Isusu Kristu darovao oslobođenje od grijeha, dar milosti, snagu Duha da se možemo sa svim tim napastima boriti, pobjeđivati i graditi bolje zajedništvo - njegovo Kraljevstvo. Kako? Ponajprije Kraljevstvo Božje počinje u nama. Čovjek koji nije načistu sa sobom ne može biti ni s drugima. To znači da moramo prihvatiti sebe, pozvati sebe, dnevno čistiti svoju savjest: kajanjem, priznanjem svojih grijeha, slabosti i propusta te milošću. Nijedan dan ne bi smio proći a da nismo Bogu o sebi položili račun. Druga važna činjenica je da moramo biti u trajnoj molitvenoj vezi s Bogom. Kako trebamo moliti oproštenje za svoje pogreške i povrijeđenost ili uvredljivost, tako i put pomirenja možemo prijeći samo s Božjom pomoći. Apostol Pavao nas uči: "Neka ne zađe sunce nad vašom srdžbom" (Ef 4,26). Dakle, ne smije nam dan završiti a da nismo oprostili i pomolili se Bogu za one koje smo hotimice ili nehotice uvrijedili. Ne smije proći dan a da oproštenje nismo molili barem od Boga za one koje smo povrijedili a Bogu prepuštali one koji su nas povrijedili. Ako je Isus pred nas postavio zahtjev da ljubimo i svoje neprijatelje, da bismo bili slični svom nebeskom Ocu, onda to moramo shvatiti vrlo ozbiljno. No, to nam vlastitim snagama nije moguće ostvariti ali je moguće Bogu po njegovom Duhu.

Konačni odgovor na vaše pitanje glasi: prihvatiti sebe i znati da je izvor te pogreške trajan u našoj oslabljenoj naravi, da đavao koristi tu činjenicu. Milošću Božjom se dnevno kontrolirati, polagati račun o sebi i moliti za blagost. Dnevno praštati i moliti za svoje uvreditelje da Bog milošću "poravna" naše račune jer ih mi vlastitim snagama ne možemo poravnati. To je kršćanska duhovnost: moliti za oproštenje, opraštati i znati da se tako ostvaruje civilizacija ljubavi.

Mr. Andrija Kopilović

Sombor - karmelićanska crkva

24. 06. u 18,30 sati

46. OBLJETNICA SMRTI

SB O. GERARDA TOME STANTIĆA

Program:

17 sati dolazak hodočasnika

17,30 - pokorničko bogoslužje i ispovijed

18 - sveta krunica

18,30 - svečana koncelebrirana sv. misa

na hrvatskom jeziku

predsjeda đakovačko-srijemski pomoćni biskup

mons. Đuro Gašparović

PROŠTENJE NA BAJSKOM GROBLJU
SV. PETRA I PAVLA

29. VI. u 8 sati sv. misa na mađarskom jeziku
pred kapelom Kopilović

u 8.45 blagoslov novoga križa kod kapele

U 9 svečana sv. misa na hrvatskom jeziku.

SVEĆENIČKO REĐENJE

Josipa Štefkovića i Františka Gašparovskog

29. lipnja 2002. u 18 sati u stolnoj bazilici

svete Terezije u Subotici

Istoga dana je: ĐAKONSKO REĐENJE Gorana Vilova

MLADE MISE - 7. srpnja u 10 sati

vlč. Josipa Štefkovića u stolnoj bazilici svete Terezije
u Subotici

vlč. Františka Gašparovskog u Baču

OD 7. SRPNJA 2002. GODINE U SUBOTIČKOJ
STOLNOJ BAZILICI SVETE TEREZIJE

NEDJELJOM I BLAGDANOM SAMO ČETIRI SVETE MISE:

U 7 i u 19 sati naizmjenice hrvatski i mađarski.

U 8.30 sati župna sv. misa na mađarskom, u 10 sati župna
sv. misa na hrvatskom jeziku.

OVAJ BROJ ZVONIKA IZIŠAO JE UZ POMOĆ
JAVNOG FONDA "ŠANSZA ZA STABILNOST"
iz Segedina (Mađarska)

("ESÉLY A STABILITÁSRA" - KÖZALAPÍTVÁNY - SZEGED)
ZAHVALJUJEMO

Župni ured sv. Jeronima - Herceg Novi

obavještava da pružanjem turističkih usluga gostima
žele prikupiti sredstva za obnovu crkve i svetišta jer je crkva u
veoma lošem stanju.

Sobe su dvokrevetne i jednokrevetne s mogućnošću
upotrebe kuhinje.

Ljetujući u Herceg Novom pomažete obnovu svetišta sv.
Leopolda B. Mandića.

Zainteresirani se mogu obratiti na tel. broj 088/22-969,
mobtel. 069/404-177

Prije 30 godina zamijenila je ovaj život vječnim moja dobra
mama

ALOJZIJA (LOZIKA) BULJOVIĆ
rođena BENEŠ.

Sv. misa za pokoj njezine duše služiti će se u crkvi sv. Roka
27. lipnja 2002. godine u 8 sati.

Gospodine, hvala Ti što sam imala tako uzornu i plemenitu mater!
kćer Terezija Cuna

RADOVALA SE SMRTI KAO BOŽIĆU

U Subotici je 6. lipnja 2002. godine, okrijepljena sv. sakra-
mentima, u 84. godini života, preminula uzorna vjernica

RUŽA HORVACKI rođena Francišković.

Dugo je bila bolesna. Više od godinu dana bila je
gotovo prikovana uz krevet, s velikim bolima. Svoju bolest
je podnosila strpljivo i s ljubavlju, svjesno prikazujući teško
trpljenje za blagoslov svoje obitelji i za dobrobit župe sv.
Roka. Posebno je pazila da svojim bližnjima ne bude previše na teret svojom
bolešću...

Ono što posebno želim naglasiti jeste njezino svjesno i radosno iščekiva-
nje smrti, odnosno susreta s Gospodinom. Pripremala se za taj dan. Osobito sv.
ispovijedi i pričesti. Primila je u više navrata i sakrament bolesničkog pomaza-
nja. Kao brižna majka željela je sve srediti za dan svoje sahrane, pa i za misu
zadušnicu. Otvoreno je o svom odlasku razgovarala sa svojom djecom, pa i sa
mnom. Željela je ubrzati dan svog prelaska u vječnost. Radovala se tom danu kao
što se djeca raduju Božiću.

Uvjeren sam da već uživa milinu Božje blizine, radost vječnog Božića u
zajedništvu s anđelima i svetima.

Zahvaljujem joj na svemu što je činila za dobrobit naše župne zajednice i
izražavam iskrenu sućut njezinima najmilijima: kćerki MARIJI, sinu JOSIPU,
snahi WILTRUD, te unuki TEREZI i unuku MATIJI.

Sv. misa zadušnica na šest nedjelja bit će u crkvi sv. Roka u Subotici, 21.
07. u 9 sati.

Andrija Anišić, župnik

ROZA - MARIKA RAJČIĆ rođena Šabić
(1925 - 2002)

Preminula je u Subotici, 31. 05. 2002. godine, poslije
kratke i teške bolesti. Bila je vjerna supruga i nježna majka.
Dokle god je mogla, svaki dan je sa svojim suprugom
Stipom, koji je također teško bolestan, ispod ruke išla u
crkvu sv. Roka ili sv. Jurja na sv. misu. Ispovijedala se i svaki
dan pričešćivala. Bila je uvijek raspoložena, nasmijana, su-
sretljiva...

Pokopana je na subotičkom Bajskom groblju, 3. 06. Sprovodne obrede pred-
vodio je župnik Andrija Anišić.

Milu pokojnicu oplakuju njezini najmiliji:

suprug STIPE, sin IVAN, kćerka MIRA, snaha JANJA, unuk ZLATKO s
obitelji, unuka GORDANA, praukun LUKA te brat BELA s obitelji.

Sv. misa zadušnica na šest nedjelja bit će u crkvi sv. Roka u Subotici, 20. 07. u
9 sati.

GODIŠNJICE PRELASKA U VJEČNOST

MARIJA i PAVLE MASIJAR

Slavonska Požega

Još stvarni u našim mislima. Još potreb-
ni u našim nedoumicama. Još prisutni u
našim molitvama... Nezasboravljeni.

Siniša, Maja, Vlado, Nada

Sombor

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52.
Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo
Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i
korektor; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Josip Ivanković,
Elizabeta Kesler, mr. Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, s. Silvana Milan, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković,
Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, Alojzije Stantić, Branko Vaci; Uredništvo stranica mladih: Ljubica Crnković, Igor
Čeliković, Biserka Jaramazović, Marina Kujundžić, Ivana Lazić, Dijana Šarčević, Željka Zelić. List je registriran u
Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "PRINTEX", Stipe Grgića
58, Subotica, Tel.: 024/554-435.

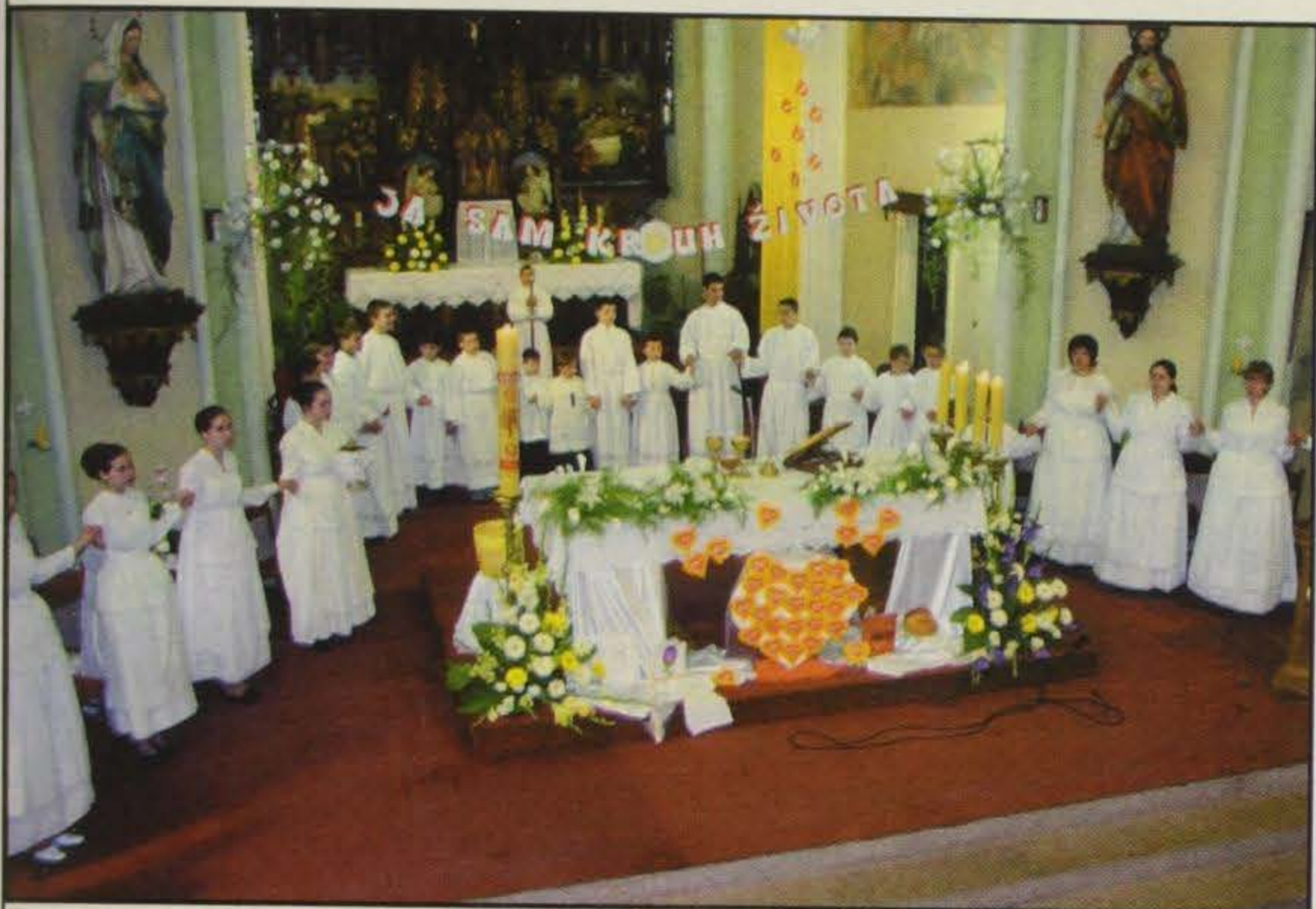

Subotički zborovi u katedrali 2002. godine

Od Zvonika do Zvonika u boji

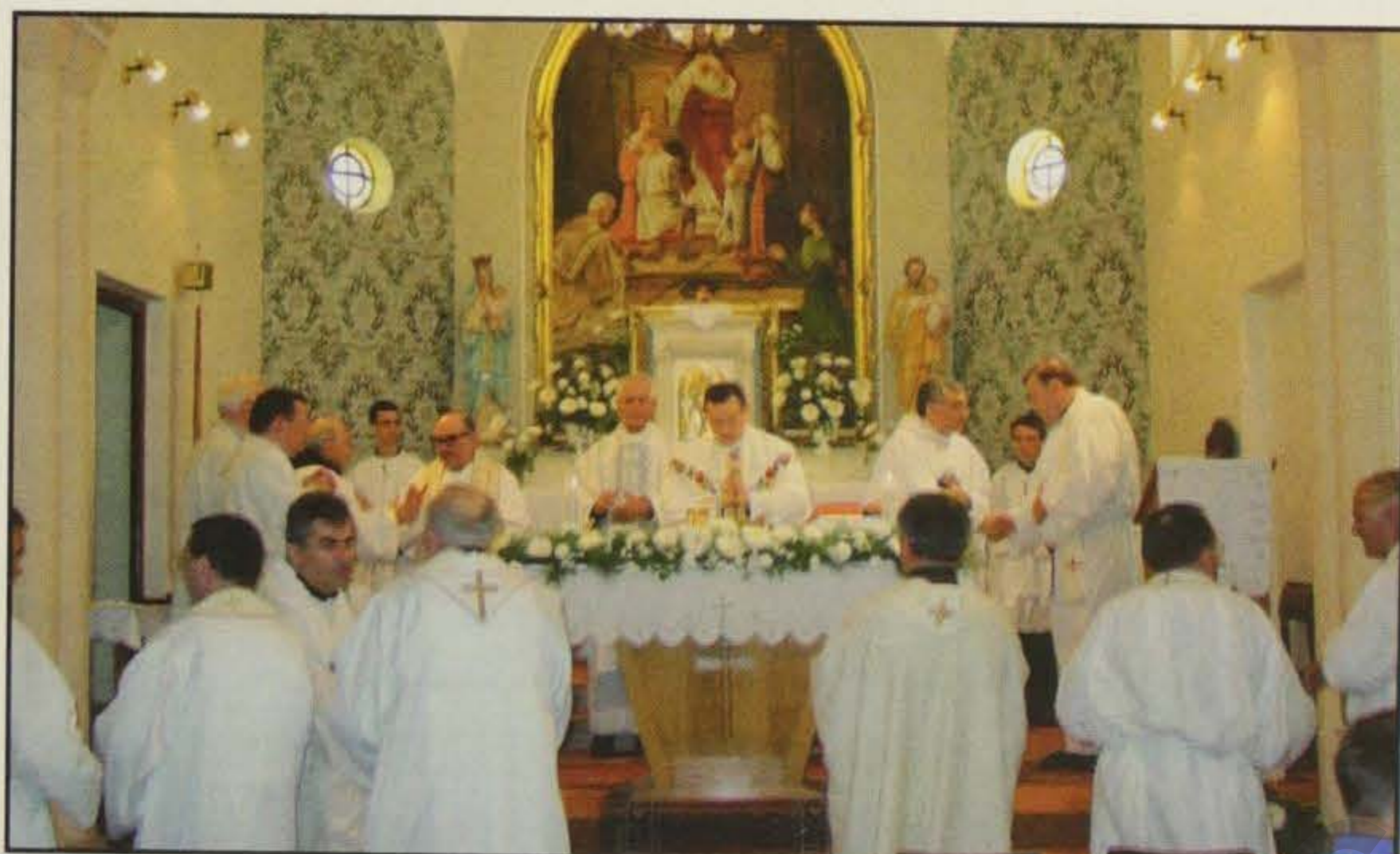
Delegacija Hrvatske matice iseljenika u Uredništvu ZVONIKA

Mladi i djeca za Euharistijskog Isusa 2002.

Župni dječji zbor u Bačkim Vinogradima

Svećenici subotičkih dekanata sa svojim biskupom Ivanom na blagdan Srca Isusova u Bačkim Vinogradima

Na blagdan sv. Marka u Svetozar Miletiću

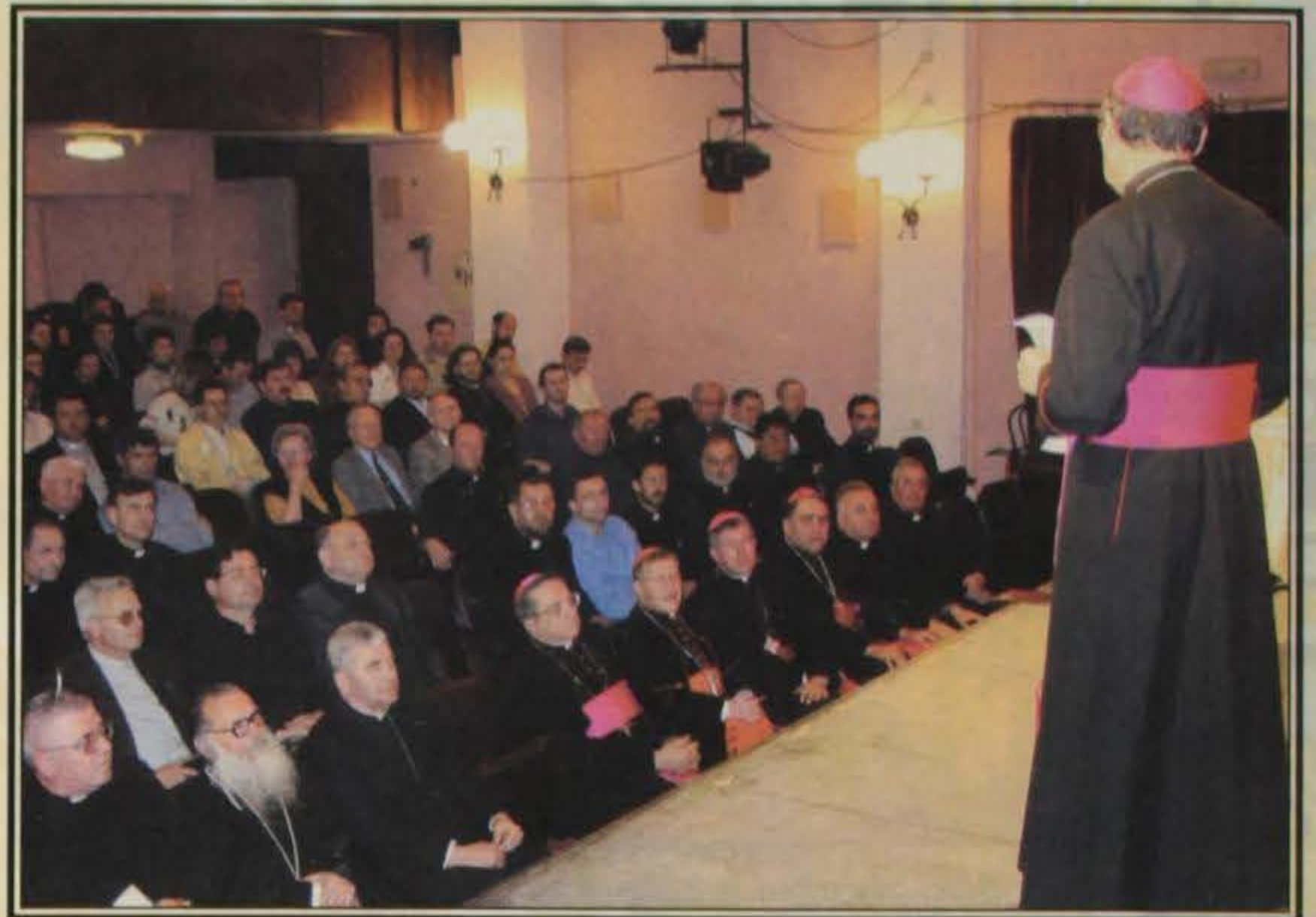

Biskupsko ređenje subotičkog franjevca o. Gerarda Žerdina u Peruu

Od Zvonika do Zvonika u boji

Srdačan susret kardinala Kaspera i patrijarha Pavla

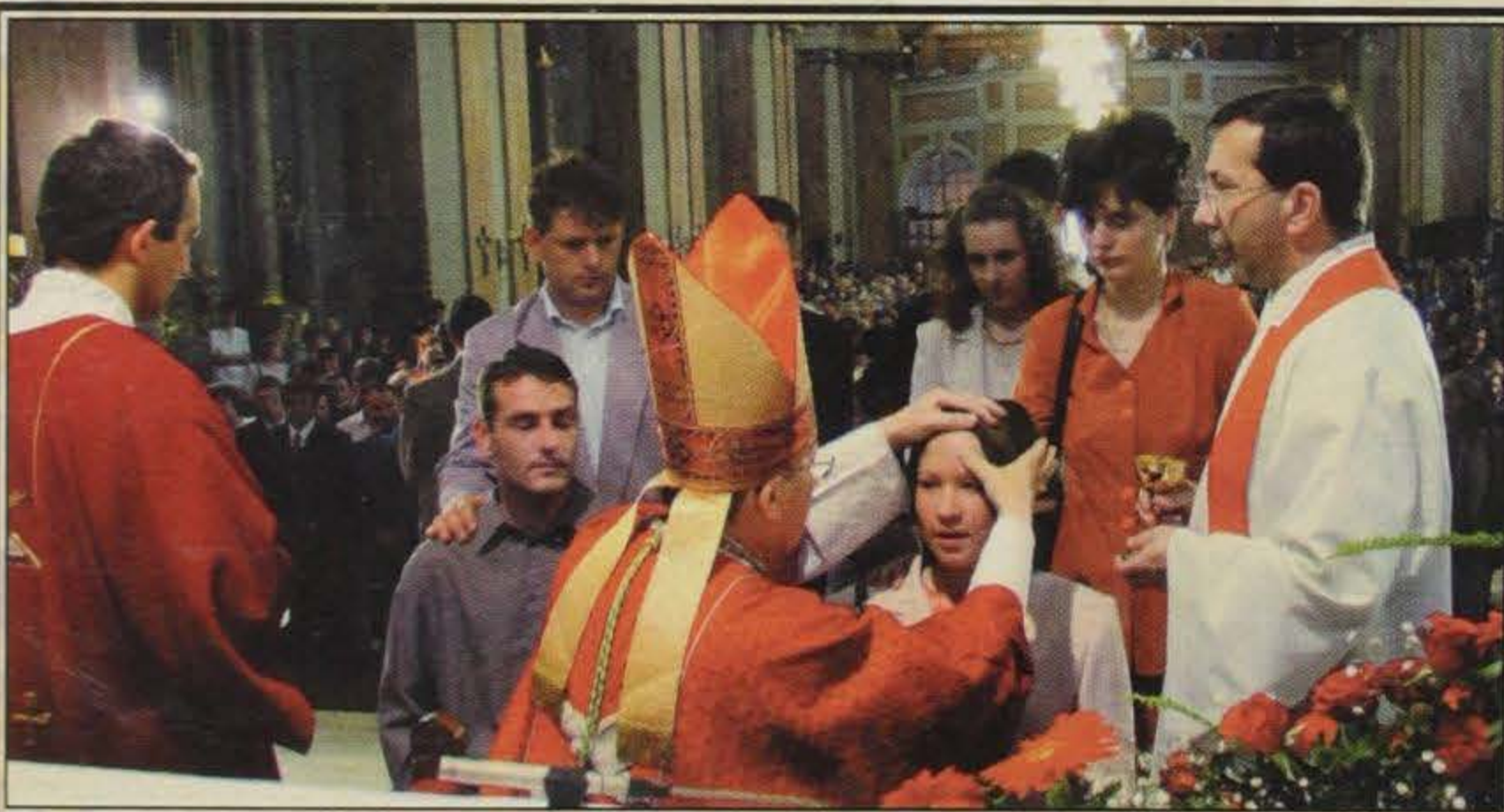
Biskup Pénzes pozdravlja kardinala Kaspera te biskupe, svećenike, redovnike, redovnice i vjernike laike koji su ga došli slušati u novosadskom kazalištu "Ben Akiba"

Mr. R. Miz pozdravlja kard. Kaspera u novosadskoj grkokatoličkoj crkvi

Tjelovska procesija oko subotičke katedrale

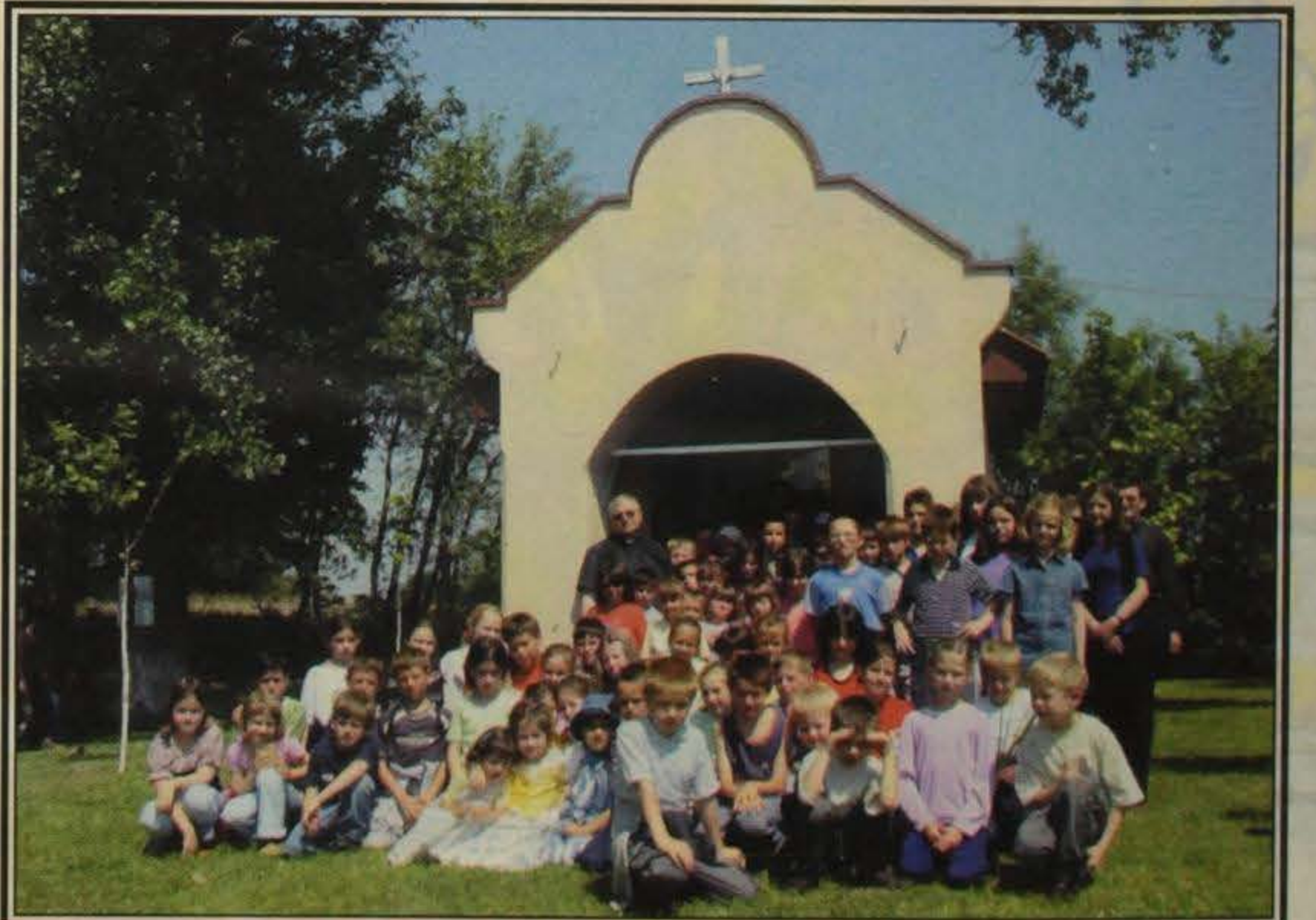
I ove godine na Duhove radosni događaj u katedrali: Biskup Pénzes podijelio mladima sakrament Potvrde

Kerske Kraljice na grobu prof. Bele Gabrića

Od generalnog konzula R. Mađarske u Subotici, dr. Jánosa Huszára, radosno smo primili veliki dar - enciklopediju "Britanica Hungarica"

Tavankučani hodočastili na Bunarić